

HOTĂRÂRE
cu privire la aprobarea Cadrului Național al Calificărilor

nr. 330 din 31.05.2023

Monitorul Oficial nr.237-239/579 din 13.07.2023

* * *

UE

În temeiul art.66 și 97 din Codul educației al Republicii Moldova nr.152/2014, (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.319-324, art.634), cu modificările ulterioare, Guvernul

HOTĂRĂȘTE:

Prezenta hotărâre transpune prevederile Directivei 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 255 din 30 septembrie 2005, așa cum a fost modificată ultima dată prin Decizia delegată (UE) 2021/2183 a Comisiei din 25 august 2021 de modificare a anexei V la Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește titlurile de calificare și denumirile cursurilor de formare, Recomandării Consiliului din 22 mai 2017 privind Cadrul european al calificărilor pentru învățarea pe tot parcursul vieții și de abrogare a Recomandării Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2008 privind stabilirea Cadrului european al calificărilor pentru învățarea de-a lungul vieții, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C 189/15 din 15 iunie 2017, Recomandării Consiliului din 22 mai 2018 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 394/10 din 30 decembrie 2006 și Recomandării Consiliului din 26 noiembrie 2018 privind promovarea recunoașterii reciproce automate a calificărilor dobândite în cadrul învățământului superior și a celor dobândite ca urmare a absolvirii unui ciclu secundar superior de învățământ și formare, precum și a rezultatelor perioadelor de învățare efectuate în străinătate, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C 444/1 din 10 decembrie 2018.

1. Se aprobă:

- 1) Cadrul Național al Calificărilor, conform anexei nr.1;
- 2) Foaia de parcurs privind operaționalizarea Cadrului Național al Calificărilor pentru anii 2023-2027, conform anexei nr.2.

2. Se aplică corespondența dintre actele de studii și de formare profesională eliberate în sistemul național de învățământ, inclusiv cele de până în anul 1991, nivelurile Clasificării internaționale standard a educației (ISCED 2011/ISCED-F 2013), nivelurile Cadrului Național al Calificărilor și nivelurile de referință ale Cadrului European al Calificărilor (versiunea engleză – European Qualifications Framework), conform anexei nr.3.

3. Ministerul Educației și Cercetării va informa publicul interesat privind corespondența calificărilor obținute în sistemul național de educație și formare profesională, inclusiv cele de până în anul 1991, cu nivelurile Cadrului Național al Calificărilor, în vederea aplicării la angajare, avansare în carieră, precum și în scopul accesului la studii.

4. Ministerul Educației și Cercetării va îndeplini rolul de:

- 1) Punct Național de Coordonare pentru Cadrul European al Calificărilor;
- 2) Punct Național de Informare și Coordonare pentru Rețeaua Europeană a Centrelor de Informare – Centrelor Naționale de Informare și Recunoaștere Academică (versiunea engleză – European Network of Information Centres – National Academic Recognition Information Centres);
- 3) Centru Național Europass;

4) Punct Național de Contact pentru Recunoașterea Calificărilor.

5. Ministerul Muncii și Protecției Sociale va îndeplini rolul de Punct național de informare și comunicare pentru Clasificarea Europeană a Aptitudinilor, Competențelor, Calificărilor și Ocupațiilor (versiunea engleză – European Skills, Competences, Qualifications and Occupations).

6. Agenția Națională pentru Asigurarea Calității în Educație și Cercetare va ajusta standardele de acreditare, criteriile de evaluare și indicatorii de performanță pentru evaluarea externă la principiile de asigurare a calității calificărilor conform Cadrului European al Calificărilor, în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor.

7. Ministerul Educației și Cercetării, în comun cu ministerele de resort cu competențe în sectoarele socioeconomice:

1) va monitoriza procesul de elaborare și implementare a programelor de studii de către furnizorii de educație și formare profesională, în vederea acordării de calificări de toate nivelurile, în conformitate cu Cadrul Național al Calificărilor;

2) va promova politici de parteneriat social între sistemul de educație și piața muncii pentru dezvoltarea și implementarea unui cadru eficient al calificărilor;

3) va elabora Lista profesiilor reglementate și condițiile specifice de ocupare a acestora în Republica Moldova, în concordanță cu reglementările Uniunii Europene, pentru aplicare în procedurile de recunoaștere a calificărilor profesionale obținute peste hotare;

4) va elabora conceptul de trecere, în sistemul educațional național, la semnarea electronică a actelor de studii.

8. Ministerul Educației și Cercetării, în comun cu ministerele de resort implicate în dezvoltarea Cadrului Național al Calificărilor:

1) va întreprinde măsurile necesare pentru operaționalizarea Cadrului Național al Calificărilor;

2) va asigura includerea în planificarea bugetară anuală și pe termen mediu a surselor financiare necesare pentru implementarea acțiunilor prevăzute în Planul de acțiuni pentru realizarea Foii de parcurs privind operaționalizarea Cadrului Național al Calificărilor pentru anii 2023-2027.

9. Ministerul Educației și Cercetării:

1) va coordona și va monitoriza procesul de implementare a Foii de parcurs privind operaționalizarea Cadrului Național al Calificărilor;

2) va elabora și va prezenta Guvernului spre aprobare proiectul de hotărâre cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr.1199/2018 cu privire la Registrul național al calificărilor, luând în considerare prevederile prezentei hotărâri, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei hotărâri în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

10. Cheltuielile aferente punerii în aplicare a prezentei hotărâri vor fi suportate din contul și în limitele alocațiilor bugetare aprobate anual pentru bugetele autorităților/ instituțiilor implicate în dezvoltarea Cadrului Național al Calificărilor, în conformitate cu legislația.

11. Se abrogă [Hotărârea Guvernului nr.1016/2017](#) cu privire la aprobarea Cadrului Național al Calificărilor din Republica Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.421-427, art.1137).

PRIM-MINISTRU

Dorin RECEAN

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,

ministrul dezvoltării economice și digitalizării Dumitru Alaiba

Viceprim-ministru,

ministrul agriculturii și industriei alimentare Vladimir Bolea

Ministrul finanțelor

Veronica Sirețeanu

Ministrul justiției

Veronica Mihailov-Moraru

Ministrul sănătății

Ala Nemerenco

Ministrul apărării

Anatolie Nosatii

Ministrul afacerilor interne
Ministrul educației și cercetării
Ministrul culturii
Ministrul muncii și protecției sociale

Ana Revenco
Anatolie Topală
Sergiu Prodan
Alexei Buzu

Nr.330. Chișinău, 31 mai 2023.

Anexa nr.1
la Hotărârea Guvernului
nr.330 din 31 mai 2023

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

1. Obiectul de reglementare reprezintă Cadrul Național al Calificărilor (în continuare – CNC /the Republic of Moldova Qualifications Frameworks, în continuare – RMQF) și obiectivele, principiile și funcțiile acestuia, structura și implementarea operațională, dezvoltarea calificărilor și includerea acestora în CNC, Registrul Național al Calificărilor, recunoașterea și validarea rezultatelor învățării anterioare, promovarea incluziunii sociale, dimensiunea europeană și internațională a CNC, coordonarea și administrarea CNC și asigurarea calității calificărilor acordate în sistemul național al educației.

2. CNC este un sistem comprehensiv al calificărilor naționale, dezvoltat în baza principiilor Cadrului European al Calificărilor (European Qualifications Framework, în continuare – EQF).

3. În sensul prezentei hotărâri, următoarele noțiuni semnifică:

1) *aptitudine* – capacitatea de a aplica cunoștințe și de a utiliza metode, procedee, procese, tehnologii pentru a îndeplini sarcini și a rezolva probleme. În contextul EQF, aptitudinile sunt descrise ca fiind cognitive, implicând utilizarea gândirii logice, intuitive și creative sau practice, implicând dexteritate manuală și utilizarea de metode, materiale, unelte și instrumente;

2) *cadru național al calificărilor* – instrument pentru clasificarea calificărilor în conformitate cu un set de criterii care corespund unor niveluri specifice de învățare atinse, al cărui scop este integrarea și coordonarea subsistemelor naționale ale calificărilor și îmbunătățirea transparenței, accesului, progresului și calității calificărilor în raport cu piața muncii și cu societatea civilă;

3) *calificare* – rezultat al unui proces de evaluare și validare, obținut în momentul în care o autoritate competentă stabilește că o persoană a dobândit rezultate ale învățării corespunzătoare unor standarde;

4) *calificare parțială (microcalificare)* – un set de rezultate ale învățării obținute în cadrul unui modul/program scurt, certificate oficial conform standardelor unice de calificare și asigurare a calității, pentru un anumit nivel al CNC, cu eliberarea unui certificat de competență profesională (microcertificat). Calificarea parțială/microcalificarea, care în mod independent nu satisface condițiile depline pentru acces în câmpul muncii și/sau continuarea studiilor, poate fi îmbinată cu o calificare completă pentru activitate profesională sau poate fi combinată cu mai multe părți de calificări, pentru obținerea unei calificări complete conform unui standard de calificare;

5) *calificare internațională* – calificare acordată de către un organism internațional, legal constituit (asociație, organizație, sector sau companie), sau de un organism național, acționând în numele unui organism internațional, care este utilizată în, cel puțin, două țări și care include rezultate ale învățării, evaluate prin trimitere la standardele stabilite de către un organism internațional;

6) *competență* – capacitatea dovedită de a utiliza cunoștințe, aptitudini și abilități personale, sociale și/sau metodologice în situații de muncă sau de studiu și pentru dezvoltarea profesională și personală;

7) *credit de studii* – confirmarea faptului că o parte a unei calificări, constând într-un set coerent de

rezultate ale învățării, a fost evaluată și validată de o autoritate competentă în conformitate cu un standard convenit. Creditul de studii exprimă volumul de studii bazate pe rezultatele învățării definite și volumul de muncă asociat acestora;

8) *cunoștințe* – rezultatul asimilării de informații prin învățare. Cunoștințele reprezintă ansamblul de fapte, principii, teorii și practici legate de un anumit domeniu de muncă sau de studiu. În contextul EQF, cunoștințele sunt descrise ca fiind teoretice și/sau faptice;

9) *învățare anterioară* – experiențe, cunoștințe, abilități, atitudini și competențe pe care o persoană le-a dobândit ca rezultat al învățării formale, nonformale sau informale și care sunt evaluate prin raportare la un anumit set de norme, obiective sau rezultate ale învățării dobândite înainte de solicitarea validării;

10) *modul de studii* – o unitate a programului de educație și formare care poate fi realizată autonom sau ca parte a acestuia și poate avea ca rezultat una sau mai multe unități de competențe; un modul poate fi certificat independent, în cazul când acesta asigură dezvoltarea de competențe pentru exercitarea unei activități profesionale distincte, definite în standardul de calificare, sau ca o componentă a programului care nu poate fi certificată independent;

11) *program modular* – program de studii pentru obținerea unei calificări, proiectat ca o serie de module care pot fi combinate în diferite variante, având ca finalitate obținerea rezultatelor învățării specifice calificării respective;

12) *profesie reglementată* – o activitate sau un ansamblu de activități profesionale al căror acces, exercitare, sau una din modalitățile de exercitare, este condiționată, direct sau indirect, în temeiul unor acte normative specifice, de deținerea anumitor calificări profesionale; utilizarea unui titlu profesional limitată prin acte cu putere de lege și acte administrative la titularii unei anumite calificări profesionale constituie în special o modalitate de exercitare profesională. Atunci când prima teză nu se aplică, o profesie menționată în teza a doua este considerată profesie reglementată;

13) *recunoașterea rezultatelor învățării* – procesul în urma căruia o autoritate competentă acordă un statut oficial rezultatelor învățării dobândite în diverse contexte, în vederea accesului la studii sau a încadrării în muncă prin:

- a) acordarea de calificări (certIFICATE, diplome sau titluri);
- b) validarea învățării anterioare, inclusiv nonformale și informale;
- c) acordarea de echivalențe, de credite de studii sau de derogări;

14) *responsabilitate și autonomie* – capacitatea elevului/studentului/ cursantului de a aplica în mod autonom și responsabil cunoștințele și aptitudinile sale;

15) *rezultate ale învățării* – enunțuri care se referă la ceea ce cunoaște, înțelege și este capabilă să facă o persoană la finalizarea unui proces de învățare și care sunt definite sub formă de cunoștințe, aptitudini, responsabilitate și autonomie;

16) *sistem național al calificărilor* – toate aspectele activității statului legate de recunoașterea învățării și a altor mecanisme care asigură legătura educației și formării profesionale cu piața muncii și cu societatea civilă. Acesta include dezvoltarea și punerea în aplicare a acordurilor și a proceselor instituționale legate de asigurarea calității, de evaluare și de acordare a calificărilor. Un sistem național al calificărilor poate fi format din mai multe subsisteme și poate include un cadru național al calificărilor;

17) *sistem de credite de studii* – instrument transparent de facilitare a recunoașterii unuia sau mai multor credite. Sistemul poate cuprinde, printre altele, echivalențe, derogări, unități/module care pot fi acumulate și transferate, o autonomie a furnizorilor care pot individualiza parcursurile de învățare, precum și validarea învățării nonformale și informale;

18) *standard de calificare* (pentru nivelurile 3-8 CNC) – descrierea cerințelor, în termeni de rezultate ale învățării, necesare pentru a desfășura o anumită activitate asociată unuia sau mai multor locuri de muncă, dintr-o grupă de bază (conform clasificărilor naționale, europene și internaționale a muncii și altor clasificatoare ale domeniilor economice), stabilind condițiile de evaluare pentru obținerea unui act de studii oficial, care certifică obținerea unei calificări cu nivel CNC;

19) *standard de competență* (pentru nivelurile 6-8 CNC) – document care stabilește domeniul, arile funcționale și competențele necesare pentru a desfășura o anumită activitate asociată unui sau mai

multor locuri de muncă, dintr-o grupă de bază, conform clasificării ocupațiilor; poate fi utilizat pentru evaluarea nivelului de pregătire profesională a persoanei și pentru descrierea cerințelor pentru ocuparea unui post de muncă;

20) *standard ocupațional* (pentru nivelurile 3-5 CNC) – document care descrie atribuțiile și sarcinile profesionale specifice unei meserii/profesii/ specialității/ocupații dintr-un domeniu de activitate și reperatele de calitate asociate îndeplinirii cu succes a acestora, în concordanță cu cerințele pieței muncii;

21) *studii compensatorii* – studii realizate pentru compensarea diferențelor rezultatelor învățării stabilite în procesul recunoașterii și validării învățării anterioare, în vederea oferirii posibilității obținerii unei calificări complete;

22) *transfer de credite de studii* – procesul care permite persoanelor care au acumulat credite de studii într-un anumit context să le valorizeze și să le recunoască într-un alt context;

23) *validarea învățării nonformale și informale* – procesul de confirmare de către o autoritate competentă a faptului că o persoană a dobândit, în contexte de învățare nonformală și informală, rezultate ale învățării măsurate prin raportarea la un standard relevant.

4. CNC este un instrument pentru clasificarea calificărilor oferite în sistemul educațional național, în conformitate cu un set de criterii care corespund unor niveluri specifice de învățare atinse, al cărui scop este integrarea și coordonarea subsistemelor naționale ale calificărilor și îmbunătățirea transparenței, accesului, progresului și calității calificărilor în raport cu piața muncii și cu societatea civilă.

5. CNC este orientat spre facilitarea învățării pe tot parcursul vieții, compararea calificărilor la nivel național și internațional și ordonarea tuturor calificărilor într-o structură logic organizată.

6. CNC cuprinde toate nivelurile și formele de învățământ, calificările de diferite dimensiuni și scopuri, calificările complete și calificările parțiale, din perspectiva învățării pe tot parcursul vieții.

7. Calificărilor li se atribuie nivelul CNC pe baza rezultatelor învățării.

8. Fiecare nivel de calificare al CNC este determinat de un set de descriptori ai rezultatelor învățării, care concretizează complexitatea, profunzimea și dimensiunea calificării.

9. CNC contribuie la evitarea duplicării și suprapunerii calificărilor, facilitează planificarea carierei și evoluția profesională din perspectiva învățării pe tot parcursul vieții.

10. CNC stabilește condițiile de relaționare/corespondență a calificărilor din trecut, prezent și viitor la nivel național, european și internațional.

11. CNC completează și sprijină realizarea politicilor și strategiilor în domeniul educației și formării profesionale și este în corespundere cu politicile europene din Spațiul European al Educației și Spațiul European al Învățământului Superior (versiunea engleză – European Higher Education Area, în continuare – EHEA), Spațiul European de Cercetare (versiunea engleză –European Reserch Area, în continuare – ERA) și cu politica europeană de cooperare în domeniul învățământului profesional tehnic.

12. CNC este dezvoltat în baza principiilor EQF și urmează să fie supus referențierii și stabilirii corespondenței dintre CNC și EQF, conform criteriilor și procedurilor de referire a CNC la EQF recomandate de către Consiliul Uniunii Europene.

Capitolul II

OBIECTIVE, PRINCIPII ȘI FUNCȚII ALE CNC

13. Obiectivele CNC, în calitate de instrument de politică specifică în domeniul educației și formării profesionale, sunt următoarele:

- 1) îmbunătățirea transparenței, comparabilității și transferabilității calificărilor;
- 2) sporirea angajabilității, mobilității și integrării sociale a cetățenilor;
- 3) contribuirea la modernizarea sistemului de educație și de formare;
- 4) asigurarea unei mai bune corelări a învățării formale, nonformale și informale;
- 5) sprijinirea validării rezultatelor învățării dobândite în diferite contexte de învățare.

14. CNC este elaborat în baza principiilor aplicate în Spațiul european al educației:

- 1) succesiune și dezvoltare continuă a nivelului de calificare;
- 2) nondiscriminare și echitate;
- 3) transparență în descrierea nivelurilor de calificare pentru toți utilizatorii;

4) receptivitate la cerințele educaționale, sociale și cele ale pieței muncii în permanentă schimbare;
5) comparabilitatea structurală și compatibilitatea CNC cu EQF și Cadrul Calificărilor în Spațiul European al Învățământului Superior (versiunea engleză – Qualifications Frameworks in the European Higher Education Area, în continuare – QF-EHEA);

6) concordanța cu instrumentele de clasificare a educației și ocupațiilor la nivel național, european și internațional: nomenclatoarele domeniilor de formare profesională în învățământul superior și în învățământul profesional tehnic, nomenclatorul specialităților științifice; Clasificarea Internațională Standard a Educației ISCED 2011 (clasificarea nivelurilor educației) și Clasificarea Internațională Standard a Educației ISCED-F 2013 (clasificarea domeniilor educației și formării); Manualul Frascati OECD (clasificarea domeniilor științifice), Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova (CORM), Clasificarea europeană a aptitudinilor, competențelor, calificărilor și ocupațiilor (ESCO), Clasificarea Internațională Standard a Ocupațiilor (ISCO), Clasificatorul activităților din economia Republicii Moldova, rev. 2 (CAEM-2).

15. CNC are următoarele funcții:

1) descrierea nivelurilor de calificare, a condițiilor de acces la educație și formare, structurarea și relaționarea calificărilor naționale;

2) informarea cu privire la calificările naționale academice și profesionale, inclusiv calificările reglementate prin norme speciale;

3) satisfacerea cerințelor/necesităților educaționale individuale ale beneficiarilor prin formarea de competențe și atitudini necesare pentru socializare și realizare profesională;

4) acordarea de sprijin beneficiarilor și furnizorilor de servicii educaționale și de formare profesională în luarea deciziilor privind modul de obținere a calificării la diferite niveluri de formare;

5) facilitarea selectării traseului optim de formare profesională pentru obținerea unei calificări și asigurarea utilizării eficiente a calificărilor pe piața muncii;

6) acordarea de asistență autorităților și furnizorilor de servicii educaționale și de formare profesională, facilitând identificarea ofertelor de formare pe baza unei referințe comune;

7) facilitarea mobilității academice și a mobilității profesionale pe piața educațională și pe piața muncii internă și externă;

8) implementarea cerințelor pieței muncii față de calificare și competențe profesionale;

9) implementarea unor mecanisme credibile de asigurare a calității și sporirea încrederii în calificările naționale;

10) implementarea unor mecanisme de validare a calificărilor/competențelor obținute în diverse contexte: formal, nonformal și informal;

11) acordarea calificărilor pe bază de rezultate ale învățării, cu certificarea respectivă, prin eliberarea actelor de studii;

12) susținerea învățării pe tot parcursul vieții și sporirea flexibilității traseului de formare profesională;

13) facilitarea și amplificarea colaborării internaționale în domeniul educației și formării profesionale.

Capitolul III

STRUCTURA ȘI IMPLEMENTAREA OPERAȚIONALĂ A CNC

Secțiunea 1

Sistemul Național de Calificări și structura CNC

16. CNC este parte componentă a Sistemului Național de Calificări (în continuare – SNC).

17. Implementarea operațională a CNC este realizată în baza următoarelor elemente structurale ale SNC:

1) CNC – structură pe niveluri, cu rezultate ale învățării de referință și sectoriale relevante fiecărui nivel;

2) cadru tehnic și instrumente adresate persoanelor: credite de studii și mecanisme de acumulare

și transfer, Registrul Național al Calificărilor (în continuare – RNC), Registrul actelor de studii, puncte naționale de informare și coordonare în cadrul rețelelor europene și internaționale cu referire la calificări și recunoașterea acestora, precum și mecanismul de alertă privind calificările false sau interzicerea exercitării unei profesii/ocupații;

3) proceduri, principii comune, ghiduri, linii directoare privind asigurarea calității, validarea, recunoașterea și certificarea calificărilor/competențelor dobândite în diferite contexte, transpunerea competențelor în rezultate ale învățării, oferirea de servicii de ghidare și consiliere privind calificările, certificarea competențelor-cheie (transversale).

18. CNC este structurat ierarhic pe opt niveluri de calificare și cuprinde toate tipurile de calificări care pot fi dobândite în sistemul formal de educație și formare profesională și prin recunoașterea rezultatelor învățării dobândite în contexte nonformale și informale, din perspectiva învățării pe tot parcursul vieții.

19. Calificările CNC sunt structurate pe axe: verticală și orizontală. Pe axa verticală, calificările se clasifică ierarhic pe niveluri, iar axa orizontală constituie bază pentru clasificarea calificărilor pe tipuri.

20. Nivelul calificării reprezintă complexitatea și profunzimea rezultatelor învățării dobândite, descrise prin descriptori de nivel. Descriptorii de nivel ai calificării stabiliți în CNC sunt în concordanță cu descriptorii de nivel ai calificării stabiliți în EQF – standardul european de referință.

21. Calificarea este definită prin „titlu” format din două componente: partea generică și partea specifică.

22. Partea generică a calificării reprezintă tipul calificării, definit de nivelul educațional, specificul rezultatelor învățării, scopul și conținutul calificării:

1) după nivelul educațional: învățământ general, învățământ profesional tehnic, învățământ superior;

2) după specificul rezultatelor învățării: formarea de competențe generale, formarea de competențe generale și vocaționale, formarea de competențe generale și profesionale, formarea de competențe profesionale, formarea de competențe profesionale specifice unei întreprinderi/unui loc de muncă;

3) după scop: educație generală, formare profesională inițială și continuă, formare la locul de muncă;

4) după conținutul calificării: Bacalaureat teoretic (umanist și real), Bacalaureat vocațional (de arte, de sport, teologic, militar), Licență; Master științific, Master profesional; Doctorat științific, Doctorat profesional, Doctorat industrial.

23. Fiecare nivel al CNC poate cuprinde un tip sau mai multe tipuri de calificări. Totodată, un tip de calificare nu poate fi oferit la mai multe niveluri CNC.

24. Partea specifică a calificării reprezintă profilul, determinat de: în învățământul general, de specificul programului (real, umanist, arte, sport, teologic, militar), în învățământul profesional-tehnic și superior, de domeniul general de studii și de domeniul de formare profesională, conform nomenclatoarelor domeniilor de formare profesională pe niveluri de studii aprobate de Guvern.

25. Titlurile calificărilor se utilizează în original, conform cadrului normativ, sau în formă transliterată.

26. Regulile de utilizare a titlurilor calificărilor sunt stabilite în instrucțiunile cu privire la conținutul și formatul actelor de studii care atestă calificările cu nivel CNC, aprobate de ministrul educației și cercetării.

27. În CNC, calificarea este constituită din trei elemente de bază:

1) nivelul calificării și rezultatele învățării de referință;

2) volumul calificării exprimat în credite de studii/ore;

3) tipul calificării și domeniile de studii și formare.

Secțiunea a 2-a

Nivelul calificării și rezultatele învățării de referință

28. Nivelul calificării este stabilit în baza descriptorilor de definire a nivelurilor CNC, conform anexei nr.1.

29. Fiecare nivel CNC este definit de un set de descriptori ai rezultatelor învățării, relevante pentru calificările de la nivelul respectiv.

30. Descriptorii rezultatelor învățării specifică două dimensiuni: nivelul și domeniul de studii/educație și formare.

31. Dimensiunea „nivelul” arată complexitatea rezultatelor învățării în funcție de nivelul calificării.

32. Dimensiunea „domeniul de educație și formare” face distincție între „cunoștințe”, „aptitudini”, „responsabilitate și autonomie” și permite clasificarea la același nivel a unor calificări de diferite tipuri.

33. Descriptorii rezultatelor învățării la fiecare nivel CNC reprezintă condiții minime pentru plasarea unităților de rezultate ale învățării aferente calificărilor la nivelurile respective ale CNC.

34. Descriptorii rezultatelor învățării specifici Cadrelor Calificărilor Sectoriale (în continuare – CCS) pe ramuri ale economiei naționale se elaborează în baza descriptorilor nivelurilor de calificare ale CNC, se coordonează cu autoritatea publică centrală de specialitate și se aprobă prin ordin al ministrului educației și cercetării.

35. Descriptorii de definire a nivelului de calificare CNC, exprimați în rezultate ale învățării, servesc ca descriptori de referință pentru:

1) armonizarea transpunerii cerințelor pentru calificarea absolvenților și angajaților, formulate în standardele ocupaționale/de competență, în standardele de calificare și cele educaționale;

2) planificarea traseelor flexibile de învățare;

3) compararea calificărilor obținute în diferite contexte;

4) dezvoltarea mecanismelor de evaluare, validare, recunoaștere și certificare a calificărilor dobândite în contexte formale, informale și nonformale;

5) aplicarea unor criterii unificate de evaluare a calificării absolvenților de programe formale de educație și formare și a calificării obținute în alte contexte de învățare;

6) elaborarea cerințelor aferente ocupațiilor.

36. Descriptorii nivelurilor de calificare ai CNC permit acordarea de calificative în conformitate cu nivelul atins al rezultatelor învățării.

37. Descriptorii nivelurilor de calificare ai CNC integrează competențele-cheie stabilite în Cadrul de Referință European pentru satisfacerea necesităților individuale de dezvoltare personală, ocuparea unui loc de muncă și incluziunea socială.

38. CNC urmărește formarea competențelor-cheie conform Codului educației al Republicii Moldova nr.152/2014.

39. Competențele-cheie asigură capacitatea persoanei de a-și asuma integral rolul profesiei/ocupației și sunt esențiale pentru toate domeniile ocupaționale. Competențele-cheie se aplică în diferite contexte și în diverse îmbinări și asigură dezvoltarea competențelor transversale, trans-sectoriale, sectoriale și profesionale specifice.

40. Definirea rezultatelor învățării relevante diferitor niveluri de calificare a CNC și diferitor sectoare ale activității economice se efectuează conform metodologiei elaborate și aprobate de către Ministerul Educației și Cercetării.

41. Setul de rezultate ale învățării și complexitatea acestora se corelează cu cererea de competențe pentru executarea activităților profesionale de nivelul respectiv de calificare, definite prin standarde ocupaționale, pentru nivelurile 3-5 CNC și standarde de competență, pentru nivelurile 6-8 CNC.

42. Definirea rezultatelor învățării specifice la nivelul unei programe de studii pentru o calificare are la bază:

1) domeniile de activitate din CAEM;

2) domeniile ISCO, ESCO;

3) domeniile ISCED;

4) domeniile conform Nomenclatorului domeniilor de formare profesională al Republicii Moldova;

5) nivelul educațional;

6) nivelul de calificare CNC/EQF și CNC/CCS;

7) rezultatele învățării din standardul de calificare: rezultatele învățării cadru (pe nivel) și rezultatele

învățării specifice/ocupaționale.

43. Gradul de detaliere a rezultatelor învățării la nivel de program și componente ale programului (discipline/module) este diferit. Rezultatele învățării la nivel de program sunt formulate într-un mod mai larg, generic și ierarhic și sunt primare rezultatelor învățării la nivel de disciplină/modul/unități de program.

44. Rezultatele învățării sunt parte a standardelor de asigurare a calității și sunt utilizate la elaborarea standardelor de calificare, curricula programelor de formare, unităților de conținut/modulelor/disciplinelor.

45. Rezultatele învățării necesare pentru acordarea calificării conform CNC, inclusiv a competențelor-cheie, sunt evaluate prin proceduri bazate pe criterii clare și transparente, stabilite în regulamente-cadru de evaluare a rezultatelor învățării pe niveluri ale sistemului educațional, elaborate și aprobate de către Ministerul Educației și Cercetării.

Secțiunea a 3-a

Volumul rezultatelor învățării/dimensiunea calificării

46. Volumul rezultatelor învățării/dimensiunea calificării este exprimat/ă în credite de studii/ore și depinde de timpul necesar pentru atingerea integrală a rezultatelor învățării stabilite pentru nivelul și profilul respectiv.

47. Creditele de studii reprezintă una dintre caracteristicile-cheie ale calificărilor din CNC. Pentru fiecare calificare completă, sau parțială și pentru fiecare unitate a rezultatelor învățării, dobândite în diverse contexte, se alocă un număr corespunzător de credite de studii.

48. În CNC se aplică sistemele europene de credite de studii. În învățământul profesional tehnic – Sistemul European de Credite pentru Educație și Formare Profesională (în continuare – ECVET, versiunea engleză – European Credit System for Vocational Education and Training) și în învățământul superior – Sistemul European de Transfer și Acumulare de Credite (în continuare – ECTS, versiunea engleză – European Credit Transfer and Accumulation System), bazate pe următoarele principii:

- 1) sprijinirea cursurilor de învățare flexibile, în beneficiul fiecărui elev/student/cursant;
- 2) cuantificarea rezultatelor învățării pentru a asigura transferul calificărilor (părților de calificare) și progresul procesului de învățare;
- 3) facilitarea transferului rezultatelor învățării și obținerea de progrese de către beneficiari dincolo de frontierele instituționale și naționale;
- 4) aplicarea procesului de asigurare a calității în mod explicit și transparent;
- 5) documentarea creditelor de studii obținute, cu specificarea rezultatelor învățării dobândite și denumirii instituției competente de acordare a creditelor;
- 6) asigurarea sinergiei între sistemele de acumulare și transfer de credite de studii și mecanismele de validare a învățării anterioare, astfel încât funcționarea lor comună să faciliteze și să promoveze transferul și obținerea de progrese academice;
- 7) dezvoltarea și îmbunătățirea sistemului de credite de studii prin cooperarea între părțile interesate la nivel național, european, internațional.

49. Acumularea și transferul de credite de studii permite valorizarea, recunoașterea și certificarea rezultatelor învățării dobândite anterior sau în diferite contexte, în vederea obținerii treptate a unei calificări complete.

50. Alocarea, acumularea și transferul de credite de studii pentru evaluarea, validarea, acordarea și recunoașterea unei calificări se efectuează în conformitate cu actele normative de implementare a creditelor de studii transferabile și de acumulare, pe niveluri de studii, care sunt elaborate/actualizate și aprobate de către Ministerul Educației și Cercetării.

51. Ghidurile de implementare a creditelor de studii (ECTS, ECVET) sunt elaborate și actualizate în concordanță cu documentele oficiale și instrumentele aprobate în Spațiul european al educației.

Secțiunea a 4-a

Tipuri, profiluri și domenii de formare profesională ale calificărilor

52. Tipurile de calificări în CNC sunt definite de nivelul educațional, de specificul rezultatelor învățării, de scopul și conținutul calificării și corespund nivelurilor EQF, după cum urmează:

1) Nivelul 1 CNC corespunde nivelului 1 EQF și atestă finalizarea programului de dezvoltare a competențelor generale de bază, necesare pentru satisfacerea nevoilor individuale de dezvoltare profesională, ocuparea unui loc de muncă și incluziunea socială, inclusiv a persoanelor cu cerințe educaționale speciale (în continuare – CES):

a) tipul calificării 1.1: program de învățământ special de acumulare a cunoștințelor și formare a aptitudinilor de bază pentru exercitarea unor sarcini simple (pentru persoanele cu dificultăți severe de învățare (dificultăți multiple, asociate) – program educațional individualizat/de învățământ special), durata studiilor 9 ani;

b) tipul calificării 1.2: program de educație și formare pentru adulți, 3-30 de credite de studii.

2) Nivelul 2 CNC corespunde nivelului 2 EQF și atestă finalizarea învățământului secundar, ciclul I – învățământ gimnazial, și finalizarea programelor de formare a competențelor profesionale de bază:

a) tipul calificării 2.1: program de educație generală de învățământ gimnazial, în baza învățământului primar, durata studiilor – 5 ani;

b) tipul calificării 2.2: program combinat de educație generală de nivel gimnazial și de formare a competențelor vocaționale (profil de arte, de sport), în baza învățământului primar, durata studiilor – 5 ani;

c) tipul calificării 2.3: program de educație și formare pentru adulți, în baza certificatului de studii gimnaziale; acces la program au și persoanele care nu au absolvit învățământul gimnazial (9 clase), dar au atins vârsta de 16 ani, 3-30 de credite de studii.

3) Nivelul 3 CNC corespunde nivelului 3 EQF și atestă realizarea învățământului secundar, ciclul II – învățământ liceal, fără promovarea examenului național de bacalaureat, finalizarea învățământului profesional tehnic secundar și a programelor de formare a competențelor profesionale generale:

a) tipul calificării 3.1: program de educație generală de învățământ secundar, ciclul II – învățământ liceal (filiera teoretică: profil umanist și profil real), în baza Certificatului de studii gimnaziale/actului de studii echivalent, durata studiilor 3 ani, fără susținerea examenului de bacalaureat;

b) tipul calificării 3.2: program de educație generală de învățământ secundar, ciclul II – învățământ liceal, filiera vocațională, cu profilurile arte, sport, teologic, militar, în baza Certificatului de studii gimnaziale/actului de studii echivalent, durata studiilor-3 ani, fără susținerea examenului de bacalaureat;

c) tipul calificării 3.3: program combinat de formare a competențelor profesionale în meserii conexe și de educație generală (parte a învățământului secundar, ciclul II – învățământ liceal), în baza Certificatului de studii gimnaziale/actului de studii echivalent, durata studiilor-3 ani;

d) tipul calificării 3.4: program combinat de formare a competențelor profesionale într-o meserie și de educație generală (dezvoltarea competențelor-cheie), în baza Certificatului de studii gimnaziale/actului de studii echivalent, durata studiilor 2-3 ani. Acces la programul de 2 ani, pentru instruirea într-o meserie, au persoanele care nu au absolvit învățământul gimnazial (9 clase), dar au atins vârsta de 16 ani;

e) tipul calificării 3.5: program de formare a competențelor profesionale într-o meserie, în baza Certificatului de studii liceale/actului de studii echivalent, în funcție de complexitatea meseriei, cu durata 1-2 ani;

f) tipul calificării 3.6: program de perfecționare: program de actualizare/completare a competențelor profesionale, în baza Certificatului de calificare/ actului de studii echivalent, 3-30 de credite de studii;

g) tipul calificării 3.7: program de recalificare profesională pentru obținerea unei noi calificări profesionale conexe meseriei formării profesionale inițiale, în baza Certificatului de calificare/actului de studii echivalent, 10 – 30 de credite de studii;

h) tipul calificării 3.8: calificare parțială (microcalificare): program de formare inițială/continuă a competențelor profesionale (realizat în diverse contexte), în baza Certificatului de studii gimnaziale/Certificatului de studii liceale/Certificatului de calificare/actului de studii echivalent. Acces la acest program au și persoanele care nu au absolvit învățământul gimnazial (9 clase), dar au atins vârsta de 16 ani, 5-30 de credite de studii.

4) Nivelul 4 CNC corespunde nivelului 4 EQF și atestă finalizarea învățământului secundar, ciclul II – învățământ liceal, cu promovarea examenului național de bacalaureat, finalizarea învățământului profesional tehnic postsecundar, cu promovarea examenului de calificare/susținerea lucrării de diplomă și a programelor de formare a competențelor profesionale generale:

a) tipul calificării 4.1: program de educație generală de învățământ secundar, ciclul II – învățământ liceal, filiera teoretică: profil umanist și profil real, în baza Certificatului de studii gimnaziale/actului de studii echivalent, durata studiilor-3 ani;

b) tipul calificării 4.2: program de educație generală de învățământ secundar, ciclul II – învățământ liceal, filiera vocațională (cu profilurile arte (coregrafie, arte plastice, artă teatrală, muzică), sport, teologic, militar), în baza Certificatului de studii gimnaziale/actului de studii echivalent, durata studiilor-3 ani;

c) tipul calificării 4.3: program integrat de educație generală (parte a programului de învățământ liceal) și de formare a competențelor profesionale (asistent al educatorului, coregrafie), în baza Certificatului de studii gimnaziale/actului de studii echivalent, 60/90 de credite de studii, durata studiilor-3 ani;

d) tipul calificării 4.4: program integrat de educație generală (parte a programului de învățământ liceal) și de formare a competențelor profesionale, în baza Certificatului de studii gimnaziale/actului de studii echivalent, minimum de credite de studii pentru competențe profesionale-120, durata studiilor-4 ani;

e) tipul calificării 4.5: program integrat de educație generală (parte a programului de învățământ liceal) și de formare a competențelor profesionale (la profilurile medicină, farmacie), în baza Certificatului de studii gimnaziale/actului de studii echivalent, 180 de credite de studii, durata studiilor-5 ani;

f) tipul calificării 4.6: program de formare a competențelor profesionale la specialități conexe meseriei inițiale, în baza Certificatului de calificare (meserii conexe)/actului de studii echivalent, 120 de credite de studii, durata studiilor 2-3 ani;

g) tipul calificării 4.7: program de formare a competențelor profesionale, la forma de învățământ cu frecvență, în baza Certificatului de studii liceale/Atestatului de studii medii de cultură generală/actului de studii echivalent, 120 de credite de studii, durata studiilor-2 ani;

h) tipul calificării 4.8: program de formare a competențelor profesionale, la forma de învățământ cu frecvență, la profilurile medicină și farmacie, în baza Certificatului de studii liceale/Atestatului de studii medii de cultură generală/actului de studii echivalent, 180 de credite de studii, durata studiilor-3 ani;

i) tipul calificării 4.9: program de perfecționare: program de actualizare/completare a competențelor profesionale, în baza Diplomei de studii profesionale/actului de studii echivalent, 5-30 de credite de studii;

j) tipul calificării 4.10: program de recalificare profesională pentru obținerea unei noi calificări profesionale conexe specialității formării profesionale inițiale, în baza Diplomei de studii profesionale/actului de studii echivalent, 30 – 60 de credite de studii;

k) tipul calificării 4.11: program de specializare: program de dezvoltare/completare a cunoștințelor, abilităților sau competențelor profesionale într-o arie restrânsă din sfera de cuprindere a specialității formării profesionale inițiale, în baza Diplomei de studii profesionale/actului de studii echivalent, 30 de credite de studii;

l) tipul calificării 4.12: program de calificare parțială (micro-calificare): program de formare inițială/continuă a competențelor profesionale (realizat în diverse contexte), în baza Diplomei de bacalaureat/Diplomei de studii profesionale/actului de studii echivalent, 5-60 de credite de studii.

5) Nivelul 5 CNC corespunde nivelului 5 EQF (parțial) și atestă finalizarea învățământului profesional-tehnic postsecundar nonterțiar cu durata studiilor de 2-3 ani, 120/180 de credite de studii, și a programelor de formare a competențelor profesionale:

a) tipul calificării 5.1: program integrat de educație generală (parte a programului de învățământ liceal) și de formare a competențelor profesionale (la domeniul de educație Pedagogie și științe ale educației), în baza Certificatului de studii gimnaziale/actului de studii echivalent, durata studiilor-4 ani, 120 de credite de studii;

b) tipul calificării 5.2: program integrat de educație generală (parte a programului de învățământ liceal) și de formare a competențelor profesionale (la domeniul de educație Sănătate), în baza Certificatului de studii gimnaziale/ actului de studii echivalent, durata studiilor-5 ani, 180 de credite de studii;

c) tipul calificării 5.3: program de formare a competențelor profesionale, în baza Diplomei de Bacalaureat/Diplomei de studii profesionale/actului echivalent, 120/180 de credite de studii, durata studiilor 2-3 ani;

d) tipul calificării 5.4: program de perfecționare, actualizare/completare a competențelor profesionale, în baza Diplomei de studii profesionale/actului de studii echivalent, 5-30 de credite de studii;

e) tipul calificării 5.5: program de recalificare profesională pentru obținerea unei noi calificări profesionale conexe specialității formării profesionale inițiale, în baza Diplomei de studii profesionale/actului de studii echivalent, 30-60 de credite de studii;

f) tipul calificării 5.6: program de specializare: program de dezvoltare/completare a cunoștințelor, abilităților sau competențelor profesionale într-o arie restrânsă a specialității formării profesionale inițiale, în baza Diplomei de studii profesionale/actului de studii echivalent, 5-30 de credite de studii;

g) tipul calificării 5.7: program de calificare parțială (microcalificare): program de formare inițială/continuă a competențelor profesionale (realizat în diverse contexte), în baza Diplomei de studii profesionale/actului de studii echivalent, 5-60 de credite de studii.

6) Nivelul 6 CNC corespunde nivelului 6 EQF și atestă finalizarea ciclului I al învățământului superior – studii superioare de licență cu durata de 3-4 ani, 180/240 de credite de studii și a programelor de dezvoltare profesională continuă:

a) tipul calificării 6.1: program de formare a competențelor transversale, transsectoriale și profesionale, în baza Diplomei de Bacalaureat/Diplomei de studii profesionale/actului echivalent de studii, o specialitate, 180-240 de credite de studii;

b) tipul calificării 6.2: program de formare a competențelor transversale, transsectoriale și profesionale, în specialități duble (științe ale educației, filologie, științe militare), în baza Diplomei de Bacalaureat/Diplomei de studii profesionale/actului echivalent de studii, 240 de credite de studii;

c) tipul calificării 6.3: program de perfecționare, actualizare/completare a competențelor profesionale, în baza Diplomei de studii superioare de Licență/ actului de studii echivalent, 5-30 de credite de studii;

d) tipul calificării 6.4: program de recalificare profesională pentru obținerea unei noi calificări profesionale conexe specialității formării profesionale inițiale, în baza Diplomei de studii superioare de Licență/actului de studii echivalent, 60-120 de credite de studii;

e) tipul calificării 6.5: program de specializare: program de dezvoltare/completare a cunoștințelor, abilităților sau competențelor profesionale într-o arie restrânsă a formării profesionale inițiale, în baza Diplomei de studii superioare de Licență/actului de studii echivalent, 5-30 de credite de studii;

f) tipul calificării 6.6: calificare parțială (microcalificare): program de formare inițială/continuă a competențelor profesionale (realizat în diverse contexte), în baza Diplomei de studii superioare de Licență/actului de studii echivalent, 5-60 de credite de studii.

7) Nivelul 7 CNC corespunde nivelului 7 EQF și atestă finalizarea ciclului II a învățământului superior – studii superioare de master: 90/120 de credite de studii, durata 1,5-2 ani sau finalizarea programului integrat (ciclurile I și II ale învățământului superior), 300/360 de credite de studii, durata 5-6 ani:

a) tipul calificării 7.1: program de master profesional – formarea/ consolidarea competențelor profesionale în unul sau mai multe domenii de formare profesională, în baza Diplomei de studii superioare de Licență/actului de studii echivalent, 90/120 de credite de studii;

b) tipul calificării 7.2: program de master științific – formarea aprofundată într-un domeniu științific și dezvoltarea competențelor de producere a cunoașterii științifice originale, în baza Diplomei de studii superioare de Licență/actului de studii echivalent, 90/120 de credite de studii;

c) tipul calificării 7.3: program integrat (ciclurile I și II ale învățământului superior), în baza Diplomei

de Bacalaureat/Diplomei de studii profesionale/actului echivalent de studii, cel puțin 300 de credite de studii (stomatologie și farmacie), cu durata de 5 ani, și 360 de credite de studii (medicină, medicină veterinară, arhitectură), cu durata studiilor de 6 ani.

d) tipul calificării 7.4: program de calificare parțială (microcalificare): program de formare inițială/continuă a competențelor specifice/inovative, completarea/aprofundarea calificării (realizat în diverse contexte), în baza Diplomei de studii superioare de Licență, 5-60 de credite de studii.

8) Nivelul 8 CNC corespunde nivelului 8 EQF și atestă finalizarea ciclului III a învățământului superior – studii superioare de doctorat, durata 3-4 ani și finalizarea programelor de postdoctorat:

a) tipul calificării 8.1: program de doctorat științific – formarea competențelor de cercetare, dezvoltare, inovare și producerea de cunoaștere științifică originală, în baza Diplomei de studii superioare de Master/Diplomei de studii superioare integrate/actului de studii echivalent, 180 de credite de studii, cu susținerea tezei de doctorat;

b) tipul calificării 8.2: program de doctorat profesional – formarea competențelor de cercetare, dezvoltare, inovare și producerea de cunoaștere științifică originală într-un domeniu profesional, în baza Diplomei de studii superioare de Master/Diploma de studii superioare integrate/actului de studii echivalent, 180 de credite de studii, cu susținerea tezei de doctorat;

c) tipul calificării 8.3: program de doctorat industrial – formarea de competențe de cercetare, dezvoltare, inovare și producerea de cunoaștere științifică originală într-un sector al industriei, în baza Diplomei de studii superioare de Master/Diploma de studii superioare integrate/actului de studii echivalent, 180 de credite de studii, cu susținerea tezei de doctorat;

d) tipul calificării 8.4: program de postdoctorat, durata de cel mult 3 ani.

53. Nivelurile de calificare ale CNC, obținute în sistemul de învățământ superior corespund QF-EHEA, după cum urmează:

1) Nivelul 6 CNC corespunde nivelului 1 QF-EHEA;

2) Nivelul 7 CNC corespunde nivelului 2 QF-EHEA;

3) Nivelul 8 CNC corespunde nivelului 3 QF-EHEA.

54. Corespondența dintre nivelurile CNC și nivelurile de referință ale EQF și ale ISCED, tipul programelor de educație generală și de formare profesională inițială și continuă din Republica Moldova, condițiile de acces la studii și de evaluare a rezultatelor învățării corespunzătoare fiecărui nivel de calificare, actele de studii eliberate în sistemul național de învățământ care confirmă nivelul de calificare al titularului, sunt prezentate în anexa nr.2, care se aplică în procesul de dezvoltare, recunoaștere și echivalare a calificărilor dobândite în diverse contexte, inclusiv în străinătate.

55. Profilul calificărilor profesionale în CNC este determinat de domeniul formării profesionale, în conformitate cu nomenclatoarele domeniilor de formare profesională pe niveluri de învățământ.

56. Calificările profesionale din CNC sunt în concordanță cu ISCED 2011 și ISCED-F 2013, care disting următoarele domenii:

1) Educație;

2) Arte și științe umaniste;

3) Științe sociale, jurnalism și relații publice;

4) Business, administrare și drept;

5) Științe ale naturii, matematică și statistică;

6) Tehnologii ale informației și comunicațiilor;

7) Inginerie, tehnologii de prelucrare, arhitectură și construcții;

8) Științe agricole, silvicultură, piscicultură și medicină veterinară;

9) Sănătate și asistență socială;

10) Servicii.

57. Corespondența dintre nivelurile CNC, nivelurile de referință ale EQF și nivelurile QF-EHEA este prezentată în diagrama Cadrul Național al Calificărilor din Republica Moldova, conform anexei nr.3.

Secțiunea a 5-a

Acces, traseu de progres și transfer de calificări în CNC

58. Condițiile de acces, de acordare a calificării, condițiile de restabilire la studii sau de transfer la alt program de studii sunt elaborate și aprobate, pe niveluri CNC, de către Ministerul Educației și Cercetării.

59. La elaborarea/actualizarea CNC și a cadrului normativ care reglementează organizarea programelor de studii ce conduc la acordarea calificării cu nivel CNC sunt stabilite reguli și proceduri pentru:

- 1) promovarea principiului de învățare pe tot parcursul vieții;
- 2) asigurarea accesului la calificări pentru diferite categorii de beneficiari;
- 3) stabilirea condițiilor de accelerare a realizării programelor;
- 4) diversificarea modalităților de evaluare finală pentru obținerea calificării și a accesibilității procedurii de evaluare în timp;
- 5) dezvoltarea instrumentelor specifice de evaluare a rezultatelor învățării relevante conținutului și scopului calificării;
- 6) asigurarea accesului direct al adulților și al persoanelor cu CES la evaluare pentru acordarea unei calificări, fără a parcurge durata deplină a unui program formal, în baza recunoașterii învățării în contexte informale și nonformale;
- 7) flexibilizarea condițiilor de acces și restabilire la studii.

60. Accesibilitatea programelor de studii care conduc la dobândirea formării unei calificării și asigurarea unor trasee flexibile între calificări și între diferite contexte ale învățării se realizează prin elaborarea de module ale programelor de studii care conduc la acordarea calificărilor cu nivel CNC.

61. Proiectarea programului de studii pe bază de module este indicată în vederea asigurării accesului la educație și formare și promovării învățării pe tot parcursul vieții, inclusiv pentru adulți și persoane cu CES, accelerării, la nevoie, a parcursului educațional, pentru finalizarea programului și obținerea unei calificări complete, pentru actualizarea/extinderea/aprofundarea competențelor profesionale și soluționarea promptă a deficitului de forță de muncă de o anumită calificare.

62. Criteriile de proiectare a programului de studii pe bază de module și de combinare a modulelor în cadrul programului sunt stabilite în regulamentele-cadru pentru organizarea programelor de studii pe niveluri CNC, elaborate și aprobate de către Ministerul Educației și Cercetării.

63. Modulele sunt orientate spre obținerea unui set de rezultate ale învățării și conțin criterii și proceduri de evaluare a atingerii acestora, condițiile de acumulare și transfer al creditelor de studii, în concordanță cu scopul primar al calificării.

64. Modulele pot fi organizate și furnizate într-o combinație și ordine succesivă, prestabilită în cadrul unui program de studii sau în mod autonom. Modulele pot fi certificate separat și pot fi acumulate în timp până la obținerea unei calificări complete, având în vedere nevoile și posibilitățile individuale ale beneficiarului.

65. Furnizorii de programe de educație și formare profesională, care oferă programe modulare, asigură ghidarea persoanelor interesate privind regulile de combinare și evaluare a modulelor pentru obținerea unei calificări complete.

66. Modulul axat pe dezvoltarea competențelor-cheie, aprofundarea calificării sau satisfacerea cerințelor specifice pentru angajare, care poate conduce la obținerea unei microcalificări, poate fi oferit de furnizor ca parte integrată într-un program acreditat sau ca modul autonom, dacă acesta este recunoscut de piața muncii prin standardele ocupaționale/de calificare naționale, sau oferit la solicitarea pieței muncii, în baza standardelor de competențe specifice sectoriale/competențe-cheie, reglementate/recunoscute la nivel internațional/european.

67. Modulul destinat să dezvolte în mod autonom competențe pentru obținerea unei microcalificări, organizat în afara unui program autorizat/acreditat de educație și formare, este supus autorizării/acredirării conform cadrului normativ.

68. Programele care conduc la acordarea de microcalificări se organizează în conformitate cu cadrul normativ privind organizarea programelor de studii de nivelul respectiv al CNC.

69. Cerințele minime de acces, progres și evaluare pentru acordarea calificărilor care oferă acces la profesii reglementate sunt stabilite prin cadrul normativ sectorial de către autoritățile publice centrale

cu atribuții în domeniile respective.

Secțiunea a 6-a

Evaluarea rezultatelor învățării în vederea acordării unei calificări cu nivel CNC

70. Evaluarea rezultatelor învățării pentru acordarea unei calificări complete sau parțiale se realizează în baza criteriilor de referință și indicatorilor de performanță, conform standardului de calificare, descriptorilor de nivel CNC și în conformitate cu procedurile stabilite în regulamentele de evaluare a rezultatelor învățării în vederea acordării calificării, elaborate și aprobate de către Ministerul Educației și Cercetării.

71. Evaluarea rezultatelor învățării, în vederea acordării unei calificări complete sau parțiale, include următoarele elemente:

- 1) principii, procese, proceduri și metode de evaluare a rezultatelor învățării;
- 2) cerințe specifice de evaluare pentru o calificare concretă;
- 3) cerințe minime pentru acordarea calificării;
- 4) criterii și scale de notare;
- 5) cerințe specifice pentru asigurarea calității procesului de evaluare și certificare;
- 6) oportunități pentru recunoașterea rezultatelor învățării dobândite anterior, relevante unei calificări concrete.

72. Evaluarea rezultatelor învățării se efectuează cu diferite scopuri și la diferite etape de organizare a programului de studii care conduce la acordarea calificării cu nivel CNC, pentru:

- 1) stabilirea nivelului rezultatelor învățării, demonstrate de o persoană la începutul programului de studii, în scopul identificării măsurilor compensatorii pentru asigurarea capacității acesteia de realizare a programului;
- 2) stabilirea progresului educațional (evaluare formativă și sumativă);
- 3) aprecierea eficienței procesului de instruire;
- 4) stabilirea măsurilor compensatorii în procesul de recunoaștere a rezultatelor învățării dobândite în diverse contexte, în vederea obținerii unei calificări complete cu nivel CNC;
- 5) evaluarea finală a rezultatelor învățării în vederea acordării calificării.

73. Evaluarea rezultatelor învățării în vederea acordării calificării cu nivel CNC se bazează pe următoarele principii:

- 1) relevanță – corespunzătoare nivelului și profilului;
- 2) echitate – fără bariere și discriminare;
- 3) obiectivitate – independentă de subiectivitatea evaluatorilor;
- 4) flexibilitate – centrată pe elev/student/cursant, diverse metode de evaluare, accesibilă în timp;
- 5) validitate – corespunde scopului, cuprinde toate rezultatele scontate ale învățării, oferă dovezi și posibilitatea de contestare;
- 6) siguranță – aplicată uniform, consistent și cu instrumente valide;
- 7) suficiență – generează dovezi relevante și suficiente;
- 8) cost oportun și rezonabil – echipamente, consumabile și timp de prelucrare rezonabil;
- 9) transparență – informarea privind nivelul atins al rezultatelor învățării și înțelegerea deciziei privind rezultatul evaluării.

74. Evaluarea rezultatelor învățării în vederea acordării calificării poate fi realizată de către furnizorii de programe de educație și formare care dețin autorizarea provizorie sau acreditarea programului respectiv.

75. Condițiile minime pentru evaluarea finală în vederea acordării calificării pentru exercitarea unei profesii reglementate în Republica Moldova includ, după caz: cunoașterea limbii române, depunerea jurământului, cunoașterea codului de etică, cunoașterea legislației sectoriale, licență/titlu obținut pentru un anumit tip de activitate ș.a.

76. Acordarea calificării presupune evaluarea performanțelor individuale ale candidatului în atingerea rezultatelor scontate ale învățării și certificarea acestora prin act de studii corespunzător tipului

și nivelului de calificare CNC.

77. ANACEC, prin evaluarea externă a programelor de studii, verifică calitatea evaluării rezultatelor învățării în vederea acordării calificării, corectitudinea aplicării metodelor specifice de evaluare a tipului de calificare, corespunderea nivelului de complexitate al rezultatelor demonstrate descriptorilor de nivel CNC.

Secțiunea a 7-a **Certificarea calificărilor**

78. Certificarea calificării de un anumit nivel CNC este confirmată prin acordarea actului de studii: Certificat de studii gimnaziale, Diplomă de Bacalaureat, Certificat de calificare, Diplomă de studii profesionale, Diplomă de studii superioare de licență, Diplomă de studii superioare de master, Diplomă de doctor, însoțite de suplimentul descriptiv conform Europass, care este dovada obținerii unei calificări complete.

79. Actele de studii: certificatul de calificare profesională, eliberat la finalizarea studiilor în învățământul secundar vocațional de arte, sport etc., certificatul de recalificare profesională, eliberat la finalizarea programelor de formare profesională continuă, sunt dovada obținerii unei calificări profesionale complete, iar certificatul de specializare, certificatul de perfecționare, certificatul de competență profesională (microcertificate), sunt dovada obținerii unei calificări parțiale, în baza programelor de formare profesională continuă/formarea adulților, sau dovada de recunoaștere a rezultatelor învățării obținute în contexte nonformale și informale.

80. Actul de studii care certifică dobândirea unei calificări complete/parțiale și suplimentul descriptiv al acestuia conțin trimitere la nivelul de calificare din CNC, iar după referințierea CNC la EQF, și la nivelul de calificare corespunzător al EQF.

81. Actul de studii care certifică dobândirea unei calificări complete/parțiale cu nivel CNC și suplimentul descriptiv al acestuia conțin înscrisuri cu privire la meseria/specialitatea/titlul conform Nomenclatorului domeniilor de formare profesională pentru nivelul respectiv al CNC.

82. Actul de studii care certifică dobândirea de competențe lingvistice, digitale, antreprenoriale este dovada obținerii unei calificări parțiale de un anumit nivel CNC, conform cadrelor europene de referință și în baza condițiilor stabilite de Ministerul Educației și Cercetării.

83. Actele de studii care atestă dobândirea calificărilor complete sau parțiale sunt emise de furnizorii a căror programe sunt autorizate provizoriu sau acreditate și care fac parte din rețeaua instituțiilor de educație și formare profesională a sistemului național de învățământ, autorizate provizoriu sau acreditate de structuri abilitate cu evaluarea externă în educație și cercetare și înscrise în RNC.

84. Actele de studii pentru toate tipurile de calificări cu nivel CNC se eliberează în format fizic și/sau digital. Formatul tip și mecanismul de eliberare și evidență a actelor de studii digitale, pe toată verticala sistemului național de calificări și pentru toate tipurile de calificări, se elaborează de Ministerul Educației și Cercetării.

85. Ministerul Educației și Cercetării, în vederea promovării transparenței și portabilității calificărilor, prevenirii cazurilor de obținere ilicită a calificărilor, automatizării serviciilor de verificare a autenticității actelor de studii și calificărilor, protecției reputației furnizorilor de calificări, elaborează cadrul normativ și soluția tehnică pentru implementarea mecanismului de alertă cu privire la actele de studii, constatate de autoritățile competente ca fiind neautentice/falsificate sau acordate de furnizori neautorizați, restricționarea sau interdicția în întregime sau în parte, pentru anumite categorii de profesioniști, de a desfășura activități profesionale, impusă de către autoritățile sau instanțele judecătorești naționale sau de consiliile naționale sectoriale/profesionale de etică.

Capitolul IV **DEZVOLTAREA CALIFICĂRILOR ȘI INCLUDEREA** **ACESTORA ÎN CNC**

Secțiunea 1

Dezvoltarea calificărilor

86. Procesul de dezvoltare a calificărilor cuprinde:

- 1) verificarea relevanței calificării;
- 2) elaborarea standardului de calificare;
- 3) validarea calificării;
- 4) aprobarea și includerea calificării în CNC;
- 5) dezvoltarea programului de studii pentru calificările noi;
- 6) înregistrarea calificării în RNC;
- 7) actualizarea periodică a standardului de calificare și, respectiv, a programului de studii, pentru calificările cu nivel CNC;
- 8) excluderea calificării irelevante pieței muncii din CNC și din RNC (arhivarea calificării).

87. Calificările sunt dezvoltate pentru:

- 1) formarea competențelor într-un anumit domeniu de studii/de formare;
- 2) continuarea studiilor la un alt nivel de calificare;
- 3) recunoașterea dezvoltării personale/profesionale și a participării la educație;
- 4) angajare;
- 5) recunoașterea, validarea și certificarea competențelor profesionale reglementate sectorial;
- 6) actualizarea calificării sau continuarea dezvoltării personale/ profesionale.

88. Criteriile și principiile aplicate la dezvoltarea și luarea deciziei de includere a unei calificări în CNC sunt:

- 1) asigurarea condițiilor flexibile pentru admitere, diversificarea oportunităților și crearea noilor trasee pentru progres academic și carieră profesională pe verticala sistemului de calificări și diversificarea modalităților de furnizare a programelor;
- 2) centrarea pe nevoile specifice de integrare socială a persoanelor;
- 3) satisfacerea cerințelor pieței muncii;
- 4) lipsa/eliminarea barierelor de acces și progres în dobândirea calificării;
- 5) lipsa elementelor de discriminare în furnizarea unui program și accesul la acesta, evaluarea rezultatelor învățării în vederea acordării calificării;
- 6) facilitarea acumulării și transferului de credite de studii/de rezultate ale învățării, recunoașterea și acceptarea transferului de credite de studii/de rezultate ale învățării acordate de alți furnizori, autorizați provizoriu/acreditați;
- 7) acordarea oportunității de accelerare a unui program pentru facilitarea participării diverselor categorii de beneficiari;
- 8) certificarea autonomă a modulelor pentru recunoașterea unei calificări parțiale;
- 9) acordarea oportunității de validare a rezultatelor învățării obținute în contexte ale învățării nonformale și informale.

89. Ministerul Educației și Cercetării stabilește procedurile și instrumentele specifice etapelor de dezvoltare a calificării cu nivel CNC și de monitorizare a implementării de către furnizori a prevederilor CNC.

90. Inițiativa de elaborare a unei calificări poate veni de la autoritățile publice centrale, structuri/instituții cu competențe de dezvoltare a CNC, agenți economici, sindicate/patronate, comitete sectoriale pentru formare profesională, instituții furnizoare de programe educaționale de formare inițială și/sau continuă etc.

Secțiunea a 2-a

Standardul de calificare

91. Standardul de calificare este documentul de bază pentru elaborarea unui program de studii care conduce la dobândirea unei calificări de un anumit nivel CNC. Standardul de calificare se elaborează în conformitate cu cerințele pieței muncii naționale (standard ocupațional/de competență), standardele internaționale ocupaționale specifice, recomandările actuale ale asociațiilor internaționale sectoriale/de specialitate și cu bunele practici în domeniu.

92. Standardul de calificare reprezintă descrierea generală a cerințelor pentru acordarea unei calificări și include următoarele elemente: caracteristicile generale ale calificării, rezultate ale învățării pentru dobândirea calificării, relevanța calificării pentru piața muncii, progresul educațional, criteriile de evaluare finală a calificării, asigurarea calității. Elementele standardului de calificare sunt prezentate în Fișa standardului de calificare, conform anexei nr.4.

93. Elaborarea standardului de calificare presupune realizarea următoarelor acțiuni:

1) identificarea rolului calificării: pentru ocupare, progres educațional, pentru dezvoltare personală sau pentru nevoile societății;

2) colectarea documentelor relevante: standardele profesionale și CCS din alte țări, descrierea procesului tehnologic actual și a tendințelor de dezvoltare, strategiile de dezvoltare sectorială, nevoile curente și previziunile pieței forței de muncă etc.;

3) identificarea părților interesate și a experților, în funcție de interesele potențiale în ceea ce privește calificarea; instruirea părților interesate și a experților și aprobarea cadrului normativ necesar activității acestora;

4) elaborarea rezultatelor învățării în parteneriat cu părțile interesate;

5) verificarea relevanței calificării și validarea standardului de calificare.

94. Pentru elaborarea și validarea standardelor de calificare, Ministerul Educației și Cercetării formează grupuri de experți pe domenii de formare profesională și pe niveluri de calificare, conform CNC.

95. Elaborarea standardelor de calificare și validarea acestora se bazează pe trei aspecte ale calității standardului de calificare:

1) calitatea conținutului specific, validată de către experți/practicieni din sectorul relevant;

2) calitatea formativă, validată de către experți în definirea rezultatelor învățării;

3) calitatea standardului de calificare, validată de către experți în elaborarea standardelor de calificare.

96. Metodologia de elaborare, validare și aprobare a standardelor de calificare este dezvoltată prin consultarea cu părțile interesate și aprobată de ministrul educației și cercetării.

97. Standardul de calificare, elaborat pentru o calificare cu nivel CNC, constituie o referință unică pentru dezvoltarea diferitelor tipuri de programe de studii care conduc la dobândirea calificării respective, complete sau parțiale, organizate în context formal/nonformal și pentru validarea rezultatelor învățării obținute în diverse contexte.

Secțiunea a 3-a

Dezvoltarea programelor de studii

98. Dezvoltarea programelor de studii pe niveluri CNC și domenii de formare profesională se realizează în baza Curriculumului național pentru educația generală, CCS și standardelor de calificare pentru educația și formarea profesională, standardelor de calitate pe niveluri de învățământ și regulamentelor-cadru aprobate de ministrul educației și cercetării.

99. Programele de studii transpun rezultatele învățării din Curriculumul național și/sau din standardul de calificare, prin detalierea modulelor/ disciplinelor, volumului de credite de studii/orelor necesar/e atingerii rezultatelor învățării, modului de organizare a programului, modului și criteriilor de evaluare pentru acordarea calificării, titlului/calificării obținut/e și duratei normative a studiilor.

100. Rezultatele învățării în cadrul programelor de studii se referă la domeniul general de formare profesională și sunt susținute de o terminologie standardizată, conformă instrumentarului Europass, o structură și o sintaxă predefinite, și se bazează pe principiile directe ale CNC.

101. Programele de studii pot conține rezultate ale învățării suplimentare celor prevăzute în standardul de calificare, pentru a conferi valoare adăugată calificării, având în vedere profilul, misiunea și strategia de dezvoltare a instituției furnizoare.

102. Programele de studii sunt consultate cu părțile interesate, validate și coordonate cu autoritățile publice centrale, care au în subordine instituții de învățământ sau au atribuții în domeniul profesiilor reglementate și coordonate de Ministerul Educației și Cercetării.

103. Programele de studii pentru dobândirea unei calificării parțiale, care oferă acces la profesii reglementate, se dezvoltă în baza prevederilor cadrului normativ sectorial național, european și, după caz, internațional, sunt consultate cu părțile interesate și coordonate cu autoritățile publice centrale de specialitate/ autoritățile administrative centrale, cu atribuții în domeniul profesiilor reglementate.

104. Programele de studii pentru dobândirea unei calificării parțiale, care oferă acces la profesii reglementate, se aprobă de către autoritatea publică centrală de specialitate, prin coordonare cu ministrul educației și cercetării.

105. Dezvoltarea programelor de studii pentru formarea profesională continuă și pentru educația și formarea adulților se aliază la solicitările pieței muncii, la noile tendințe de dezvoltare a sectorului, la prioritățile strategice sectoriale, la descriptorii de nivel CNC și la standardele de calitate.

106. Programele de studii se actualizează:

- 1) cel puțin, o dată la 5 ani;
- 2) la actualizarea standardului de calificare;
- 3) la recomandarea reprezentanților pieței muncii, ANACEC;
- 4) ori de câte ori este relevant pentru furnizor.

Secțiunea a 4-a

Validarea programelor de studii și includerea calificărilor în CNC

107. Criteriile și procedurile pentru validarea programelor de studii noi/actualizate, care conduc la dobândirea calificărilor complete/parțiale cu nivel CNC, sunt stabilite în regulamentele-cadru pentru organizarea programelor de studii pe niveluri CNC, elaborate și aprobate de către Ministerul Educației și Cercetării.

108. Criteriile pentru validarea programelor de studii noi/actualizate, care conduc la dobândirea calificărilor complete/parțiale cu nivel CNC, includ:

- 1) titlul calificării, relevanța și raționamentul furnizării calificării;
- 2) spectrul ocupațional;
- 3) obiectivele calificării și principalele grupuri-țintă de beneficiari;
- 4) nivelul și volumul în credite de studii, durata normativă;
- 5) cerințe pentru admitere și lipsa barierelor pentru acces;
- 6) rezultatele învățării scontate;
- 7) standardul de calificare;
- 8) structura modulară a programului de studii și coerența acestuia;
- 9) criterii și proceduri de evaluare a rezultatelor învățării pentru acordarea calificării, oportunități și trasee de progres;
- 10) condiții pentru recunoașterea rezultatelor învățării, dobândite anterior în diferite contexte;
- 11) cerințe de asigurare a calității proceselor de furnizare, evaluare și certificare a calificării, legătura cu piața muncii, evidențe de consultare a angajatorilor, informații cu privire la accesul utilizatorilor la calificare (pagina web, alte resurse informaționale).

109. Includerea unei calificări în CNC se face după atribuirea nivelului în baza corespunderii descriptorilor de nivel CNC.

110. Atribuirea nivelului CNC unui program de studii care conduce la dobândirea unei calificări complete/parțiale se realizează în conformitate cu procedurile elaborate de Ministerul Educației și Cercetării.

111. Programele de studii care conduc la dobândirea calificărilor complete/parțiale cu nivel CNC, autorizate provizoriu sau acreditate, sunt înscrise în RNC, în conformitate cu criteriile și procedurile stabilite în Metodologia de înscriere a calificării în RNC, aprobată de către ministrul educației și cercetării.

112. Calificarea inclusă în CNC devine accesibilă public, după înregistrarea în RNC.

Capitolul V

REGISTRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR

113. Sistemul informațional automatizat RNC este parte a sistemului național de calificări și

reprezintă instrumentul de identificare, înregistrare, arhivare, consultare permanentă și actualizare a standardelor de calificare și calificărilor, respectiv, a actelor de studii (diplome, certificate și suplimentele descriptive ale acestora, conform Europass) de toate nivelurile și tipurile emise de către furnizorii de programe de educație și formare profesională din Republica Moldova autorizați provizoriu/acreditați.

114. RNC reprezintă un ansamblu de resurse și tehnologii informaționale, destinat înregistrării, păstrării, prelucrării și utilizării informațiilor cu privire la standardele de calificare, calificările profesionale, furnizorii de programe de educație și formare profesională autorizați provizoriu/acreditați.

115. RNC este o sursă publică autorizată de informații cu privire la calificările naționale sistematizate și structurate în funcție de necesitățile diferitelor grupuri de utilizatori, disponibilă în variantă electronică pe pagina web oficială a Ministerului Educației și Cercetării, în limbile română și engleză.

116. RNC asigură vizibilitatea și recunoașterea rezultatelor învățării, compararea calificărilor obținute în urma absolvirii diferitelor programe de studii/formare profesională acreditate/autorizate provizoriu, calificărilor referențiate la CNC în vederea promovării învățării pe tot parcursul vieții, precum și furnizorilor de servicii educaționale și de formare profesională din Republica Moldova.

117. Proprietarul RNC este statul, care gestionează și utilizează datele din RNC, asigurând transparența și lizibilitatea educației și formării din Republica Moldova pentru părțile interesate.

118. Ministerul Educației și Cercetării, în calitate de posesor al RNC cu drept de gestionare și utilizare a datelor și resurselor:

1) asigură condițiile juridice, organizatorice și financiare pentru crearea, dezvoltarea și ținerea RNC;

2) exercită atribuțiile de verificare a calificărilor și informațiilor aferente introducerii în RNC, asigurând exploatarea RNC și accesul publicului la informații;

3) stabilește procedurile tehnice și modalitățile de utilizare consecventă și permanentă a RNC, în conformitate cu hotărârea Guvernului nr.1199/2018 cu privire la Registrul național al calificărilor.

119. Câmpurile informaționale pentru înscrierea calificărilor în RNC sunt aliniată/adaptate la recomandările EQF, în vederea asigurării comparabilității calificărilor naționale cu cele internaționale și interoperabilității cu instrumentele europene cu privire la calificări.

120. Înscrierea calificării în RNC se face în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr.1199/2018 cu privire la Registrul național al calificărilor și cu procedurile stabilite de Ministerul Educației și Cercetării, conform Fișei cu elemente ale câmpurilor de date pentru publicarea electronică a informațiilor privind calificările cu nivel CNC, comparabilă cu EQF, conform anexei nr.5.

121. În RNC se introduc standardele de calificare aprobate de ministrul educației și cercetării și programele de studii/de formare profesională autorizate provizoriu/acreditate care conduc la acordarea de calificări complete sau parțiale.

122. Instituția furnizor de servicii educaționale și formare profesională este responsabilă de notificarea Ministerului Educației și Cercetării privind modificările introduse în programul de studii/de formare, în limita admisă de cadrul normativ, pentru a opera actualizări și completări în RNC.

123. Ministerul Educației și Cercetării este responsabil de radierea/arhivarea din/în RNC a standardelor de calificare irelevante și a programelor de studii/formare profesională neacreditate/sistate de furnizorii acestora.

124. Termenul de arhivare a informației din RNC este de 75 de ani.

125. Resursele financiare pentru implementarea, dezvoltarea, mentenanța și exploatarea RNC sunt asigurate din bugetul de stat și alte mijloace financiare, conform legii.

Capitolul VI

RECUNOAȘTEREA ȘI VALIDAREA REZULTATELOR

ÎNVĂȚĂRII ANTERIOARE

Secțiunea 1

Procedura de recunoaștere și validare a

rezultatelor învățării anterioare

126. Calificările dobândite anterior sunt recunoscute și validate de către instituțiile/structurile abilitate, conform nivelurilor CNC, în baza rezultatelor învățării și procedurilor de recunoaștere și validare, ținând cont de tipul și contextul dobândirii calificării și scopul utilizării acesteia.

127. Procedura de recunoaștere și validare a rezultatelor învățării dobândite anterior, în diverse contexte, este aprobată de către ministrul educației și cercetării și este realizată în conformitate cu rezultatele învățării prevăzute în standardele de calificare respective.

128. Procedura de recunoaștere și validare a rezultatelor învățării dobândite anterior, în diverse contexte, se adaptează la particularitățile sectoriale și satisface următoarele cerințe:

- 1) măsurile de validare sunt corelate cu CNC și sunt conforme EQF;
- 2) informațiile privind beneficiile validării și posibilitățile de validare, precum și cele privind procedurile relevante, sunt disponibile pentru părțile interesate;
- 3) grupurile defavorizate, inclusiv persoanele aflate în șomaj și cele expuse riscului de șomaj, beneficiază, în urma măsurilor de validare, de participare la învățarea pe tot parcursul vieții și de acces la piața forței de muncă;
- 4) validarea învățării anterioare este sprijinită de orientare și consiliere adecvate și ușor accesibile;
- 5) prevede măsuri transparente de asigurare a calității, conform cadrului normativ de asigurare a calității, care stau la baza unor metodologii și instrumente fiabile, valide și credibile;
- 6) prevede perfecționarea competențelor profesionale ale personalului implicat în procesul de recunoaștere și validare, din toate sectoarele relevante;
- 7) prevede, după caz, recunoașterea calificării complete/părțiale obținute prin intermediul validării experiențelor de învățare nonformală/informală;
- 8) respectă standarde stabilite, care sunt fie identice, fie echivalente cu standardele calificărilor obținute în baza unor programe de educație formală;
- 9) utilizează instrumente de transparență ale Uniunii Europene, precum cadrul Europass și Youthpass, pentru facilitarea documentării rezultatelor învățării și mobilității academice și/sau profesionale.

129. Cererea de realizare a procedurii de recunoaștere și validare a rezultatelor învățării dobândite anterior, în diferite contexte de învățare, poate fi depusă de persoana fizică, care a urmat un proces de învățare, sau de o persoană juridică, autorizată legal în acest scop, doar pentru calificările înscrise în RNC.

130. În procesul de validare a rezultatelor învățării obținute anterior, se aplică mecanismul și principiile de asigurare a calității și sistemul de alocare a creditelor de studii în cadrul calificării.

131. Recunoașterea și validarea rezultatelor învățării anterioare se realizează prin examinarea următoarelor aspecte:

- 1) nivelul calificării, volumul creditelor de studii acordate pentru calificare, modulele/unitățile de curs ale calificării sunt corect identificate;
- 2) corespunderea disciplinelor/modulelor scopului calificării;
- 3) cerințele de evaluare a calificării sunt corect stabilite, inclusiv evaluarea specifică a rezultatelor învățării; este asigurată calitatea procesului de evaluare a rezultatelor învățării; este prevăzută posibilitatea de a discuta cu beneficiarii modalitățile de evaluare;
- 4) documentarea rezultatelor și acceptarea acestora pentru evaluare în scopul validării;
- 5) certificarea calificării complete/părțiale sau acceptarea unei părți a calificării pentru acces la continuarea studiilor.

132. Accesul la evaluare, pentru validarea rezultatelor învățării dobândite prin educație nonformală și informală este permis oricărei persoane care consideră că posedă rezultatele învățării relevante calificării la care pretinde.

133. Recunoașterea și validarea rezultatelor învățării implică evaluarea evidențelor documentare, care atestă rezultatele învățării anterioare sau a experienței profesionale și stabilește volumul de credite de studii care pot fi transferate, recunoașterea unor competențe care nu necesită a fi evaluate și diferențele programului de studii.

134. Recunoașterea și validarea rezultatelor învățării se efectuează în conformitate cu regulamente

specifice nivelurilor de calificare, aprobate de către ministrul educației și cercetării.

135. Recunoașterea, validarea și certificarea rezultatelor învățării se efectuează în instituții furnizoare de educație și formare, organizații de cercetare științifică, centre de evaluare a competențelor profesionale dobândite în alte contexte decât cele formale, autorizate în acest scop de către Ministerul Educației și Cercetării și, în cazul profesiilor reglementate, autorizate de Ministerul Educației și Cercetării în comun cu ministerele de resort.

136. ANACEC asigură monitorizarea respectării cadrului normativ și a principiilor de asigurare a calității în realizarea procedurilor de recunoaștere și validare a calificărilor/rezultatelor învățării dobândite în diverse contexte.

Secțiunea a 2-a

Finanțarea procedurilor de recunoaștere a rezultatelor învățării anterioare

137. Finanțarea procedurilor de recunoaștere a rezultatelor învățării anterioare, dobândite în diferite contexte de învățare, poate fi efectuată din diverse surse, în funcție de scopul și tipul furnizorului de calificare: din bugetul de stat, din taxe achitate personal de către solicitantul calificării, din surse corporative sau internaționale stabilite în condițiile legii.

138. Din bugetul de stat se acoperă cheltuielile de recunoaștere a rezultatelor învățării dobândite anterior de către beneficiari din categoria păturilor social-vulnerabile, de către persoane aflate în șomaj de lungă durată sau pentru meserii/specialități de care statul are nevoie într-o anumită perioadă de timp.

139. Calificările de care statul are nevoie într-o anumită perioadă de timp, pentru care recunoașterea și validarea rezultatelor învățării anterioare dobândite în diferite contexte este finanțată de la bugetul de stat, se stabilesc de Ministerul Educației și Cercetării, în colaborare cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale și alte autorități ale administrației publice centrale.

140. Categoriile de beneficiari și condițiile de finanțare din bugetul de stat a procedurilor de recunoaștere a rezultatelor învățării anterioare, dobândite în diferite contexte, sunt stabilite de Guvern.

Capitolul VII

PROMOVAREA INCLUZIUNII SOCIALE ÎN CNC

141. CNC asigură promovarea principiului incluziunii sociale pentru următoarele categorii de persoane:

- 1) adulții care au abandonat studiile sau sunt în dificultate de a continua studiile;
- 2) persoanele care aparțin grupurilor social-vulnerabile;
- 3) minoritățile etnice;
- 4) imigranții;
- 5) persoanele cu CES.

142. Implementarea principiului incluziunii presupune dezvoltarea condițiilor de flexibilizare a parcursului de educație și formare profesională pe niveluri CNC, centrate pe nevoile specifice ale persoanelor în dificultate, care sunt stabilite de Ministerul Educației și Cercetării și vizează:

- 1) admiterea – trasee alternative, condiții specifice de acces și deschidere pentru transferuri;
- 2) condițiile de realizare a studiilor – ritm de realizare a programei de studii, forme alternative de organizare a studiilor, mobilitate între programele de studii și instituții, opțiuni de specializare, programe individuale de studii, recunoașterea rezultatelor învățării dobândite anterior și a experienței profesionale;
- 3) condiții specifice la absolvire și angajare – modele alternative de îmbinare a muncii și studiilor sau de organizare a stagiilor de practică.

143. CNC contribuie la implementarea politicii privind incluziunea persoanelor cu CES prin următoarele norme și proceduri:

- 1) includerea în standardele de evaluare externă pentru autorizarea de funcționare provizorie/acreditarea programei de studii/furnizorului de servicii educaționale a măsurilor de adaptare a formelor de educație și instruire și a procedurilor de evaluare a calificării;
- 2) facilitarea dezvoltării programelor de educație și formare la toate nivelurile CNC, care asigură

accesul la studii și sunt centrate pe nevoile specifice ale persoanelor cu CES;

3) implementarea programelor modulare, care oferă persoanelor cu CES oportunități de alegere pentru maximizarea avantajelor și atenuarea/eliminarea dificultăților pentru obținerea calificării.

144. Organizarea de programe de studii compensatorii în baza principiilor de proiectare a programelor modulare și flexibilizare a furnizării acestora, centrate pe nevoile specifice ale candidaților la studii, axate pe necesitatea de actualizare sau progres al calificării, pentru restabilire la studii în diverse perioade pe parcursul vieții, pentru compensarea diferențelor stabilite în proces de recunoaștere sau validarea învățării anterioare în vederea oferirii posibilității obținerii unei calificări complete, se realizează în baza regulamentelor-cadru de organizare a programelor de studii, elaborate pe niveluri CNC și aprobate de către ministrul educației și cercetării.

Capitolul VIII

DIMENSIUNEA EUROPEANĂ ȘI INTERNAȚIONALĂ A CNC

145. CNC corelează cu clasificatoarele naționale și internaționale ale educației și ocupațiilor pentru susținerea mobilității academice și profesionale, internaționalizării educației și a pieței muncii, facilitării comparabilității și recunoașterii calificărilor cu nivel CNC.

146. Ministrul educației și cercetării, în consultare cu părțile interesate, stabilește și aprobă corespondența dintre CNC și:

1) clasificatoarele naționale și internaționale ale pieței muncii: CORM, CAEM, ISCO, ESCO;

2) clasificatoarele naționale și internaționale ale pieței educaționale și de cercetare: Nomenclatoarele domeniilor de formare în învățământul profesional tehnic, învățământul superior și al specialităților științifice, ISCED, Clasificatorul FRASCATI;

3) cadrele de calificări naționale și internaționale: EQF, QF regionale și transnaționale.

147. Corespondența între clasificatoarele naționale și cele internaționale ale educației și ocupațiilor, corespondența între CNC și EQF, precum și corespondența între Nomenclatoarele domeniilor de formare pe niveluri CNC se consemnează în limba română și limba engleză și se face publică pe pagina web oficială a Ministerului Educației și Cercetării.

148. CNC se actualizează ori de câte ori este nevoie pentru a asigura concordanța cu recomandările privind calificările în Spațiul European al Educației sau pentru a satisface condițiile stabilite în acordurile bilaterale/multilaterale, asigurându-se astfel baza pentru cooperare și recunoașterea reciprocă a calificărilor acordate în Republica Moldova și în alte țări, prin compatibilitatea CNC cu:

1) EQF pentru învățarea pe parcursul vieții (EQF-LLL) și QF-EHEA;

2) Cadrul European de referință pentru asigurarea calității educației și formării profesionale (EQARF) și Standardele și liniile directorii pentru asigurarea calității în învățământul superior (ESG-ENQA);

3) Sistemul European de Credite pentru Educație și Formare Profesională (ECVET) și Sistemul European de Transfer și Acumulare de Credite (ECTS);

4) Instrumentele Europass pentru transparența actelor de studii și a suplimentelor acestora;

5) criteriile și procedurile de referire a CNC la EQF.

149. Ministerul Educației și Cercetării asigură schimbul de informații și compararea calificărilor naționale cu cele europene și internaționale, prin intermediul RNC și a Punctului Național de Contact cu platformele europene pentru calificări, recunoaștere, mobilitate și informare.

Capitolul IX

CORDONAREA ȘI ADMINISTRAREA CNC

Secțiunea 1

Distribuția responsabilităților pentru îndeplinirea funcțiilor CNC

150. Managementul strategic al CNC este realizat de Ministerul Educației și Cercetării, care constituie o platformă consultativă și de expertiză la nivel național.

151. Managementul operațional al CNC este realizat în colaborare cu diverse instituții și autorități cu roluri specifice în dezvoltarea, validarea, acreditarea, evaluarea, certificarea și monitorizarea calificărilor.

152. În funcție de nivelul și profilul calificării, la procesul de management operațional participă autorități ale administrației publice centrale cu atribuții în dezvoltarea potențialului uman pentru domeniile specifice de activitate.

153. Distribuția responsabilităților pe instituții pentru exercitarea funcțiilor CNC:

1) coordonarea activității instituțiilor și părților interesate în implementarea CNC, indiferent de subordonare și forma de proprietate a acestora – Ministerul Educației și Cercetării;

2) elaborarea programului operațional și a bugetului pentru dezvoltarea și implementarea CNC, colaborarea internațională și participarea la proiectele internaționale – Ministerul Educației și Cercetării;

3) dezvoltarea, actualizarea, înscrierea/radierea calificării în/din CNC (în funcție de tipul calificării) – coordonator fiind subdiviziunea responsabilă de dezvoltarea și implementarea CNC din cadrul Ministerului Educației și Cercetării, în comun cu:

a) pentru învățământul general – Consiliul Național pentru Curriculum și subdiviziunea din cadrul Ministerului Educației și Cercetării responsabilă de politicile publice în domeniul învățământului general;

b) pentru învățământul profesional de toate nivelurile – subdiviziunile din cadrul Ministerului Educației și Cercetării responsabile pentru politicile publice în domeniul învățământului profesional tehnic și superior și pentru învățarea pe tot parcursul vieții și Consiliul Național pentru Calificări;

4) dezvoltarea, actualizarea și aprobarea standardelor de calificare – coordonator fiind subdiviziunea responsabilă de dezvoltarea și implementarea CNC, în comun cu autoritățile administrației publice centrale care dețin competențe în domeniile de referință, comitetele sectoriale pentru formare profesională, furnizorii de servicii educaționale și de formare profesională, angajatorii, alte părți interesate și Consiliul Național pentru Calificări;

5) evaluarea externă și monitorizarea calității programelor ce duc la acordarea calificării complete sau parțiale și a furnizorilor acestora – ANACEC;

6) recunoașterea rezultatelor învățării dobândite în diferite contexte:

a) dezvoltarea cadrului normativ de politici și acordarea suportului metodologic – structura abilitată pentru recunoașterea și echivalarea actelor de studii și a calificărilor din cadrul Ministerului Educației și Cercetării;

b) serviciile de recunoaștere a rezultatelor învățării – instituții desemnate de Ministerul Educației și Cercetării, pe niveluri ale CNC și domenii de formare;

7) recunoașterea calificărilor internaționale în scopuri academice sau profesionale – structura abilitată pentru recunoașterea și echivalarea actelor de studii și a calificărilor din cadrul Ministerului Educației și Cercetării și, în cazul profesiilor reglementate prin cadru normativ sectorial, în comun cu autoritățile administrației publice centrale care dețin competențe în domeniile de referință;

8) validarea și coordonarea programelor de studii pentru calificările complete și parțiale cu nivel CNC – autoritățile administrației publice centrale cu competențe în domeniile de referință, comitetele sectoriale pentru formare profesională (pentru nivelurile 3-5 CNC), Consiliul Național pentru Curriculum (programe de educație generală, pentru nivelurile 1-3 CNC);

9) aprobarea calificărilor complete și parțiale pentru introducerea în RNC – Ministerul Educației și Cercetării, în baza deciziei Consiliului Național pentru Calificări;

10) elaborarea și actualizarea Nomenclatoarelor domeniilor de formare profesională pentru toate nivelurile CNC – subdiviziunile Ministerului Educației și Cercetării responsabile de elaborarea politicilor publice în domeniul învățământului profesional tehnic și superior pe niveluri CNC și subdiviziunea responsabilă pentru dezvoltarea CNC, în comun cu autoritățile administrației publice centrale cu competențe în domeniile de referință;

11) elaborarea cerințelor pentru certificarea calificărilor și conținutului actelor de studii – subdiviziunile Ministerului Educației și Cercetării responsabile de elaborarea și implementarea politicilor publice în domeniul învățământului pe niveluri ale CNC și pentru dezvoltarea CNC;

12) evaluarea rezultatelor învățării și certificarea calificărilor – furnizorii de servicii educaționale și

de formare acreditați;

13) evaluarea externă în vederea autorizării de funcționare provizorie și/sau acreditării programelor de studii care conduc la acordarea calificării cu nivel CNC – ANACEC;

14) crearea și menținerea RNC, arhivarea în RNC a calificărilor radiate din CNC – Ministerul Educației și Cercetării;

15) Registrul experților evaluatori pentru evaluarea externă a programelor, instituțiilor și atestarea cadrelor didactico-științifice – ANACEC;

16) date cu privire la actele de studii de diferite niveluri – Centrul de Tehnologii Informaționale și Comunicaționale în Educație (CTICE);

17) evaluarea relevanței și comparabilității calificărilor naționale complete și parțiale cu cele internaționale – subdiviziunea responsabilă de dezvoltarea CNC din cadrul Ministerului Educației și Cercetării, ANACEC;

18) informarea cu privire la calificările naționale, inclusiv calificările reglementate prin norme speciale – Ministerul Educației și Cercetării în comun cu autoritățile administrației publice centrale care dețin competențe în domeniile de referință;

19) asigurarea platformei de dialog între partenerii sociali pentru dezvoltarea CNC: autorități și instituții ale statului, comitete sectoriale pentru formare profesională, syndicate și patronate de ramură, angajatori și organizații neguvernamentale ș. a. – Ministerul Educației și Cercetării;

20) colaborarea internațională în domeniul dezvoltării CNC, recunoașterii calificărilor și schimbului de informații în cadrul rețelelor europene și internaționale cu privire la calificări – Ministerul Educației și Cercetării;

21) elaborarea raportului de referințiere la EQF – subdiviziunea responsabilă de dezvoltarea CNC din cadrul Ministerului Educației și Cercetării în comun cu toate părțile implicate în dezvoltarea CNC.

154. Autoritățile cu competențe privind calificările, indicate la pct.153, aplică principiile, practicile și elementele comune ale CNC.

Secțiunea a 2-a

Consiliul Național pentru Calificări

155. Consiliul Național pentru Calificări (în continuare – Consiliu) este un organ consultativ al Ministerului Educației și Cercetării pentru dezvoltarea CNC și politicilor publice de dezvoltare a potențialului uman.

156. Consiliul asistă Ministerul Educației și Cercetării în stabilirea direcțiilor strategice și a planurilor de acțiuni pentru dezvoltarea, actualizarea, validarea și certificarea calificărilor cu nivel CNC.

157. Consiliul asigură expertiza politicilor publice pentru dezvoltarea CNC, standardelor și calificărilor necesare pentru pregătirea unei resurse umane competitive, capabile să funcționeze eficient într-o societate a cunoașterii, aflată în continuă schimbare.

158. Atribuțiile Consiliului:

1) asigurarea dialogului între părțile interesate: instituțiile de formare profesională de toate nivelurile, organele centrale de specialitate, mediul de afaceri, comitetele sectoriale pentru formare profesională, syndicatele de ramură, organizațiile non-guvernamentale, în vederea elaborării/actualizării standardelor de calificare;

2) avizarea standardelor de calificare noi și actualizate și a corectitudinii atribuirii nivelului CNC programelor care conduc la dobândirea calificării și obținerea actelor de studii aferente;

3) realizarea expertizei privind compatibilitatea calificărilor CNC cu EQF;

4) participarea la procesul de dezvoltare a cadrului normativ și metodologic;

5) participarea la elaborarea studiilor, analizelor și prognozelor privind necesarul de calificări și competențe și relevanța calificărilor;

6) participarea la procesul de planificare și dezvoltare a potențialului uman în conformitate cu strategia de dezvoltare a Republicii Moldova, strategiile de dezvoltare a regiunilor țării și strategiile de dezvoltare sectorială;

7) monitorizarea implementării CNC, conform cadrului normativ de referință și principiilor EQF,

pentru o mai bună adaptare a acestuia la nevoile educaționale ale societății și cele ale pieței muncii;

8) participarea la elaborarea proiectului planului de dezvoltare și implementare a CNC; identificarea cerințelor de noi calificări; concepte de modernizare a educației și formării profesionale;

9) monitorizarea dezvoltării cadrului calificărilor la nivel european și internațional și facilitarea transunerii bunelor practice și modele în practica națională privind dezvoltarea, implementarea și managementul CNC;

10) alte activități relevante dezvoltării și implementării CNC.

159. Consiliul este constituit din 15 membri:

1) 3 autorități publice responsabile de calificări (Ministerul Educației și Cercetării-1, Ministerul Muncii și Protecției Sociale-1, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării-1);

2) 3 furnizori de educație și formare (pe niveluri de învățământ);

3) autoritatea responsabilă de asigurarea calității (ANACEC)-1;

4) Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare (ANCE)-1;

5) Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova (CCI)-1;

6) alianța Comitetelor sectoriale pentru formare profesională-1;

7) Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă-1;

8) Consiliul economic pe lângă Prim-ministru-1;

9) Asociația Întreprinderilor Mici și Mijlocii (IMM)-1;

10) Asociația Investitorilor Străini sau parteneri străini de dezvoltare care realizează proiecte în domeniul educației și formării profesionale-1;

11) Consiliul Național al Tineretului din Republica Moldova-1.

160. Componența nominală a Consiliului se aprobă de către ministrul educației și cercetării pentru un mandat de cinci ani, la propunerea autorităților administrației publice/entităților vizate.

161. Funcția de președinte al Consiliului este exercitată de către ministrul educației și cercetării, iar funcția de vicepreședinte – de către reprezentantul Ministerului Muncii și Protecției Sociale.

162. Ministerul Educației și Cercetării elaborează și aprobă, prin ordin al ministrului educației și cercetării, regulamentul de activitate al Consiliului.

163. Consiliul contribuie la elaborarea raportului de referințiere a CNC la EQF.

164. Secretariatul Consiliului este asigurat de către subdiviziunea responsabilă pentru dezvoltarea CNC din cadrul Ministerului Educației și Cercetării.

Capitolul X

ASIGURAREA CALITĂȚII CALIFICĂRILOR

165. Asigurarea calității calificării este realizată prin cooperarea transparentă, implicarea și asumarea responsabilităților de către toate părțile interesate în procesul de implementare a standardului de calificare, evaluarea rezultatelor învățării și a performanțelor academice/profesionale a persoanelor care solicită acordarea calificării cu nivel CNC sau recunoașterea calificării dobândite anterior.

166. Asigurarea calității calificărilor cu nivel CNC respectă principiile de asigurare a calității pentru calificările cu nivel EQF, și anume:

1) conceperea calificărilor pe baza rezultatelor învățării;

2) asigurarea evaluării valabile și fiabile a calificării și certificarea acesteia în conformitate cu standarde transparente, convenite cu părțile interesate, bazate pe rezultate ale învățării;

3) dezvoltarea mecanismelor de feedback și a procedurilor pentru îmbunătățirea continuă a calității calificărilor;

4) implicarea părților interesate în toate etapele procesului de asigurare a calității calificărilor;

5) utilizarea metodelor de evaluare a calității procesului de educație și formare, care să asocieze autoevaluarea cu evaluarea externă a calității;

6) integrarea procesului de asigurare a calității în managementul intern, inclusiv pentru programele de studii colaborative, care presupun acordarea de calificări cu nivel CNC;

7) definirea obiectivelor, aplicarea standardelor, a indicatorilor clari și măsurabili;

8) asigurarea procesului educațional cu infrastructură, resurse umane, resurse materiale adecvate;

9) revizuirea periodică a activității autorității/evaluatorilor care participă la evaluarea externă a calității calificărilor;

10) asigurarea accesului electronic la rezultatele învățării;

11) asigurarea calității procesului de implementare a CNC.

167. Standardele și procedurile de asigurare a calității sunt implementate în conformitate cu regulamentele pe niveluri CNC, care stabilesc:

1) politici pentru asigurarea calității;

2) proiectarea, validarea, coordonarea programelor cu atribuirea nivelului CNC;

3) predarea, învățarea, și evaluarea rezultatelor învățării centrate pe elev/student/cursant;

4) admiterea, parcursul educațional, evaluarea și validarea rezultatelor învățării, certificarea calificării și eliberarea actelor de studii;

5) asigurarea cu personal didactic/științifico-didactic și atestarea periodică a acestuia;

6) asigurarea cu resurse de învățare și de sprijin;

7) managementul informației;

8) asigurarea transparenței și informarea publicului;

9) monitorizarea periodică și evaluarea continuă a programelor de studii;

10) autoevaluarea internă a calității;

11) evaluarea externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și furnizorilor de educație și formare profesională, în mod periodic.

168. Programele de studii/de formare profesională inițială/continuă care conduc la dobândirea calificărilor complete/parțiale cu nivel CNC, după coordonarea cu Ministerul Educației și Cercetării și, după caz, cu autoritățile publice centrale care au în subordine instituții de învățământ, sunt supuse procesului de asigurare a calității, ținând cont de specificul/particularitățile sectoriale, pentru a spori încrederea în calitatea și nivelul acestora.

169. Evaluarea externă a calității programelor de studii/formare profesională inițială/continuă, pentru obținerea autorizării de funcționare provizorie/acreditării, este realizată de ANACEC sau o altă agenție de evaluare a calității, acreditată conform standardelor internaționale și/sau inclusă în Registrul European pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (EQAR), în condițiile aprobate de Guvern.

170. ANACEC recomandă Ministerului Educației și Cercetării retragerea acreditării în cazul în care, în urma monitorizării calității programului de studii furnizat care conduce la acordarea calificării cu nivel CNC, se constată nerespectarea continuă a cerințelor de referință privind asigurarea calității calificării.

Capitolul XI

DISPOZIȚII FINALE

171. Metodologiile de implementare a CNC sunt dezvoltate, actualizate și aprobate de către ministrul educației și cercetării, în baza avizului consultativ al Consiliului.

172. Raportul de referințiere, în vederea stabilirii corespondenței între CNC și EQF, conform criteriilor și procedurilor de referire a CNC la EQF recomandate de Consiliul Uniunii Europene, este elaborat de Ministerul Educației și Cercetării, cu implicarea părților interesate și în colaborare cu Consiliul Uniunii Europene.

Anexa nr.1

la Cadrul Național al Calificărilor

Descriptori de definire a nivelurilor Cadrului Național al Calificărilor

Nivelul conform Cadrului Național al Calificărilor (în continuare –	Descriptorii de definire a nivelurilor CNC		
	Cunoștințe descrise ca fiind teoretice și/sau factice	Aptitudini descrise ca fiind cognitive (implicând utilizarea gândirii	Responsabilitate și autonomie descrise ca fiind capacitatea elevului/ studentului/

CNC)		logice, intuitive și creative) și practice (implicând dexteritate manuală și utilizarea de metode, materiale, unelte și instrumente)	cursantului de a aplica cunoștințele și aptitudinile sale în mod autonom și responsabil
1	2	3	4
Nivelul 1 Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 1	Cunoștințe generale de bază	Aptitudini de bază necesare pentru a executa sarcini simple	Muncă sau studiu sub <i>supraveghere directă</i> într-un context structurat
Nivelul 2 Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 2	Cunoștințe <i>factice de bază</i> într-un domeniu de muncă sau de studiu	Aptitudini cognitive și practice de bază, necesare pentru utilizarea informațiilor relevante, în scopul executării <i>sarcinilor și al rezolvării problemelor de rutină</i> prin utilizarea unor reguli și instrumente simple	Munca sau studiul <i>sub supraveghere</i> , cu un anumit grad de autonomie
Nivelul 3 Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 3	Cunoștințe <i>factice</i> , cunoașterea unor <i>principii, procese și concepte generale</i> dintr-un domeniu de muncă sau de studiu	O gamă de aptitudini cognitive și practice necesare pentru executarea sarcinilor și soluționarea problemelor prin <i>selectarea și aplicarea de metode, instrumente, materiale și informații de bază</i>	Asumarea <i>responsabilității</i> pentru executarea sarcinilor într-un domeniu de muncă sau de studiu; <i>Adaptarea propriului comportament</i> la circumstanțe, pentru soluționarea problemelor
Nivelul 4 Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 4	Cunoștințe <i>factice și teoretice în contexte largi</i> , în cadrul unui domeniu de muncă sau de studiu	O gamă de aptitudini cognitive și practice necesare pentru <i>găsirea de soluții la probleme specifice</i> într-un domeniu de muncă sau de studiu	<i>Autogestionare în cadrul liniilor directe</i> aferente unor <i>contexte</i> de muncă sau de studiu <i>în general previzibile, dar care se pot schimba</i> ; Supravegherea activității de rutină a altor persoane, preluând o anumită responsabilitate pentru evaluarea și îmbunătățirea activităților de muncă sau de studiu
Nivelul 5 Rezultatele învățării corespunzătoare	Cunoștințe <i>factice și teoretice cuprinzătoare, specializate</i> într-un domeniu de muncă sau	O gamă amplă de aptitudini cognitive și practice necesare pentru <i>conceperea de</i>	<i>Gestionare și supraveghere în situații</i> de muncă sau de studiu în care <i>schimbările sunt imprevizibile</i> ;

nivelului 5	de studiu; <i>Conștientizarea limitelor cunoștințelor respective</i>	<i>soluții creative la probleme abstracte</i>	<i>Revizuirea și dezvoltarea performanțelor proprii și pe cele ale altora</i>
Nivelul 6 Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 6	Cunoștințe <i>avansate</i> într-un domeniu de muncă sau de studiu, care implică <i>înțelegerea critică a teoriilor și principiilor</i>	Aptitudini <i>avansate, care denotă control și inovare</i> , necesare pentru a rezolva <i>probleme complexe și imprevizibile</i> într-un domeniu de muncă sau de studiu specializat	<i>Gestionarea de activități sau proiecte tehnice sau profesionale complexe</i> , prin asumarea <i>responsabilității pentru luarea deciziilor</i> în situații de muncă sau de studiu <i>imprevizibile</i> ; <i>Asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale a persoanelor și a grupurilor</i>
Nivelul 7 Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 7	Cunoștințe <i>înalt specializate</i> , unele dintre ele situându-se în <i>avangarda nivelului de cunoștințe</i> dintr-un domeniu de muncă sau de studiu, ca <i>bază a unei gândiri și/sau cercetări originale</i> ; <i>Conștientizare critică a cunoștințelor</i> dintr-un domeniu și a <i>cunoștințelor</i> aflate la granița dintre diferite domenii	Aptitudini de <i>specialitate</i> pentru <i>rezolvarea problemelor în materie de cercetare și/sau inovare</i> , pentru <i>dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri</i> și pentru integrarea cunoștințelor din diferite domenii	<i>Gestionarea și transformarea situațiilor</i> de muncă sau de studiu, care sunt <i>complexe, imprevizibile și necesită noi abordări strategice</i> ; <i>Asumarea responsabilității pentru a contribui la cunoștințele și practicile profesionale și/sau pentru revizuirea performanței strategice a echipelor</i>
Nivelul 8 Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 8	Cunoștințe <i>la cel mai avansat nivel</i> dintr-un domeniu de muncă sau de studiu, sau aflate la granița dintre diferite domenii	Aptitudini și tehnici din <i>cele mai avansate și specializate</i> , inclusiv abilitatea de <i>sinteză și evaluare</i> necesară pentru <i>rezolvarea problemelor critice de cercetare și/sau inovare</i> și pentru <i>extinderea și redefinirea cunoștințelor sau a practicilor profesionale existente</i>	<i>Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, de inovare, de autonomie, de integritate științifică și profesională</i> , precum și a unui <i>angajament susținut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda</i> unor situații de muncă sau de studiu, inclusiv în materie de cercetare

Anexa nr.2
la Cadrul Național al Calificărilor

Corespondența dintre nivelurile Cadrului Național al Calificărilor și nivelurile de referință ale Cadrului European al Calificărilor și ale Clasificării Internaționale Standard a Educației, tipul programelor de educație

generală și de formare profesională inițială și continuă din Republica Moldova, condițiile de acces la studii și de evaluare a rezultatelor învățării corespunzătoare fiecărui nivel de calificare, actele de studii eliberate în sistemul național de învățământ care confirmă nivelul de calificare al titularului

Nivelul de calificare și tipul calificării conform Cadrlui Național al Calificărilor (CNC)		Tipul programului de educație generală/ formare profesională inițială și continuă în CNC	Durata programului/ Volumul de credite de studii	Condițiile de acces la nivelul de calificare	Condițiile obligatorii privind evaluarea rezultatelor învățării și certificarea calificării	Actul de studii care se eliberează	Nivelul de referință conform Cadrlui European al Calificărilor (EQF)	Nivelul de referință conform Clasificării internaționale standard a educației (ISCED 2011)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
NIVELUL 1 CNC	1.1.	Program de învățământ special de acumulare a cunoștințelor și formare a aptitudinilor de bază pentru exercitarea unor sarcini simple (pentru persoanele cu dificultăți severe de învățare (dificultăți multiple, asociate) – program educațional individualizat/din învățământ special)	9 ani	Dispoziția autorității tutelare teritoriale	Test individualizat	Adeverință de absolvire a învățământului special	1	1
	1.2.	Program de educație și formare pentru adulți	3-30 de credite de studii	Nu se aplică	Evaluare finală	Certificat de competență profesională	1	1
NIVELUL 2 CNC	2.1.	Program de educație generală de învățământ gimnazial (învățământ secundar, ciclul I)	5 ani	Cel puțin învățământ primar	Examene naționale de absolvire	Certificat de studii gimnaziale	2	2
	2.2.	Program combinat de educație generală de nivel gimnazial și de formare a	5 ani	Cel puțin învățământ primar ¹	Examene naționale de absolvire Probe de absolvire	Certificat de studii gimnaziale și Certificat de	2	2

		competențelor vocaționale (profil de arte, de sport)			pentru profilul arte, sport	calificare profesională		
	2.3.	Program de educație și formare pentru adulți	3-30 de credite de studii	Certificat de studii gimnaziale Acces la program au și persoanele care nu au absolvit 9 clase, dar au atins vârsta de 16 ani ³	Evaluare finală	Certificat de competență profesională	2	2
NIVELUL 3 CNC	3.1.	Program de educație generală de învățământ secundar, ciclul II – învățământ liceal (filiera teoretică: profil umanist și profil real; filiera vocațională)	3 ani	Certificat de studii gimnaziale ² /act echivalent de studii Acces pe bază de concurs	Fără susținerea examenului de bacalaureat	Certificat de studii liceale	3	3
	3.2.	Program de educație generală de învățământ secundar, ciclul II – învățământ liceal, filiera vocațională, cu profilurile de arte, de sport, teologic, militar	3 ani	Certificat de studii gimnaziale	Fără susținerea examenului de bacalaureat Probe de aptitudini vocaționale	Certificat de studii liceale Certificat de calificare profesională	3	3
	3.3.	Program de formare profesională tehnică secundară: program combinat de formare a competențelor profesionale în meserii conexe și de educație generală (parte a învățământului secundar, ciclul II – învățământ liceal)	3 ani	Certificat de studii gimnaziale/ act echivalent de studii Acces pe bază de concurs	Examen de calificare	Certificat de calificare și supliment descriptiv al certificatului	3	3
	3.4.	Program de formare profesională tehnică secundară: program combinat de formare a competențelor profesionale într-o meserie și de educație generală (dezvoltarea competențelor-cheie)	2-3 ani	Certificat de studii gimnaziale/act echivalent de studii Acces la programul cu durata de 2 ani au persoanele care nu au absolvit 9 clase, dar au atins vârsta de 16 ani ³ Acces pe bază de concurs	Examen de calificare	Certificat de calificare și supliment descriptiv al certificatului	3	3
	3.5.	Program de formare profesională tehnică secundară: program	1-2 ani	Certificat de studii liceale/Diplomă de Bacalaureat/Atestat de	Examen de calificare	Certificat de calificare și supliment	3	3

		de formare a competențelor profesionale într-o meserie, în funcție de complexitatea meseriei		studii medii de cultură generală/act echivalent de studii Acces pe bază de concurs		descriptiv al certificatului		
	3.6.	Program de perfecționare: program de actualizare/completare a competențelor profesionale	5-30 de credite de studii	Certificat de calificare în domeniul respectiv de formare profesională/act echivalent de studii	Examen de absolvire	Certificat de perfecționare	3	3
	3.7.	Program de recalificare profesională pentru obținerea unei noi calificări profesionale conexe meseriei formării profesionale inițiale	10-30 de credite de studii	Certificat de calificare/act echivalent de studii	Examen de absolvire	Certificat de recalificare	3	3
	3.8.	Program de calificare parțială (microcalificare): program de formare inițială/continuă a competențelor profesionale	5-30 de credite de studii	Cel puțin învățământ gimnazial ²	Evaluare finală	Certificat de competență profesională	3	3
NIVELUL 4 CNC	4.1.	Program de educație generală de învățământ secundar: ciclul II – învățământ liceal (filiera teoretică: profil umanist și profil real)	3 ani	Certificat de studii gimnaziale ² /act echivalent de studii Acces pe bază de concurs ⁴	Examen național de Bacalaureat	Diplomă de Bacalaureat cu anexă	4	3
	4.2.	Program de educație generală de învățământ secundar: ciclul II – învățământ liceal, filiera vocațională: program integrat de educație generală (parte a programului de învățământ liceal, învățământ secundar, ciclul II) și de formare a competențelor vocaționale (cu profilurile de arte (coreografie, arte	3 ani	Certificat de studii gimnaziale ² /act echivalent de studii Acces pe bază de concurs ⁵	Examen național de Bacalaureat Probe de aptitudini	Diplomă de Bacalaureat cu anexă	4	4

		plastice, artă teatrală, muzică), de sport, teologic, militar)						
4.3.	Program de formare profesională tehnică postsecundară: program integrat de educație generală (parte a programului de învățământ liceal, învățământ secundar, ciclul II) și de formare a competențelor profesionale (asistent al educatorului, coregrafie)	3 ani, 60/90 de credite de studii	Certificat de studii gimnaziale ⁶ /act echivalent de studii Acces pe bază de concurs	Examen de calificare și/sau lucrare de diplomă; susținerea benevolă a examenului național de Bacalaureat	Diplomă de studii profesionale cu supliment descriptiv	4	4	
4.4.	Program de formare profesională tehnică postsecundară: program integrat de educație generală (parte a programului de învățământ liceal, învățământ secundar, ciclul II) și de formare a competențelor profesionale	4 ani, 120 de credite de studii	Certificat de studii gimnaziale ⁷ /act echivalent de studii Acces pe bază de concurs	Examen de calificare și/sau lucrare de diplomă; susținerea benevolă a examenului național de Bacalaureat	Diplomă de studii profesionale cu supliment descriptiv	4	4	
4.5.	Program de formare profesională tehnică postsecundară: program integrat educație generală (parte a programului de învățământ secundar, ciclul II – învățământ liceal) și de formare profesională tehnică postsecundară (în profilurile de medicină, farmacie)	5 ani, 180 de credite de studii	Certificat de studii gimnaziale ⁸ act echivalent de studii Acces pe bază de concurs	Examen de calificare și/sau lucrare de diplomă; susținerea benevolă a examenului național de Bacalaureat	Diplomă de studii profesionale cu supliment descriptiv	4	4	
4.6.	Program de formare profesională tehnică postsecundară: program de formare a competențelor profesionale în specialități conexe meseriei inițiale	2 ani/3 ani, 120 de credite de studii	Certificat de calificare ⁹	Examen de calificare și/sau lucrare de diplomă; susținerea benevolă a examenului național de Bacalaureat	Diplomă de studii profesionale cu supliment descriptiv	4	4	

4.7.	Program de formare profesională tehnică postsecundară: program de formare a competențelor profesionale, învățământ cu frecvență	2 ani, 120 de credite de studii	Certificat de studii liceale ⁶⁾ / Atestat de studii medii de cultură generală/act de studii echivalent	Examen de calificare și/sau lucrare de diplomă; susținerea benevolă a examenului național de Bacalaureat	Diplomă de studii profesionale cu supliment descriptiv	4	4
4.8.	Program de formare profesională tehnică postsecundară: program de formare a competențelor profesionale, învățământ cu frecvență, la profilurile medicină și farmacie	3 ani, 180 de credite de studii	Certificat de studii liceale ⁶⁾ / Atestat de studii medii de cultură generală/act de studii echivalent	Examen de calificare și/sau lucrare de diplomă; susținerea benevolă a examenului național de Bacalaureat	Diplomă de studii profesionale cu supliment descriptiv	4	4
4.9.	Program de perfecționare: program de actualizare/completare a competențelor profesionale	5-30 de credite de studii	Diplomă de studii profesionale/act de studii echivalent	Examen de absolvire	Certificat de perfecționare	4	4
4.10.	Program de recalificare profesională pentru obținerea unei noi calificări profesionale conexe specialității formării profesionale inițiale	30-60 de credite de studii	Diplomă de studii profesionale/act de studii echivalent	Examen de absolvire	Certificat de recalificare	4	4
4.11.	Program de specializare: program de dezvoltare/completare a cunoștințelor abilităților sau competențelor profesionale într-o arie restrânsă din sfera de cuprindere a specialității formării profesionale inițiale	5-30 de credite de studii	Diplomă de studii profesionale/act de studii echivalent	Examen de absolvire	Certificat de specializare	4	4
4.12.	Program de calificare parțială (microcalificare): program de formare inițială/continuă a competențelor	5-60 de credite de studii	Diplomă de Bacalaureat/ Diplomă de studii profesionale/act de studii echivalent	Evaluare finală	Certificat de competență profesională	4	4

		profesionale						
NIVELUL 5¹⁴ CNC	5.1.	Program integrat de educație generală (parte a programului de învățământ liceal) și de formare a competențelor profesionale (la domeniul de educație Pedagogie și științe ale educației)	4 ani, 120 de credite de studii	Certificat de studii gimnaziale ¹⁰ /act de studii echivalent	Examen de calificare și/sau lucrare de diplomă; susținerea benevolă a examenului național de Bacalaureat	Diplomă de studii profesionale cu supliment descriptiv	5	
	5.2.	Program integrat de educație generală (parte a programului de învățământ liceal) și de formare a competențelor profesionale (la domeniul de educație Sănătate)	5 ani, 180 de credite de studii	Certificat de studii gimnaziale ¹⁰ /act de studii echivalent	Examen de calificare și/sau lucrare de diplomă; susținerea benevolă a examenului național de Bacalaureat	Diplomă de studii profesionale cu supliment descriptiv	5	
	5.3.	Program de formare profesională tehnică postsecundară nonterțiară	2-3 ani, 120/180 de credite de studii	Diploma de Bacalaureat ¹¹ /Diploma de studii profesionale/act de studii echivalent	Examen de calificare și/sau lucrare de diplomă	Diplomă de studii profesionale cu supliment descriptiv	5	
	5.4.	Program de perfecționare: program de actualizare/completare a competențelor profesionale	5-30 de credite de studii	Diplomă de studii profesionale/act de studii echivalent	Examen de absolvire	Certificat de perfecționare	5	
	5.5.	Program de recalificare profesională pentru obținerea unei noi calificări profesionale conexe specialității formării profesionale inițiale	30-60 de credite de studii	Diplomă de studii profesionale/act de studii echivalent	Examen de absolvire	Certificat de recalificare	5	
	5.6.	Program de specializare: program de dezvoltare a cunoștințelor abilităților sau competențelor profesionale într-o arie restrânsă a specialității formării profesionale inițiale	5-30 de credite de studii	Diplomă de studii profesionale/act de studii echivalent	Examen de absolvire	Certificat de specializare	5	

	5.7.	Program de calificare parțială (microcalificare): program de formare inițială/continuă a competențelor profesionale	5-60 de credite de studii	Diplomă de studii profesionale/act de studii echivalent	Evaluare finală	Certificat de competență profesională	5	
NIVELUL 6 CNC	6.1.	Program de studii superioare de Licență, ciclul I al învățământului superior, o specialitate	180/240 de credite de studii	Diploma de Bacalaureat, Diploma de studii profesionale/act de studii echivalent ¹²	Susținerea tezei/proiectului de licență și, după caz, a examenului de absolvire	Diplomă de studii superioare de Licență (echivalent cu Bachelor, versiunea engleză) și supliment la diplomă, redactat în limbile română și engleză.	6	6
	6.2.	Program de studii superioare de Licență, ciclul I al învățământului superior, în specialități duble (științe ale educației, filologie, științe militare)	240 de credite de studii	Diploma de Bacalaureat, Diploma de studii profesionale/act de studii echivalent ¹²	Susținerea tezei/proiectului de licență și, după caz, a examenului de absolvire	Diplomă de studii superioare de Licență (echivalent cu Bachelor, versiunea engleză) și supliment la diplomă redactat în limbile română și engleză.	6	6
	6.3.	Program de perfecționare: program de actualizare/completare a competențelor profesionale	5-30 de credite de studii	Diplomă de studii superioare de Licență/act de studii echivalent	Examen de absolvire	Certificat de perfecționare	6	6
	6.4.	Program de recalificare profesională pentru obținerea unei noi calificări profesionale conexe specialității formării profesionale inițiale	60-120 de credite de studii	Diplomă de studii superioare de Licență/act de studii echivalent	Examen de absolvire	Certificat de recalificare	6	6
	6.5.	Program de specializare: program de	5-30 de credite de	Diplomă de studii superioare de Licență/act de studii	Examen de absolvire	Certificat de specializare	6	6

		dezvoltare/completare a cunoștințelor abilităților sau competențelor profesionale într-o arie restrânsă a specialității formării profesionale inițiale	studii	echivalent				
	6.6.	Program de calificare parțială (microcalificare): program de formare inițială/continuă a competențelor profesionale	5-60 de credite de studii	Diplomă de studii superioare de Licență/act de studii echivalent	Evaluare finală	Certificat de competență profesională	6	6
NIVELUL 7 CNC	7.1.	Program de studii superioare de master, Ciclul II (master profesional)	90/120 de credite de studii	Diplomă de studii superioare de Licență/act de studii echivalent	Susținerea publică a tezei/proiectului de master	Diplomă de studii superioare de Master și supliment la diplomă	7	7
	7.2.	Program de studii superioare de master, Ciclul II (master științific)	90/120 de credite de studii	Diplomă de studii superioare de Licență/act de studii echivalent	Susținerea publică a tezei/proiectului de master	Diplomă de studii superioare de Master și supliment la diplomă	7	7
	7.3.	Program integrat (ciclul I și ciclul II ale învățământului superior) pentru domeniile: stomatologie, farmacie, medicină, medicină veterinară, arhitectură	300/360 de credite de studii	Diploma de Bacalaureat, Diploma de studii profesionale /act de studii echivalent ¹²	Susținerea lucrării de absolvire și, după caz, a examenului de absolvire	Diplomă de studii superioare integrate (Licență și Master) și supliment la diplomă	7	7
	7.4.	Program de calificare parțială (microcalificare): program de formare inițială/continuă a competențelor profesionale	5-60 de credite de studii	Diplomă de studii superioare de Licență/act de studii echivalent	Evaluare finală	Certificat de competență profesională	7	7
NIVELUL 8 CNC	8.1.	Program de studii superioare de doctorat științific	180 de credite de studii	Diplomă de studii superioare de Master/Diplomă de studii superioare integrate/act de studii echivalent ¹³	Susținerea publică a tezei de doctorat	Diplomă de Doctor și titlul de doctor (în domeniul respectiv)	8	8
	8.2.	Program de studii	180 de	Diplomă de studii	Susținerea	Diplomă de	8	8

		superioare de doctorat profesional	credite de studii	superioare de Master/Diplomă de studii superioare integrate/act de studii echivalent	publică a tezei de doctorat	Doctor și titlul de doctor (în domeniul respectiv)		
	8.3.	Program de studii superioare de doctorat industrial	180 de credite de studii	Diplomă de studii superioare de Master/Diplomă de studii superioare integrate/act de studii echivalent	Susținerea publică a tezei de doctorat	Diplomă de Doctor și titlul de doctor (în domeniul respectiv)	8	8
	8.4.	Program de postdoctorat	cel mult 3 ani	Diplomă de doctor în științe	Susținerea publică a tezei de doctor habilitat sau a sintezei lucrărilor științifice publicate	Titlul de doctor habilitat	8	8

¹ Art.29 alin.(2), Codul educației al Republicii Moldova nr.152/2014

² Art.29 alin.(5), Codul educației al Republicii Moldova nr.152/2014

³ Art.62 alin.(3) Codul educației al Republicii Moldova nr.152/2014

⁴ Art.31 alin.(5), Codul educației al Republicii Moldova nr.152/2014

⁵ Art.31 alin.(6), Codul educației al Republicii Moldova nr.152/2014

⁶ Art.60 alin.(1), Codul educației al Republicii Moldova nr.152/2014

⁷ Art.60 alin.(1), Codul educației al Republicii Moldova nr.152/2014

⁸ Art.60 alin.(1), Codul educației al Republicii Moldova nr.152/2014

⁹ Art.60 alin.(1), Codul educației al Republicii Moldova nr.152/2014

¹⁰ Art.63 alin.(3) lit.a), Codul educației al Republicii Moldova nr.152/2014

¹¹ Art.63 alin.(3) lit.b), Codul educației al Republicii Moldova nr.152/2014

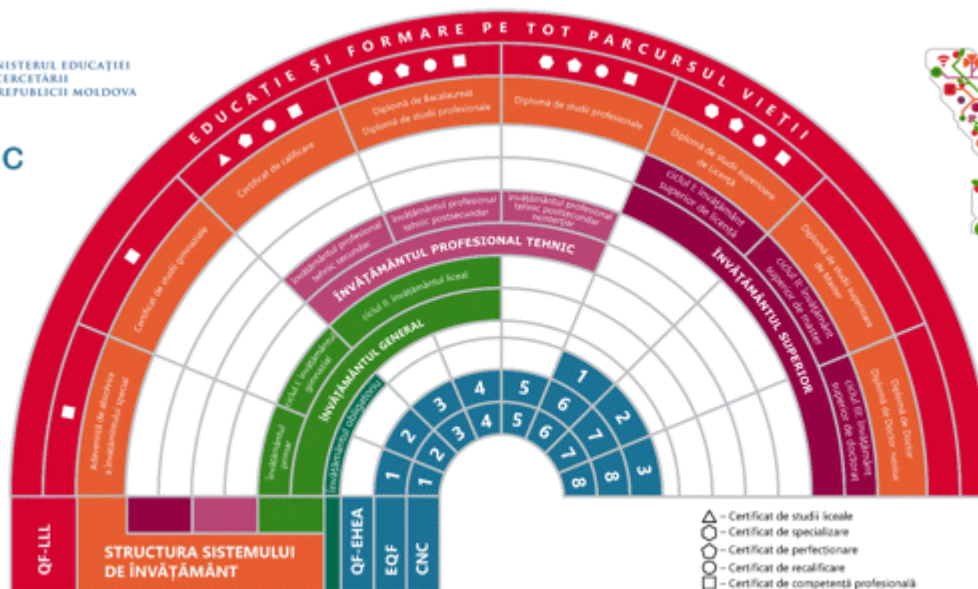
¹² Art.89 alin.(2), Codul educației al Republicii Moldova nr.152/2014

¹³ Art.94 alin.(5) lit.a), Codul educației al Republicii Moldova nr.152/2014

¹⁴ Corespunde parțial nivelului 5 EQF

Anexa nr.3
la Cadrul Național al Calificărilor

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA

Anexa nr.4
la Cadrul Național al Calificărilor

Fișa Standardului de calificare
(elemente obligatorii pentru coordonarea unei calificări noi/actualizate)

1. Caracteristici de bază
1.1. Titlul calificării (Generic și specific domeniului de formare profesională/specialității)
1.2. Descrierea calificării (până la 200 de cuvinte)
1.3. Nivelul conform Cadrului Național al Calificărilor
1.4. Grupuri-țintă
1.5. Tipul programului de studii/formare profesională
1.6. Forma de organizare a studiilor
1.7. Durata și volumul studiilor/Volumul minim de credite de studii (sau ore)
1.8. Condiții de acces
1.9. Stagii de practică
1.10. Actul de studii care atestă titlul/calificarea atribuită
1.11. Oportunități de angajare în câmpul muncii
1.12. Codul domeniului de formare profesională din Nomenclator, cod ISCED F 2013
2. Competențe și rezultate ale învățării
2.1. Competențe transversale CT ₁ - CT _n
2.2. Competențe generale (transsectoriale) CG ₁ - CG ₂
2.3. Competențe profesionale CP ₁ - CP _n
2.4. Rezultate ale învățării 1 – N
3. Relevanța
3.1. Descrierea generală (până la 100 de cuvinte)
3.2. Strategii de dezvoltare a sectorului/proiecte investiționale în domeniu
3.3. Solicitarea calificării pe piața muncii/prognoze
3.4. Tendințe de dezvoltare a calificării
3.5. Interconexiunea calificării elaborate cu calificările existente în domeniul respectiv

· 3.6. Date specifice privind capacitatea de implementare a calificării de către furnizor
4. Asigurarea calității
4.1. Grupul de experți care au dezvoltat standardul de calificare
1. Numele, Prenumele experților care au elaborat standardul de calificare (5 - 9 experți)
2. Numele, Prenumele experților care au validat standardul de calificare (3 - 5 experți)
4.2. Instituții promotoare ale standardului de calificare
· Instituția 1
· Instituția 2
4.3. Instituții competente și legătura cu ramura/sectorul (care au avizat pozitiv standardul)
Adresa web. www.xxx
4.4. Data înregistrării în Registrul Național al Calificărilor
Luna, anul.
4.5. Data limită pentru elaborarea/actualizarea/revizuirea standardului de calificare
Luna, anul

Anexa nr.5
la Cadrul Național al Calificărilor

**Fișa cu elemente ale câmpurilor de date recomandate pentru publicarea
electronică a informațiilor în Registrul Național al Calificărilor**

Date	Obligatoriu/ facultativ	
Titlul calificării (Generic și specific domeniului de formare profesională/specialității/programului de studii)	Obligatoriu	
Domeniul de formare profesională ¹	Obligatoriu	
Țara (cod)	Obligatoriu	
Nivelul conform Cadrului Național al Calificărilor	Obligatoriu	
Nivelul conform Cadrului European al Calificărilor (se va indica după publicarea Raportului de referențiere a CNC la EQF)	Obligatoriu	
Codul și denumirea programului de studii conform Nomenclatorului domeniilor de formare profesională în Republica Moldova	Obligatoriu	
Nivelul educațional conform Clasificării internaționale standard a educației (ISCED - 2011)	Obligatoriu	
Domeniul ocupațional conform Clasificatorului Ocupațiilor din Republica Moldova (CORM)	Facultativ	
Domeniul ocupațional, ocupații (2-3) conform Clasificării europene a aptitudinilor, competențelor, calificărilor și ocupațiilor (ESCO)	Facultativ	
Standard ocupațional/de competență	Obligatoriu	
Standard de calificare	Obligatoriu	
Descrierea calificării ² : scopul și atribuțiile de bază	Obligatoriu	
Rezultate ale învățării	Cunoștințe	Obligatoriu
	Aptitudini	Obligatoriu
	Responsabilitate și autonomie	Obligatoriu
sau	Câmp ce permite introducerea unui text liber pentru a	Obligatoriu

	descrie ceea ce ar trebui să cunoască, să înțeleagă și să fie capabil să facă elevul/studentul/cursantul	
Condiții de admitere		Obligativ
Trasee pentru obținerea calificării	prin formare inițială	Obligativ
	prin formare continuă	Obligativ
	prin evaluarea competențelor dobândite în contexte de învățare nonformală sau informală	Obligativ
Organismul de acordare a calificării sau autoritatea competentă ³		Obligativ
Puncte de credit sau volum de muncă estimat a fi necesar pentru a obține rezultatele învățării		Obligativ
Denumirea instituțiilor care pot acorda și certifica această calificare		Obligativ
Procese interne de asigurare a calității		Facultativ
Organismul extern de asigurare a calității sau de reglementare		Obligativ
Alte informații referitoare la calificare		Facultativ
Sursa informațiilor		Facultativ
Link către suplimentele actelor de studii		Obligativ
Adresa URL a calificării		Facultativ
Limba în care sunt prezentate informațiile		Facultativ
Calificări conexe care conțin unități de rezultate similare		Facultativ
Legătura cu diferite ocupații sau sectoare profesionale		Facultativ
Modalități de obținere a calificării		Facultativ

¹ ISCED F-2013

² Această descriere constă în câmpuri de text libere, fără utilizarea predefinită a unei terminologii standard.

³ Informațiile minime obligatorii cu privire la organismul de acordare a calificării sau la autoritatea competentă în vederea facilitării găsirii de informații despre ace(a)sta, completată cu o adresă URL sau cu informații de contact.

**FOAIA DE PARCURS
PRIVIND OPERAȚIONALIZAREA CADRULUI NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR PENTRU ANII 2023-2027**

Foia de parcurs privind operaționalizarea Cadrului Național al Calificărilor (în continuare – CNC) în concordanță cu Cadrul European al Calificărilor pentru învățarea pe tot parcursul vieții (EQF) pentru anii 2023-2027 (în continuare – *Foia de parcurs*) reprezintă un document de politică publică specifică, care cuprinde obiectivele, acțiunile strategice și calendarul activităților menite să asigure implementarea CNC în conformitate cu structura și principiile EQF, precum și cu indicatorii de evaluare a etapelor de implementare a CNC în țările orientate spre integrarea în Spațiul European al Educației și Formării profesionale.

Având în vedere necesitatea unor abordări transsectoriale și integrate, complexitatea activităților și costurile asociate implementării Foii de parcurs, se impune dezvoltarea și consolidarea parteneriatelor între Ministerul Educației și Cercetării și autoritățile administrației publice centrale, asociațiile profesionale/patronale, comitetele sectoriale pentru formare profesională, organizațiile neguvernamentale, organizațiile internaționale, partenerii de dezvoltare și alte părți interesate în dezvoltarea sistemului național de calificări. În procesul implementării Foii de parcurs, un rol important se atribuie, de asemenea, instituțiilor de învățământ de toate nivelurile, altor furnizori de programe de educație și formare profesională, Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare, Consiliului Național pentru Calificări, Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru, grupurilor de experți implicați în elaborarea standardelor ocupaționale/standardelor de competență și standardelor de calificare, elaborarea de politici/cadru normativ în domeniul dezvoltării și recunoașterii calificărilor.

I. CONTEXTUL ACTUAL PRIVIND DEZVOLTAREA CNC

Dezvoltarea CNC este un obiectiv asumat de Republica Moldova în cadrul Acordului de Asociere RM – UE (pct. 123 lit.e), prin deținerea statutului de membru al Spațiului European al Învățământului Superior/2005, care derivă din orientarea Sistemului Educațional din Republica Moldova spre integrarea în Spațiul European al Educației și Formării profesionale, în contextul obținerii statului de țară asociată UE.

În Republica Moldova, prima generație a Cadrului de Calificări a fost implementată la nivelul învățământului superior, după aderarea Republicii Moldova la Procesul Bologna. CNC pentru învățământul superior din Republica Moldova a fost elaborat parțial în baza recomandărilor privind Cadrul Calificărilor din Spațiul Învățământului Superior QF-EHEA (2006, 2010, 2013), diferența semnificativă între CNC și EQF și QF-EHEA fiind utilizarea în Republica Moldova a altor descriptori de calificare decât cei recomandați de cadrele europene de calificări. Acest fapt complică procesul de comparare a calificărilor naționale cu cele existente în țările europene, creează bariere pentru mobilitatea academică și profesională între țări și dificultăți de înțelegere și recunoaștere în străinătate a calificărilor acordate în țara noastră.

Ulterior, prin Hotărârea Guvernului nr.1016/2017, a fost aprobat Cadrul Național al Calificărilor din Republica Moldova (CNCRM), în baza Recomandării Parlamentului european și a Consiliului privind Cadrul european al calificărilor pentru învățarea de-a lungul vieții/2008.

Totodată, utilizarea diferitelor noțiuni, descriptori ai nivelului calificării, criterii de clasificare a calificărilor, lipsa referinței în actele de studii la nivelul CNC și la echivalentul EQF, reglementarea fragmentată a CNC (învățământ profesional-tehnic, art.59, 62, 63, 64, 66, învățământ superior, art.89, 97, 98 și 110) în Codul Educației nr.152/2014, conform opiniei experților internaționali (proiectul Twinning „Sporirea calității și eficienței învățământului profesional tehnic, 2019-2021) care au acordat consultanță în alinierea CNC la EQF, nu asigură promovarea eficientă a principiului învățării pe tot parcursul vieții, conexiunea fără bariere între învățământul profesional-tehnic și cel superior, între educația formală și cea nonformală și nu asigură flexibilitatea și portabilitatea calificărilor, necesare în condițiile unui

dinamism accelerat și complexității crescânde ale pieței muncii naționale, regionale și internaționale.

De asemenea, lipsa sau ineficiența cadrului normativ, a unor mecanisme, proceduri necesare operaționalizării CNC și asigurării unui rol esențial în modernizarea/reformarea educației menține practica dezvoltării programelor de studii prin centrare pe ofertă și mai puțin pe cererea pieței muncii și pe satisfacerea nevoii de noi competențe. În rezultat, calificările naționale nu sunt suficient de relevante, competitive și nu asigură un nivel satisfăcător al angajabilității.

Angajatorii din Republica Moldova semnaleză disonanțe majore între nevoile pieței muncii și valoarea calificărilor naționale. Astfel, în lista disonanțelor de competențe, angajatorii menționează - abilitățile tehnice inadecvate, nerespectarea eticii profesionale și lipsa motivării în rândul forței de muncă, toate având repercusiuni negative asupra activității întreprinderilor. De asemenea, cunoștințele insuficiente în materie de limbi moderne și competențe digitale, dar și utilizarea acestora, reprezintă cea mai acută problemă pentru calificările formate în învățământul superior, în timp ce abilitățile analitice și de rezolvare a problemelor, precum și voința slabă de a învăța lucruri noi, determină lacunele cel mai des întâlnite în cazul lucrătorilor cu calificare medie, formați la nivelul învățământului profesional-tehnic (MISSING SKILLS Results of the Skills Module of the Moldovan Labor Market Forecast, Survey// <https://documents1.worldbank.org/curated/en/524971511793797679/pdf/121666-WP-P154573-PUBLIC-Missing-Skills-Moldova-Rutkowski-Bargu-2017-09-21.pdf>).

O problemă majoră a sistemului național de calificări este rigiditatea accesului la progresul academic și profesional pentru adulți, conexiunea slabă între niveluri și permeabilitatea recunoașterii/transferului de rezultate ale învățării anterioare sau dobândite în diverse contexte. Parcursul educațional pentru adulți, dar și pentru persoanele cu cerințe educaționale speciale este lung, costisitor și, deseori, inaccesibil din cauza obligațiilor de familie, a vulnerabilităților etc.

Un sondaj realizat de Banca Mondială/2019, privind oferta de competențe, constată faptul că, în timp ce persoanele adulte (50 - 64 de ani) au abilități cognitive mai scăzute decât persoanele de vârstă mijlocie, foarte puțini dintre acestea participă la programe de formare a competențelor-cheie (competențe de bază – citit, scris și matematică, competențe de comunicare, competențe digitale, competențe antreprenoriale ș.a.).

Sondajul menționat mai sus constată că formarea populației de vârstă activă în afara sistemului de învățământ formal are rate foarte scăzute de solicitare (10,9 la sută dintre toți adulții cu vârsta cuprinsă între 18 și 64 de ani), în special în rândul populației neangajate și cu studii generale doar. O astfel de situație necesită intervenții de remediere în educație și formare pentru adulții dezavantajați, programe finanțate de guvern, pentru a atenua decalajele de competențe și barierele în calea angajării, în scopul pregătirii forței de muncă pentru piața actuală a muncii, cu cerințe avansate în competențe. Barierele în calea formării continue a resursei umane pentru actualizarea/aprofundarea calificării sau pentru recalificare, barierele în accesul la educația și formarea adulților sunt legate de: costurile ridicate ale formării, directe și de oportunitate; lipsa de informații cu privire la oportunitățile de formare, în special în rândul persoanelor mai puțin calificate și cel al șomerilor; oferta insuficientă de furnizori de formare; stimulente slabe pentru educație și formare suplimentară, durata lungă a programelor formale de studii, program rigid/incomod de acces la studii, slaba adaptare la cerințele pieței muncii.

În promovarea formării adulților, principala provocare pentru Guvern este crearea unui mediu favorabil pentru funcționarea sistemului de educație și formare a adulților, a pieței de servicii pentru această categorie de populație și de a interveni cu investiții guvernamentale în învățarea adulților, în special pentru șomeri, persoane cu CES și populația defavorizată (Supply of skills in Moldova Findings from the Moldova Skills Measurement Survey (MSMS), World bank Document, 2019).

Conform metodologiei europene de evaluare a nivelului de dezvoltare a CNC și aliniere la EQF, procesul de dezvoltare a Cadrului Național al Calificărilor se realizează în șase faze: 1. explorativă, 2. de concepere, 3. adoptare, 4. activare, 5. operaționalizare și 6. revizuire. Trecerea de la o fază la altă are loc, de regulă, de o manieră ciclică. Acest fapt, se explică prin necesitatea adaptării continue a CNC la schimbările mediului socio-economic pentru orientarea rezultatelor învățării la noile cerințe și ajustarea acestora în baza feedback-ului părților interesate. Astfel, evaluarea măsurii în care CNC satisface așteptările părților interesate în dezvoltarea competențelor relevante noilor contexte de activitate

constituie o parte intrinsecă a evoluției-cadru în toate etapele.

În context, menționăm că, în anul 2017, Consiliul Uniunii Europene a aprobat o nouă Recomandare cu privire la Cadrul European al Calificărilor pentru învățarea pe tot parcursul vieții (EQF)/(2017/C 189/03), fapt care determină necesitatea actualizării cadrului normativ național privind CNC în vederea unei mai bune corelări a sistemului și cadrului național de calificări cu Cadrul European al Calificărilor și facilitării modernizării sistemului național de calificări.

Cadrul European al Calificărilor, revizuit în 2017, are drept obiectiv major îmbunătățirea calității și a relevanței formării profesionale, sporirea vizibilității și a informațiilor privind rezultatele învățării.

Conform autoevaluării privind nivelul de dezvoltare și implementare a CNC, realizată de Ministerul Educației și Cercetării, în baza metodologiei și setului de indicatori aplicate în Spațiul European al Educației pentru evaluarea nivelului de dezvoltare a CNC și a conformității acestuia cu EQF (https://www.cedefop.europa.eu/files/8611_en.pdf), Republica Moldova se află la faza a patra „de activare a CNC”. Totodată, constatăm că unii indicatori specifici fazelor 1-3 de dezvoltare a CNC nu au fost realizați. Lista restanțelor etapelor anterioare include (https://www.cedefop.europa.eu/files/8611_en.pdf):

1) lipsa alianțelor părților interesate pentru dezvoltarea CNC sau a sistemului de calificări pentru necesitățile sectoarelor socio-economice;

2) delimitarea neclară a responsabilităților și rolurilor părților interesate în dezvoltarea CNC și a calificărilor relevante și de calitate;

3) nu în toate sectoarele socio-economice (conform CAEM/CORM) sunt create comitete sectoriale pentru formare profesională. Se atestă lipsa de activitate a unor comitete sectoriale pentru formare profesională în scopul dezvoltării sistemului de calificări la nivelul învățământului profesional-tehnic, lipsa standardelor ocupaționale, de competență și de calificare care asigură legătura dintre cerințele pieței muncii și cele educaționale și implicit relevanța și calitatea calificărilor;

4) nu a fost realizată cartografierea relaționării pe verticală și pe orizontală a tuturor tipurilor și nivelurilor de calificări, a nomenclatoarelor domeniilor de formare profesională care determină profilul calificărilor profesionale, dar și progresul academic și profesional;

5) se atestă o slabă cunoaștere și înțelegere, de către părțile interesate (angajatori, elevi/studenti/cursanți, instituții, organizații ș.a.), a diversității calificărilor existente în sistemul educațional național;

6) relaționarea inefficientă a CNC cu alte instrumente pentru operaționalizarea acestuia – transferul creditelor/orelor de la un program/nivel al calificării la altul, organizarea și recunoașterea părților de calificări, recunoașterea studiilor dobândite anterior, recunoașterea studiilor non-formale și informale la nivelul învățământului superior și general;

7) lipsa unor baze complete de date cu privire la calificările (anterioare și actuale) din sistemul național de educație și formare, care ar asigura informarea beneficiarilor, compararea calificărilor la nivel național și internațional, interoperabilitatea cu platforma Europass ș.a.;

8) lipsa unui document de politică privind dezvoltarea CNC în conformitate cu structura și principiile EQF;

9) asigurarea funcțiilor de dezvoltare și implementare a CNC cu resurse umane și buget alocat ș.a.

II. VIZIUNEA PRIVIND DEZVOLTAREA ȘI OPERAȚIONALIZAREA CNC ÎN CONFORMITATE CU EQF

Ministerul Educației și Cercetării își propune trecerea la o nouă fază de dezvoltare și implementare a CNC, cea de operaționalizare a CNC, pentru realizarea obiectivelor generale: îmbunătățirea transparenței, transferabilității și comparabilității calificărilor la nivel național și internațional, creșterea calității și relevanței calificărilor, asigurarea accesului la învățarea fără bariere pe tot parcursul vieții, sporirea angajabilității, mobilității și integrarea socială a absolvenților.

Obiectivele specifice ale procesului de dezvoltare și operaționalizare a CNC sunt următoarele:

1) asigurarea unei mai bune înțelegeri și corelări a calificărilor formale, non-formale, informale și a unei vizibilități mai bune pentru populație;

2) asigurarea comparabilității CNC cu EQF printr-un proces de „corelare” și indicarea nivelului EQF în actele de studii de toate nivelurile;

3) îmbunătățirea permeabilității între nivelele CNC și formele de educație și formare profesională, eliminarea barierelor și dezvoltarea de noi trasee pentru progres academic și carieră profesională;

4) reorientarea generală a educației și formării către rezultate ale învățării și sprijinirea validării rezultatelor învățării dobândite în diferite contexte;

5) promovarea mobilității orizontale (mobilitate de scurtă durată), verticale (studii peste hotare pentru a obține o calificare completă în cadrul programelor comune/duble) și virtuale (prin intermediul TIC);

6) crearea oportunităților pentru sprijinirea învățării pe tot parcursul vieții;

7) asigurarea calității și relevanței calificărilor prin implicarea în procesul de dezvoltare și implementare a CNC a unei game largi de părți interesate;

8) centrarea procedurilor de recunoaștere a calificărilor pe rezultate ale învățării;

9) modernizarea sistemului național de calificări;

10) promovarea dimensiunii europene în implementarea CNC.

Pentru atingerea obiectivelor generale și specifice de dezvoltare și operaționalizare a CNC sunt stabilite șapte priorități:

1) Prioritatea 1: Dezvoltarea și actualizarea cadrului normativ;

2) Prioritatea 2: Crearea și instituționalizarea platformei de dialog cu părțile interesate;

3) Prioritatea 3: Coordonarea, administrarea și dezvoltarea strategică a CNC;

4) Prioritatea 4: Dezvoltarea și actualizarea mecanismelor, procedurilor, metodelor, standardelor necesare implementării operaționale a CNC conform principiilor EQF;

5) Prioritatea 5: Dezvoltarea și actualizarea sistemului de asigurare a calității a calificărilor conform principiilor EQF;

6) Prioritatea 6: Comunicarea, sporirea vizibilității și dimensiunii europene a CNC;

7) Prioritatea 7: Referențierea CNC la EQF/QF-EHEA.

Prezentul document de politică este orientat și spre realizarea Obiectivului 4 al Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030 – „Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți” și obiectivului Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.653/2022, de formare a capitalului uman și social robust prin asigurarea flexibilității și permeabilității calificărilor, promovarea progresului educațional și profesional pe tot parcursul vieții, modernizarea sistemului de calificări și mecanismelor de acces, evaluare și recunoaștere a calificărilor, asigurarea transparenței și implementarea soluțiilor digitale.

De asemenea, obiectivele și ariile de intervenție a Foii de parcurs sunt aliniate la prevederile proiectului documentului de politică strategică sectorială Educație 2030. Totodată, implementarea Foii de parcurs susține atingerea obiectivelor proiectate și în alte documente de politici: proiectul Programului Național pentru Ocuparea Forței de Muncă 2022 - 2026, proiectul Programului privind gestionarea fluxului migrațional, azilului și integrării străinilor pentru anii 2022-2025, proiectul Programului Național de stimulare a revenirilor și facilitare a (re)integrării cetățenilor Republicii Moldova implicați în procesul de migrație pentru anii 2022-2026, proiectul Programului îmbătrânirii active și sănătoase pentru perioada 2023-2027, proiectul Strategiei de dezvoltare a sectorului de tineret „Tineret 2030” și a Programului de implementare Strategia de transformare digitală 2023-2030.

Foia de parcurs vizează perioada 2023-2027. Atingerea obiectivelor de dezvoltare și implementare operațională a CNC va oferi cetățenilor calificări clare privind conținutul și valoarea acestora, relevante, calitative și comparabile cu cele aplicate în Spațiul European al Educației (EQF), va oferi acces la învățarea pe tot parcursul vieții, implicit sporind competitivitatea și incluziunea socială a resurselor umane, mobilitatea academică și profesională, angajabilitatea, dezvoltarea economică și socială a țării. Toate acțiunile pentru atingerea obiectivelor vor fi realizate în cadrul celor șapte priorități conform Planului de acțiuni pentru realizarea Foii de parcurs privind operaționalizarea Cadrului Național al Calificărilor pentru anii 2023-2027, conform anexei.

III. FINANȚAREA IMPLEMENTĂRII PLANULUI DE ACȚIUNI PENTRU REALIZAREA FOII DE PARCURS

Unele măsuri proiectate în Planul de acțiuni pentru realizarea Foii de parcurs privind operaționalizarea Cadrului Național al Calificărilor pentru anii 2023-2027 vor fi realizate în limita bugetului planificat pentru fiecare instituție cu responsabilități privind dezvoltarea CNC și a calificărilor sectoriale. Cea mai mare pondere a responsabilităților și, implicit, a costurilor de implementare revine Ministerului Educației și Cercetării, care are rolul de lider în dezvoltarea și implementarea CNC. Costurile de implementare pentru unele acțiuni, care presupun inițial dezvoltarea conceptelor de implementare (de exemplu, digitalizarea actelor de studii, mecanismul de alertă pentru prevenirea acordării și utilizării calificărilor obținute în mod fraudulos ș. a.), sunt dificil de estimat în lipsa detaliilor tehnice sau a modului concret/specific de implementare a unor acțiuni prioritare.

Astfel, costurile exacte pentru implementarea Foii de parcurs vor fi estimate de către Ministerul Educației și Cercetării și alte autorități publice centrale în procesul de planificare strategică pe termen mediu, în cadrul elaborării Cadrului bugetar pe termen mediu și a programelor bugetare, precum și la prioritizarea solicitărilor de finanțare din partea partenerilor de dezvoltare în procesul de planificare operațională.

Finanțarea proceselor de implementare a Foii de parcurs va fi asigurată din bugetul de stat, dar și prin atragerea de mijloace financiare din alte surse legale. În cazul unor acțiuni pentru care deja sunt dezvoltate și aprobate proceduri/metodologii, precum elaborarea standardelor de calificare pentru învățământul profesional-tehnic, cadrul general de cheltuieli a fost estimat în procesul planificării bugetare sectoriale pe termen mediu (CBTM 2023-2025).

Totodată, o serie de măsuri incluse în Planul de acțiuni pentru realizarea Foii de parcurs, precum elaborarea standardelor de calificare pentru învățământul superior, mentenanța și dezvoltarea Registrului Național al calificărilor, digitalizarea arhivelor actelor de studii pentru toate nivelurile de învățământ, dezvoltarea platformei de comunicare și informare a părților interesate privind CNC, vor fi realizate în cadrul Proiectului Învățământul Superior din Moldova, finanțat de Banca Mondială.

IV. MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA IMPLEMENTĂRII PLANULUI DE ACȚIUNI PENTRU REALIZAREA FOII DE PARCURS

În vederea asigurării atingerii scopului general și obiectivelor specifice a prezentei Foi de parcurs, va fi realizată analiza indicatorilor de monitorizare și de rezultat. Ministerul Educației și Cercetării va coordona toate acțiunile prevăzute în Foaia de parcurs pe toată durata proiectată. Monitorizarea implementării se va face anual, prin elaborarea rapoartelor care vor fi prezentate Cancelariei de Stat până la 1 martie a anului următor anului raportării. Rapoartele autorităților publice centrale cu responsabilități pentru realizarea Foii de parcurs vor conține informații privind măsurile întreprinse și indicatorii de rezultat.

Ane:
la Foaia de parcurs privind operaționalizarea
Cadrului Național al Calificărilor
pentru anii 2023-2027

Planul de acțiuni pentru realizarea Foii de parcurs privind operaționalizarea Cadrului Național al Calificărilor pentru anii 2023-2027

Obiectiv specific	Acțiuni	Termen de realizare	Autoritate responsabilă/ Parteneri	Indicator de monitorizare și de rezultat Rezultate scontate	Costuri de implementare
-------------------	---------	---------------------	---------------------------------------	--	-------------------------

1	2	3	4	5	6
I. Dezvoltarea și actualizarea cadrului normativ în vederea eliminării barierelor pentru învățarea pe tot parcursul vieții sporirea calității și relevanței calificărilor, asigurarea unei mai bune relaționări între calificări de diferite niveluri					
1.1. Cartografierea cadrului normativ primar și secundar pentru identificarea ariilor de actualizare/ dezvoltare în corelare cu prevederile Cadrului Național al Calificărilor (în continuare – CNC)	1.1.1. Constituirea grupului/ grupurilor de lucru pentru cartografierea cadrului normativ primar și secundar pentru identificarea ariilor care necesită actualizare/dezvoltare pentru asigurarea unei mai bune relaționări între calificări de diferite niveluri, eliminarea barierelor pentru învățarea pe tot parcursul vieții și asigurarea unei mai bune corelări a CNC cu Cadrul European al Calificărilor (în continuare – EQF)	Trim. IV 2023	Ministerul Educației și Cercetării	Acțiuni desfășurate Grup/grupuri de lucru intersectorial /interministerial constituit prin ordin	În limita alocațiilor bugetare
	1.1.2. Întocmirea/ discutarea/ consultarea cu părțile interesate a listei actelor normative și ariilor care necesită actualizare/dezvoltare pentru conformitate cu EQF și validarea acesteia	Trim. II 2024	Ministerul Educației și Cercetării Ministere de resort cu competențe în sectoarele socio- economice <i>Parteneri:</i> Instituții de învățământ superior, învățământ profesional- tehnic, învățământ general, formare continuă și educație extracuriculară Comitete sectoriale pentru formare profesională Consiliul Economic pe lângă Prim- ministrul RM Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare Agenția	Arii identificate Lista actelor normative validată de părțile interesate	În limita alocațiilor bugetare

			Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă Parteneri de dezvoltare		
	1.1.3. Elaborarea agendei pentru actualizarea/ dezvoltarea cadrului normativ primar și secundar	Trim. IV 2024	Ministerul Educației și Cercetării	Agenda actualizării cadrului normativ aprobată	În limita alocațiilor bugetare
1.2. Actualizarea/ dezvoltarea CNC în vederea promovării învățării pe tot parcursul vieții fără bariere, asigurarea unei mai bune relaționări între calificări, modernizarea calificărilor, promovarea incluziunii sociale și armonizarea cu structura și principiile EQF	1.2.1. Constituirea grupurilor de lucru pe ariile identificate pentru dezvoltarea/ actualizarea cadrului normativ în corespundere cu EQF/QF-EHEA/Spațiul European al Recunoașterii Calificărilor	Trim. I 2025	Ministerul Educației și Cercetării Ministerul Muncii și Protecției Sociale Ministerul Sănătății Ministerul Apărării Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Culturii <i>Parteneri:</i> Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare Consiliile rectorilor, directorilor instituțiilor de învățământ profesional tehnic Consiliul Economic pe lângă Prim-ministrul RM Comitetele sectoriale pentru formare profesională	Grupuri de lucru constituite pe ariile identificate pentru dezvoltarea cadrului normativ, ordin aprobat	În limita alocațiilor bugetare
	1.2.2. Actualizarea cadrului normativ pentru	Trim. IV	Ministerul	Cadru normativ	În limita

	implementarea operațională a CNC pe niveluri, eliminarea barierelor pentru învățarea pe tot parcursul vieții și asigurarea unei mai bune relaționări între calificări	2026	Educației și Cercetării	revizuit și actualizat	alocațiilor bugetare
	1.2.3. Dezvoltarea cadrului normativ cu privire la calificările parțiale	Trim. IV 2025	Ministerul Educației și Cercetării	Act normativ elaborat și aprobat	În limita alocațiilor bugetare
	1.2.4. Dezvoltarea cadrului normativ privind profesiile reglementate – Lista profesiilor reglementate și condițiile specifice pentru ocupare a acestora în Republica Moldova, în concordanță cu reglementările din Uniunea Europeană, pentru aplicare în procedurile de recunoaștere a calificărilor profesionale obținute peste hotare	Trim. II 2025	Ministerul Educației și Cercetării Ministerul Muncii și Protecției Sociale Ministerul Justiției Ministerul Sănătății Ministerul Apărării Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene Ministerul Culturii Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării Ministerul Agriculturii și Industrie Alimentare Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Act normativ elaborat și aprobat	În limita alocațiilor bugetare
	1.2.5. Dezvoltarea cadrului normativ privind recunoașterea rezultatelor învățării dobândite în diverse contexte, pe niveluri CNC, în conformitate cu standardele aplicate în Spațiul European al Recunoașterii (LRC/ENIC-NARIC), prevederile Convenției Globale a recunoașterii calificărilor din învățământul superior: 1) învățământ superior, nivelurile 6-8	Trim. IV 2026	Ministerul Educației și Cercetării Ministerul Sănătății Ministerul Dezvoltării Economice și	Acte normative elaborate/ actualizate și aprobate	În limita alocațiilor bugetare

	CNC; 2) învățământ profesional-tehnic, nivelurile 3 - 5 CNC; 3) învățământ general, nivelurile 1-4 CNC		Digitalizării Ministerul Muncii și Protecției Sociale Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Apărării Ministerul Culturii Ministerul Sănătății Ministerul Justiției		
	1.2.6. Dezvoltarea/ actualizarea cadrului normativ pentru implementarea principiului de incluziune socială în cadrul programelor de educație și formare cu nivel CNC	Trim. III 2026	Ministerul Educației și Cercetării Ministerul Muncii și Protecției Sociale Ministerul Sănătății	Act normativ elaborat	În limita alocațiilor bugetare
	1.2.7. Revizuirea și actualizarea periodică/post referențiere a CNC la EQF sau, la necesitate, în conformitate cu noile cerințe ale mediului socio-economic național, actualizări ale EQF, alți determinanți ai schimbării	Trim. IV 2027	Ministerul Educației și Cercetării Ministerul Muncii și Protecției Sociale Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Apărării Ministerul Culturii Ministerul Sănătății <i>Parteneri:</i> Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare Consiliile rectorilor, directorilor	Domenii care necesită revizuire/ actualizare identificate Cadru normativ revizuit/ actualizat	În limita alocațiilor bugetare

			instituțiilor de învățământ profesional tehnic Consiliul Economic pe lângă Prim-ministrul RM Comitetele sectoriale pentru formare profesională		
II. Crearea și instituționalizarea platformei de dialog cu părțile interesate					
2.1. Crearea platformelor de dialog pentru dezvoltarea calificărilor relevante, de calitate și asigurarea unei mai bune înțelegeri a acestora	2.1.1. Consultări publice privind delimitarea sectoarelor economice și sociale pentru crearea „alianțelor sectoriale pentru competențe”, în vederea dezvoltării calificărilor sectoriale relevante și planificării dezvoltării resurselor umane pentru necesitățile sectorului	Trim. IV 2024	Ministerul Educației și Cercetării Ministerul Muncii și Protecției Sociale Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Apărării Ministerul Culturii Ministerul Sănătății Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării Ministerul Agriculturii și Industrie Alimentare Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale <i>Parteneri:</i> Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare Consiliile rectorilor, directorilor	Consultări publice organizate Sectoare prioritare identificate	În limita alocațiilor bugetare

			instituțiilor de învățământ profesional-tehnic Consiliul Economic pe lângă Prim-ministrul RM Comitetele sectoriale pentru formare profesională Parteneri de dezvoltare		
	<p>2.1.2. Cartografierea părților interesate și funcțiilor acestora în cadrul sectoarelor economice și sociale delimitate:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) autoritățile administrației publice centrale relevante; 2) reprezentanții pieței muncii sectoriale; 3) asociații profesionale, patronate, comitete sectoriale pentru formare profesională, Camera de Comerț și Industrie; 4) furnizori de servicii educaționale și de formare profesională; 5) societatea civilă; 6) parteneri internaționali de dezvoltare www.stakeholdermap.com 	Trim. II 2025	Ministerul Educației și Cercetării Ministerul Muncii și Protecției Sociale Ministerul Justiției Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Apărării Ministerul Culturii Ministerul Sănătății Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării Ministerul Agriculturii și Industrie Alimentare Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale <i>Parteneri:</i> Consiliul	Harta/ matricea părților interesate și rolul acestora privind dezvoltarea CNC în cadrul alianței sectoriale elaborată	În limita alocațiilor bugetare

			Economic pe lângă Prim-ministrul RM Camera de Comerț și Industrie Parteneri de dezvoltare		
2.1.3. Elaborarea registrului reprezentanților/ experților părților interesate https://www.stakeholdermap.com/stakeholder-register.html	Trim. IV 2025	Ministerul Educației și Cercetării	Registrul experților pentru dezvoltarea și implementarea CNC elaborat	În limita alocațiilor bugetare	
2.1.4. Dezvoltarea cadrului normativ în vederea instituționalizării alianțelor sectoriale pentru dezvoltarea resursei umane, calificărilor relevante și calitative, stabilirea formatului dialogului (informativ, consultativ, cooperare) și a secretariatului/organului de conducere a acestora	Trim. III 2026	Ministerul Educației și Cercetării Ministerul Muncii și Protecției Sociale <i>Parteneri:</i> Consiliul Economic pe lângă Prim-ministrul RM Camera de Comerț și Industrie	Cadru normativ/ regulament elaborat	În limita alocațiilor bugetare	
2.1.5. Crearea alianțelor sectoriale pentru dezvoltarea resursei umane, calificărilor relevante și calitative	Trim. II 2027	Ministerul Educației și Cercetării Ministere <i>Parteneri:</i> Consiliul Economic pe lângă Prim-ministrul RM Camera de Comerț și Industrie	Alianțe sectoriale create și instituționalizate prin act normativ	În limita alocațiilor bugetare	
2.1.6. Organizarea sesiunilor de instruire a membrilor alianțelor sectoriale pentru dezvoltarea CNC	Trim. III 2027	Ministerul Educației și Cercetării	Sesiuni de instruire organizate	În limita alocațiilor bugetare	
2.1.7. Analiza contextului și experienței acumulate în vederea stabilirii viziunii alianțelor sectoriale privind perspectivele de dezvoltare a resursei umane, calificărilor relevante și calitative, identificarea interdependențelor sectoriale (competențe trans-sectoriale)	Trim. IV 2027	Ministerul Educației și Cercetării Ministere Parteneri de dezvoltare	Concept privind dezvoltarea sectorială a resursei umane elaborată	În limita alocațiilor bugetare	

	2.1.8. Discutarea, coordonarea cu autoritățile publice centrale de specialitate și aprobarea, prin ordin al Ministrului educației și cercetării, a Cadrelor de Calificări Sectoriale pentru domeniile-pilot: TIC, Sănătate, Educație, Agricultură.	Trim. IV 2024	Ministerul Educației și Cercetării Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării Ministerul Sănătății Ministerul Agriculturii și Industrie Alimentare	Cadre de calificări sectoriale: TIC, Sănătate, Educație, Agricultură, aprobate	În limita alocațiilor bugetare
III. Administrarea și dezvoltarea strategică a CNC					
3.1. Revizuirea, actualizarea mecanismului de coordonare și administrare a CNC pentru eficientizarea, sporirea valorii și asigurarea conformității CNC cu EQF	3.1.1. Actualizarea componenței Consiliului Național pentru Calificări în vederea asigurării participării tuturor părților interesate în dezvoltarea CNC	Trim. IV 2023	Ministerul Educației și Cercetării	Componența Consiliului Național pentru Calificări aprobată prin ordin	În limita alocațiilor bugetare
	3.1.2. Revizuirea și actualizarea Regulamentului de activitate a Consiliului Național pentru Calificări în conformitatea cu noile funcții și cu obiectivul de operaționalizare a CNC	Trim. IV 2023	Ministerul Educației și Cercetării	Regulament de activitate a Consiliului aprobat prin ordin	În limita alocațiilor bugetare
	3.1.3. Instituirea Punctului Național de Coordonare (NCP) pentru EQF – elaborarea cadrului normativ și vizualizarea pe pagina web oficială a Ministerului Educației și Cercetării	Trim. IV 2024	Ministerul Educației și Cercetării	Regulament al NCP pentru EQF aprobat Cadrul normativ de referință actualizat	În limita alocațiilor bugetare
	3.1.4. Analiza rolurilor și responsabilităților părților interesate/analiza funcțiilor de bază a autorităților (după reorganizare/ risc de lichidare) relevante implementării operaționale a CNC în vederea stabilirii necesității completării Regulamentelor instituționale cu noi funcții care derivă din obiectivele și funcțiile CNC, identificarea obstacolelor sau a necesității combinării rolurilor pentru: 1) dezvoltarea, coordonarea și analiza sistemului național de calificări; 2) elaborarea/actualizarea, validarea și implementarea standardelor ocupaționale, de competență, de calificare; 3) dezvoltarea și mentenanța Registrului Național al Calificărilor; 4) ghidarea în carieră și consilierea profesională; 5) recunoașterea rezultatelor învățării	Trim. IV 2027	Ministerul Educației și Cercetării Ministerul Muncii și Protecției Sociale Ministerul Justiției Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Apărării	Analiza funcțională privind rolurile și responsabilitățile părților interesate în dezvoltarea CNC realizată Cadru normativ revizuit/ actualizat (la necesitate)	În limita alocațiilor bugetare

	<p>dobândite în diferite contexte;</p> <p>6) evaluarea și certificarea calificării;</p> <p>7) monitorizarea transpunerii standardelor de calificare în programele de studii și asigurarea calității acestora;</p> <p>8) implementarea mecanismului de alertă privind calificările obținute în mod fraudulos;</p> <p>9) crearea și menținerea ecosistemului informațional pentru recunoașterea calificărilor dobândite în diverse contexte;</p> <p>10) digitalizarea actelor de studii și implementarea semnăturii digitale ș.a.</p>		<p>Ministerul Culturii</p> <p>Ministerul Sănătății</p> <p>Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării</p> <p>Ministerul Agriculturii și Industrie Alimentare</p> <p>Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale</p> <p><i>Parteneri:</i></p> <p>Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare</p> <p>Consiliile rectorilor, directorilor instituțiilor de învățământ profesional tehnic</p> <p>Consiliul Economic pe lângă Prim-ministrul RM</p> <p>Comitete sectoriale pentru formare profesională</p> <p>Parteneri de dezvoltare</p>		
	<p>3.1.5. Revizuirea/ actualizarea sau dezvoltarea cadrului normativ privind participarea părților interesate în procesul de evaluare, validare și certificare a calificărilor în vederea sporirii calității și credibilității/ încrederii în calificările acordate</p>	<p>Trim. III 2026</p>	<p>Ministerul Educației și Cercetării</p> <p>Ministerul Sănătății</p> <p>Ministerul Apărării</p> <p>Ministerul Afacerilor Interne</p> <p>Ministerul</p>	<p>Cadru normativ revizuit și actualizat privind organizarea evaluării, recunoașterii și acordării calificărilor în:</p> <p>- învățământul superior, nivelurile 6 8</p>	<p>În limita alocațiilor bugetare</p>

			<p>Culturii</p> <p><i>Parteneri:</i> Alianțele sectoriale Consiliul Economic pe lângă Prim-ministrul RM Camera de Comerț și Industrie</p>	<p>CNC;</p> <p>- învățământul profesional-tehnic, nivelurile 3-5 CNC;</p> <p>- formarea continuă, nivelurile 3-7 CNC</p>	
	3.1.6. Dezvoltarea și instituționalizarea mecanismului de feedback privind relevanța și calitatea calificărilor	Trim. IV 2026	<p>Ministerul Educației și Cercetării</p> <p>Ministerul Muncii și Protecției Sociale</p> <p>Ministerul Sănătății</p> <p>Ministerul Apărării</p> <p>Ministerul Afacerilor Interne</p> <p>Ministerul Culturii</p> <p><i>Parteneri:</i> Alianțele sectoriale Consiliul Economic pe lângă Prim-ministrul RM Camera de Comerț și Industrie</p>	Act normativ elaborat	În limita alocațiilor bugetare
	3.1.7. Analiza eficienței și impactului descentralizării unor sfere decizionale în procesul de recunoaștere a calificărilor	Trim. II 2026	<p>Ministerul Educației și Cercetării</p> <p>Ministerul Sănătății</p> <p>Ministerul Apărării</p> <p>Ministerul Afacerilor Interne</p> <p>Ministerul Culturii</p> <p><i>Parteneri:</i> Consiliile</p>	Raport de analiză elaborat Cadru normativ și metodologic revizuit/ actualizat	În limita alocațiilor bugetare

			rectorilor, directorilor instituțiilor de învățământ profesional tehnic		
	3.1.8. Revizuirea/ actualizarea sau dezvoltarea mecanismului și procedurilor de recunoaștere a calificărilor profesionale reglementate în domeniile prioritare	Trim. IV 2027	Ministerul Educației și Cercetării Ministerul Muncii și Protecției Sociale Ministerul Justiției Ministerul Sănătății Ministerul Apărării Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene Ministerul Culturii Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării Ministerul Agriculturii și Industrie Alimentare Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Cadru normativ și metodologic revizuit/ actualizat	În limita alocațiilor bugetare
3.2. Coordonarea și analiza eficienței sistemului național de calificări	3.2.1. Analiza relevanței și relaționării nomenclatoarelor domeniilor de formare profesională	Trim. III 2027	Ministerul Educației și Cercetării Ministerul Muncii și Protecției Sociale Ministerul Sănătății Ministerul	Rapoarte de analiză pe domenii de formare profesională elaborate Cadru normativ privind nomenclatoarele domeniilor de formare	În limita alocațiilor bugetare

			<p>Apărării Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Justiției Ministerul Culturii Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării Ministerul Finanțelor Ministerul Mediului Ministerul Agriculturii și Industrie Alimentare Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale <i>Parteneri:</i> Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare Consiliile rectorilor, directorilor instituțiilor de învățământ profesional tehnic Consiliul Economic pe lângă Prim- ministrul RM Comitetele sectoriale pentru formare profesională Parteneri de dezvoltare</p>	<p>profesională pentru nivelurile 3-8 CNC actualizate</p>	
<p>VI. Dezvoltarea și actualizarea mecanismelor și procedurilor necesare implementării operaționale a CNC conform principiilor EQF</p>					
4.1. Asigurarea	4.1.1. Dezvoltarea/ actualizarea cadrului	Trim. II	Ministerul	Cadru normativ	În limita

calității standardelor de calificare	normativ privind structura și conținutul standardelor de calificare conform prevederilor CNC și EQF	2027	Educației și Cercetării	dezvoltat/ actualizat, aprobat	alocațiilor bugetare, Proiectul Băncii Mondiale PÎSM – 67, mii de eurc
	4.1.2. Dezvoltarea/ actualizarea standardelor de calificare, pentru nivelurile 3-8 CNC, centrarea acestora pe rezultate ale învățării, în corespundere cu necesitățile societale și cele ale pieței muncii	Trim. IV 2027	Ministerul Educației și Cercetării	Standarde de calificare aprobate	În limita alocațiilor bugetare, surse extern Proiectul Băncii Mondiale PÎSM – 1594,0 mii de euro AED – 62,1 mii de eurc Proiectul EL Moldova – 48,0 mii de euro GIZ – 40,0 n de euro
	4.1.3. Stabilirea concordanței clasificatoarelor naționale ale pieței muncii, ale educației și calificărilor cu cele internaționale: 1) ISCO/ESCO/CORM/CAEM/ ISCED; 2) CNC/EQF/ISCED	Trim. IV 2024	Ministerul Educației și Cercetării	Tabele de concordanță elaborate	În limita alocațiilor bugetare
	4.1.4. Integrarea în standardele de calificare și programele de studii, la toate nivelurile CNC, a competențelor-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții, bazate pe rezultatele învățării, în conformitate cu recomandările Uniunii Europene	Trim. IV 2027	Ministerul Educației și Cercetării	Cadru normativ și metodologic revizuit/ actualizat la toate nivelurile sistemului educațional	În limita alocațiilor bugetare
4.2. Centrarea calificărilor de toate nivelurile CNC pe nevoile pieței muncii, asigurarea relaționării și flexibilității acestora	4.2.1. Actualizarea cadrului normativ de elaborare și organizare a programelor de studii centrate pe rezultate ale învățării pe niveluri CNC, proiectate modular pentru flexibilitate, organizate în: 1) învățământul general; 2) învățământul profesional-tehnic; 3) învățământul superior; 4) cadrul formării continue	Trim. IV 2027	Ministerul Educației și Cercetării	Cadru normativ aprobat	În limita alocațiilor bugetare
	4.2.2. Actualizarea cadrului normativ privind validarea programelor de studii care conduc la dobândirea calificărilor complete și parțiale cu nivel CNC	Trim. IV 2027	Ministerul Educației și Cercetării	Regulamente privind validarea programelor de studii actualizate,	În limita alocațiilor bugetare

				aprobate	
	4.2.3. Asigurarea relaționării nomenclatoarelor domeniilor de educație și formare pe nivelurile 3 - 8 CNC, actualizarea, după caz, a acestora	Trim. IV 2024	Ministerul Educației și Cercetării	Tabel de relaționare a nomenclatoarelor elaborat Nomenclatoarele domeniilor de formare profesională la nivelurile 3 - 8 CNC actualizate	În limita alocațiilor bugetare
4.3. Asigurarea transparenței, comparabilității credibilității și recunoașterii internaționale a calificărilor, facilitarea mobilității	4.3.1. Elaborarea metodologiei de înscriere a calificărilor în RNC	Trim. IV 2024	Ministerul Educației și Cercetării	Metodologie aprobată	În limita alocațiilor bugetare
	4.3.2. Înscrierea în RNC a standardelor de calificare și calificărilor existente	Trim. IV 2027	Ministerul Educației și Cercetării <i>Parteneri:</i> Agenția Națională pentru Asigurarea Calității în Educație și Cercetare	Standarde de calificare înscrise în RNC Calificări înscrise în RNC	Proiectul Băncii Mondiale PÎSM – 111, mii de eurc
	4.3.3. Actualizarea cadrului normativ privind funcționarea RNC în concordanță cu principiile EQF, cu noile soluții tehnologice utilizate în cadrul platformei Europass, la dezvoltarea registrelor în țările europene	Trim. IV 2027	Ministerul Educației și Cercetării <i>Parteneri:</i> Instituția Publică „Agenția de Guvernare Electronică”	Cadru normativ aprobat	În limita alocațiilor bugetare
	4.3.4. Asigurarea funcționalității și interoperabilității RNC cu baza de date Europass, comparării calificărilor naționale cu cele ale țărilor din Spațiul European al Educației https://europa.eu/europass/en/compare-qualifications	Trim. IV 2027	Ministerul Educației și Cercetării <i>Parteneri:</i> Instituția publică „Agenția de Guvernare Electronică”	RNC funcțional, interoperabil cu Europass	În limita alocațiilor bugetare, Proiectul Băncii Mondiale PÎSM – 92, mii de eurc
4.4. Promovarea principiului învățării pe tot parcursul vieții, a dimensiunii sociale și flexibilizarea	4.4.1. Cartografierea cadrului normativ privind: accesul, condițiile de restabilire la studii sau de transfer la alt program de studii, evaluarea rezultatelor învățării obținute în diferite contexte, condițiile de accelerare a realizării programelor cu respectarea criteriilor de asigurare a calității calificării, respectarea	Trim. II 2025	Ministerul Educației și Cercetării	Cartografiere realizată Cadru normativ identificat pentru revizuire/ actualizare/ dezvoltare	În limita alocațiilor bugetare

traseului de educație și formare profesională	principiilor de învățare pe tot parcursul vieții, de incluziune socială și flexibilitatea traseului de educație și formare profesională, pentru: 1) învățământul general; 2) învățământul profesional-tehnic; 3) învățământul superior 4) formarea continuă				
	4.4.2. Revizuirea/ actualizarea cadrului normativ privind accesul și condițiile de restabilire la studii sau transfer la alt program de studii pentru promovarea principiilor de învățare pe tot parcurs vieții, incluziune socială, flexibilitate	Trim. IV 2026	Ministerul Educației și Cercetării	Cadru normativ pe niveluri 3-8 CNC revizuit/ actualizat, aprobat	În limita alocațiilor bugetare
4.5. Orientarea evaluării și certificării calificărilor naționale spre asigurarea calității și încrederii, centrării pe principiul accesibilității, flexibilității și incluziunii sociale	4.5.1. Actualizarea cadrului normativ (regulamente-cadru) privind organizarea evaluării pentru certificarea calificării în vederea: 1) centrării pe evaluarea rezultatelor învățării conform standardelor de calificare; 2) asigurării diversității modalităților de evaluare finală pentru obținerea calificării; 3) accesibilității procedurii de evaluare în timp; 4) admiterea certificatelor de recunoaștere a rezultatelor învățării dobândite în diverse contexte	Trim. IV 2027	Ministerul Educației și Cercetării	Regulamente-cadru revizuite/ actualizate, aprobate	În limita alocațiilor bugetare
	4.5.2. Dezvoltarea cadrului metodologic privind diversificarea instrumentelor de evaluare a rezultatelor învățării relevante conținutului și scopului calificării, specifice nivelurilor de calificare 1-8 CNC	Trim. III 2027	Ministerul Educației și Cercetării	Cadru metodologic privind metode și instrumente de evaluare a rezultatelor învățării pe niveluri CNC elaborat	În limita alocațiilor bugetare
	4.5.3. Dezvoltarea conceptului de implementare a soluțiilor digitale în procesul de evaluare și certificare a calificărilor pentru nivelurile 3-7 CNC	Trim. IV 2027	Ministerul Educației și Cercetării	Concept de implementare a tehnologiilor digitale în procesul de evaluare și certificare a calificărilor elaborat	În limita alocațiilor bugetare
	4.5.4. Dezvoltarea/ actualizarea cadrului normativ privind cerințele, procedurile de evaluare și certificare a experților antrenați în evaluarea, recunoașterea și certificarea calificărilor profesionale	Trim. IV 2027	Ministerul Educației și Cercetării	Cadru normativ revizuit/ actualizat pe niveluri ale sistemului educațional	În limita alocațiilor bugetare
4.6. Relaționarea	4.6.1. Actualizarea cadrului normativ și a	Trim. III	Ministerul	Cadru normativ	În limita

sistemelor de credite ECTS și ECVET cu CNC, conform principiilor EQF, asigurarea portabilității rezultatelor învățării	ghidului de utilizare a creditelor ECTS în conformitate cu recomandările aplicate în Spațiul European al Învățământului Superior, ECTS/2015 pentru calificările complete/parțiale, pentru programele de formare continuă și a adulților	2025	Educației și Cercetării Ministerul Sănătății Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Apărării Ministerul Culturii Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	privind utilizarea creditelor ECTS actualizat Ghid privind utilizarea creditelor ECTS revizuit/ actualizat	alocațiilor bugetare
	4.6.2. Actualizarea cadrului normativ și a ghidului de utilizare a creditelor ECVET în conformitate cu recomandările aplicate în Spațiul European al Educației, ECVET/2019 pentru calificările complete/ parțiale, pentru programele de formare continuă și a adulților	Trim. IV 2025	Ministerul Educației și Cercetării Ministerul Sănătății Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Apărării Ministerul Culturii Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Cadru normativ privind utilizarea creditelor ECVET actualizat Ghid privind utilizarea creditelor ECVET revizuit/ actualizat	În limita alocațiilor bugetare
	4.6.3. Dezvoltarea cadrului normativ privind recunoașterea rezultatelor învățării obținute în cadrul programelor de mobilitate academică la nivelurile 1-4 ale CNC în conformitate cu standardele europene	Trim. I 2025	Ministerul Educației și Cercetării	Regulament elaborat	În limita alocațiilor bugetare
4.7. Alinierea procedurilor de recunoaștere a calificărilor naționale în străinătate la standardele Spațiului European al Recunoașterii și la standardele Globale	4.7.1. Dezvoltarea sistemului informațional pentru recunoașterea calificărilor obținute în străinătate în conformitate cu standardele Spațiului European al Recunoașterii (LRC, ENIC-NARIC)	Trim. IV 2026	Ministerul Educației și Cercetării <i>Parteneri:</i> Instituția Publică „Agenția de Guvernare Electronică”	Sistem informațional funcțional	În limita alocațiilor bugetare
	4.7.2. Actualizarea cadrului normativ și metodologic privind recunoașterea calificărilor la toate nivelurile CNC în conformitate cu standardele europene și centrarea procedurii pe rezultate ale învățării conform CNC	Trim. IV 2027	Ministerul Educației și Cercetării	Analiza practicii internaționale și a standardelor aplicate în Spațiul European	În limita alocațiilor bugetare

				al Recunoașterii realizată Cadru normativ elaborat aprobat	
	4.7.3. Reingineria și digitalizarea serviciului de recunoaștere a calificărilor	Trim. IV 2027	Ministerul Educației și Cercetării <i>Parteneri:</i> Instituția Publică „Agenția de Guvernare Electronică”	Serviciu național de recunoaștere digitalizat funcțional	În limita alocațiilor bugetare
4.8. Valorizarea rezultatelor învățării dobândite în diverse contexte	4.8.1. Dezvoltarea procedurilor de recunoaștere a rezultatelor învățării anterioare, dobândite în diferite contexte, pentru toate nivelurile CNC în vederea facilitării progresului academic sau profesional	Trim. IV 2026	Ministerul Educației și Cercetării	Regulament elaborat, aprobat	În limita alocațiilor bugetare
4.9. Îmbunătățirea înțelegerii privind conținutul și valoarea calificărilor, asigurarea transparenței acestora și prevenirea fraudelor	4.9.1. Actualizarea instrucțiunilor cu privire la conținutul și formatul actelor de studii care atestă calificările complete/parțiale, validarea și certificarea rezultatelor învățării dobândite în diverse contexte, certificarea perioadelor de studii cu indicarea obligatorie a nivelului calificării conform CNC, iar după referențiere, și a nivelului EQF	Trim. II 2026	Ministerul Educației și Cercetării	Instrucțiuni elaborate, aprobate	În limita alocațiilor bugetare
	4.9.2. Actualizarea suplimentelor la actele de studii care atestă dobândirea calificărilor de nivelurile 3-8 ale CNC, conform recomandărilor Consiliului Europei, și elaborarea formatului-tip pentru suplimentele la certificatele programelor de formare continuă, dezvoltarea competențelor-cheie cu indicarea rezultatelor învățării relaționate cu cadrele de referință ale Uniunii Europene privind competențele lingvistice, digitale, antreprenoriale, financiare și media	Trim. IV 2027	Ministerul Educației și Cercetării	Cadru normativ privind suplimentul la diploma pentru calificare completă de nivelurile 6 -8 CNC actualizat Cadru normativ privind suplimentul la diplomă pentru calificare completă de nivelurile 3 -5 CNC actualizat Cadru normativ privind suplimentul la diplomă pentru calificare completă de nivelurile 1 -3 CNC actualizat	În limita alocațiilor bugetare

				Supliment la actul de studii privind formarea continuă, formarea competențelor dezvoltat/ actualizat	
4.10. Digitalizarea actelor de studii, crearea ecosistemului național informațional al actelor de studii digitale în conformitate/ interoperabil cu cel aplicat la nivel european	4.10.1. Elaborarea conceptului de trecere a sistemului educațional național la semnarea electronică a actelor de studii și eliberarea actelor de studii în format digital pentru calificările complete, calificările parțiale și certificarea competențelor-cheie/ profesionale la toate nivelurile CNC	Trim. IV 2025	Ministerul Educației și Cercetării <i>Parteneri:</i> Instituția Publică „Agenția de Guvernare Electronică”	Concept elaborat și aprobat prin hotărâre de guvern	În limita alocațiilor bugetare, Proiectul Băncii Mondiale PÎSM – 40,1 mii de eurc
	4.10.2. Elaborarea conceptului mecanismului de alertă cu privire la actele de studii constatate, de către autoritățile competente, ca fiind neautentice sau acordate de furnizori neautorizați, precum și cu privire la restrângerea sau interzicerea pentru un profesionist de a desfășura activități profesionale, în întregime sau în parte, de către autoritățile sau instanțele judecătorești naționale sau consiliile naționale sectoriale/ profesionale de etică	Trim. III 2026	Ministerul Educației și Cercetării Ministerul Justiției <i>Parteneri:</i> Instituția Publică „Agenția de Guvernare Electronică” Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare Centrul Național Anticorupție Consiliul economic pe lângă Prim-ministrul RM	Concept elaborat și aprobat prin hotărâre de guvern	În limita alocațiilor bugetare
	4.10.3. Elaborarea cadrului normativ și a soluției tehnice pentru implementarea	Trim. IV 2026	Ministerul Educației și	Cadru normativ și soluție tehnică	În limita alocațiilor

	semnării electronice și eliberarea în format digital a actelor de studii		Cercetării Ministerul Justiției <i>Parteneri:</i> Instituția Publică „Agenția de Guvernare Electronică”. Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare	elaborate, aprobate	bugetare
	4.10.4. Elaborarea cadrului normativ și a soluției tehnice pentru implementarea mecanismului de alertă privind calificările obținute și utilizate în mod fraudulos	Trim. IV 2027	Ministerul Educației și Cercetării Ministerul Justiției <i>Parteneri:</i> Instituția Publică „Agenția de Guvernare Electronică”. Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare Centrul Național Anticorupție	Cadru normativ și soluție tehnică elaborate, aprobate	În limita alocațiilor bugetare
	4.10.5. Dezvoltarea formatului-tip al actelor de studii pentru toate nivelurile CNC și pentru	Trim. IV 2027	Ministerul Educației și	Format-tip al actelor de studii	În limita alocațiilor

	toate tipurile de calificări (complete și parțiale), obținute în diferite contexte, asigurând interoperabilitatea cu instrumentele Europass, indicarea nivelului CNC și perfectarea actelor în limbile română și engleză		Cercetării Ministerul Justiției <i>Parteneri:</i> Instituția Publică „Agenția de Guvernare Electronică” Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare	actualizat conform Europass	bugetare
	4.10.6. Digitalizarea arhivelor actelor de studii care atestă calificările acordate în sistemul național de învățământ anterior anului 2008, conform standardelor europene de digitalizare a DEQAR	Trim. II 2026	Ministerul Educației și Cercetării <i>Parteneri:</i> Instituția Publică „Agenția de Guvernare Electronică”	Arhive ale actelor de studii digitalizate	Proiectul Băncii Mondiale PÎSM – 712 mii de eurc
	4.10.7. Conceptualizarea mecanismului de implementare a soluțiilor tehnologice privind eliberarea/arhivarea suplimentelor la actele de studii și digitalizarea serviciului de eliberare a copiilor semnate digital conform standardelor europene de digitalizare a DEQAR	Trim. IV 2027	Ministerul Educației și Cercetării <i>Parteneri:</i> Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare	Concept elaborat	În limita alocațiilor bugetare
	4.10.8. Dezvoltarea soluțiilor tehnice pentru extinderea funcțiilor sistemului informațional	Trim. IV 2027	Ministerul Educației și	Sistem informațional de	În limita alocațiilor

	de date cu privire la actele de studii de diferite niveluri, privind emiterea și evidența actelor de studii pentru calificări parțiale, certificate de competență, certificate de recunoaștere a calificărilor/ rezultatelor învățării obținute în diferite contexte		Cercetării <i>Parteneri:</i> Instituția Publică „Agenția de Guvernare Electronică” Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal Centrul Național Anticorupție	date cu privire la actele de studii de diferite niveluri dezvoltat	bugetare
	4.10.9. Dezvoltarea conceptului de implementare a insinelor digitale (digital badges) pentru programele de formare a adulților în conformitate cu standardele de digitalizare a actelor de studii în Spațiul European al Educației	Trim. II 2027	Ministerul Educație și Cercetării <i>Parteneri:</i> Instituția Publică „Agenția de Guvernare Electronică”	Concept elaborat	În limita alocațiilor bugetare
4.11. Dezvoltarea cadrului normativ, mecanismelor și infrastructurii digitale pentru prevenirea și pedepsirea acțiunilor frauduloase privind calificările prin transpunerea principiilor și valorilor de Etică, Transparență și Integritate în Educație (ETINED) dezvoltate de Consiliul Europei	4.11.1. Dezvoltarea cadrului normativ privind mecanismul de retragere a actului de studii/dreptului obținut fraudulos	Trim. II 2027	Ministerul Educație și Cercetării Ministerul Justiției Ministerul Afacerilor Interne <i>Parteneri:</i> Instituția publică „Agenția de Guvernare Electronică”	Cadru normativ elaborat	În limita alocațiilor bugetare
	4.11.2. Dezvoltarea/ actualizarea cadrului normativ pentru transpunerea principiilor și valorilor de Etică, Transparență și Integritate privind calificările și responsabilitățile care derivă pentru titulari	Trim. IV 2026	Ministerul Educație și Cercetării Ministerul Justiției <i>Parteneri:</i> Centrul Național Anticorupție	Cadru normativ privind transpunerea principiilor ETINED în domeniul calificărilor dezvoltat	În limita alocațiilor bugetare
V. Dezvoltarea și actualizarea sistemului de asigurare a calității conform principiilor EQF					

5.1. Dezvoltarea sistemului de asigurare a calității educației și formării pentru noi tipuri de calificări, implementarea tehnologiilor de digitalizare a procedurilor de evaluare externă a calității, internaționalizarea și sporirea credibilității calificărilor naționale	5.1.1. Dezvoltarea/ revizuirea/ actualizarea metodologiei de evaluare externă pentru: 1) programe de studii comune/ duble; 2) calificări transfrontaliere/ transnaționale	Trim. IV 2026	Ministerul Educației și Cercetării <i>Parteneri:</i> Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare	Cadru metodologic dezvoltat	În limita alocațiilor bugetare
	5.1.2. Actualizarea metodologiilor, instrumentelor și procedurilor de evaluare externă a programelor de studii și furnizorilor în vederea adaptării la noile tendințe de dezvoltare a educației și formării, centrarea evaluării pe probleme/ riscuri curente, creșterea eficienței, reducerea birocrăției, costurilor și timpului evaluării și alinierea la standardele europene ESG pentru calitate în învățământul superior, standardele europene EQAVET pentru calitate în învățământul profesional-tehnic	Trim. III 2027	Ministerul Educației și Cercetării <i>Parteneri:</i> Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare	Proceduri actualizate/ revizuite Resurse umane instruite Capacități tehnice și tehnologice dezvoltate	În limita alocațiilor bugetare
	5.1.3. Implementarea tehnologiilor digitale în procesul de documentare/ realizare a vizitelor pentru evaluare externă cu participarea evaluatorilor internaționali, pentru optimizarea costurilor asociate evaluării externe	Trim. III 2026	Ministerul Educației și Cercetării <i>Parteneri:</i> Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare	Capacități tehnice și tehnologice consolidate/ funcționale Resurse umane instruite Cadru normativ actualizat	În limita alocațiilor bugetare
	5.1.4. Dezvoltarea mecanismului de responsabilizare a furnizorilor de programe de educație și formare pentru nerespectarea standardelor de calitate	Trim. III 2025	Ministerul Educației și Cercetării	Mecanism elaborat, aprobat	În limita alocațiilor bugetare

VI. Sporirea vizibilității și dimensiunii europene a CNC

6.1. Sporirea vizibilității funcției de recunoaștere a calificărilor	6.1.1. Asigurarea vizibilității funcției de recunoaștere a calificărilor pe pagina web oficială a Ministerului Educației și Cercetării, conform recomandării raportului de evaluare externă a asigurării calității sistemului național de recunoaștere a calificărilor și activitate a ENIC-Moldova	Trim. II 2025	Ministerul Educației și Cercetării	Pagina web a Ministerului Educației și Cercetării completată/ modificată	În limita alocațiilor bugetare
6.2. Asigurarea dimensiunii europene a CNC și consolidarea capacităților de implementare a	6.2.1. Consolidarea și asigurarea vizibilității Punctului Național de Contact ENIC, crearea paginii web, actualizarea conținutului privind sistemul educațional și sistemul național de calificări pe pagina rețelelor ENIC – NARIC	Trim. IV 2024	Ministerul Educației și Cercetării <i>Parteneri:</i> Instituția Publică	Regulament PNC ENIC Moldova elaborat, aprobat Pagina web a Ministerului Educației și	În limita alocațiilor bugetare

acesteia			„Agenția de Guvernare Electronică”	Cercetării completată	
	6.2.3. Crearea și consolidarea capacității Punctului Național de Contact Europass	Trim. IV 2025	Ministerul Educației și Cercetării	Regulament PNC Europass Moldova elaborat, aprobat Pagina web a Ministerului Educației și Cercetării completată	În limita alocațiilor bugetare
	6.2.4. Aderarea/ participarea eficientă la grupurile de lucru, la rețelele corespondenților naționali privind dezvoltarea CNC și promovarea EQF: 1. Secretariatul EHEA: 1) Grupul de lucru tematic al secretariatului EHEA privind Cadrul Calificărilor (TPG A on QF); 2) Grupul de lucru tematic privind implementarea Convenției de Recunoaștere de la Lisabona (TPG B on LRC); 3) Grupul de lucru tematic privind asigurarea calității în învățământul superior (TPG C on QA) 2. Rețeaua corespondenților naționali pentru Cadrul Calificărilor EHEA, Consiliul Europei 3. Grupul consultativ dezvoltarea EQF, Comisia Europeană	Trim. IV 2024	Ministerul Educației și Cercetării	Scrisori de intenție Rapoarte de participare	În limita alocațiilor bugetare
6.3. Strategia de comunicare	6.3.1. Dezvoltarea platformei de comunicare și informare a părților interesate privind CNC, calificările sectoriale, complete și parțiale, flexibilizarea și portabilitatea calificărilor, recunoașterea rezultatelor învățării dobândite în diverse contexte, pentru progresul academic și profesional	Trim. IV 2027	Ministerul Educației și Cercetării	Platformă de comunicare și informare a părților interesate privind CNC dezvoltată	În limita alocațiilor bugetare Proiectul Băncii Mondiale PÎSM – 60,1 mii de eurc
VII. Referențierea CNC la EQF/QF-EHEA					
7.1. Evaluarea externă a gradului de corelare a CNC cu EQF în vederea facilitării recunoașterii calificărilor naționale în străinătate, intensificarea mobilității	7.1.1. Constituirea grupului de lucru pentru elaborarea raportului național de referențiere a CNC la EQF/QF-EHEA, stabilirea sarcinilor și termenelor de realizare	Trim. IV 2023	Ministerul Educației și Cercetării Consiliul Național pentru Calificări	Grup de lucru, sarcini, termene pentru elaborarea raportului aprobate prin ordin	În limita alocațiilor bugetare
	7.1.2. Aprobarea structurii raportului conform criteriilor de referențiere CNC la EQF, a bunelor practici și repartizarea responsabilităților	Trim. I 2024	Ministerul Educației și Cercetării Consiliul	Structura raportului aprobată Responsabilitățile	În limita alocațiilor bugetare

academice și profesionale, sporirea competitivității calificărilor naționale			Național pentru Calificări	pentru elaborarea raportului aprobate prin ordin	
	7.1.3. Raportarea calificărilor naționale la descriptorii de nivelurile 1-8 EQF în vederea stabilirii gradului de comparabilitate a acestora	Trim. II 2025	Ministerul Educației și Cercetării Grupul de lucru național pentru referențierea CNC la EQF	Matricea comparativă a calificărilor cu nivel CNC și EQF elaborată	În limita alocațiilor bugetare
	7.1.4. Elaborarea proiectului raportului de referențiere și plasarea acestuia pe pagina web a Ministerului educației și Cercetării/ particip.gov.md	Trim. I 2025	Ministerul Educației și Cercetării	Proiect al Raportului de referențiere CNC la EQF elaborat Proiect plasat pe pagina web a Ministerul Educației și Cercetării	
	7.1.5. Discutarea raportului de referențiere a CNC la EQF cu părțile interesate	Trim. I 2025	Ministerul Educației și Cercetării	Discuții publice organizate	
	7.1.6. Avizarea Raportului de referențiere: 1) Consiliul Național pentru Calificări 2) Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare 3) Doi experți internaționali	Trim. II 2025	Ministerul Educației și Cercetării	Avize recepționate: Consiliul Național pentru Calificări Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare Avize a doi experți internaționali	
	7.1.7. Definitivarea Raportului de referențiere în limba română și traducerea în limba engleză	Trim. III 2025	Ministerul Educației și Cercetării	Raport de referențiere definitivat în limba română și tradus în limba engleză	
	7.1.8. Trimiterea Raportului de referențiere a CNC la EQF către grupul de lucru al UE pentru evaluare	Trim. IV 2025	Ministerul Educației și Cercetării	Raport remis către Grupul consultativ EQF al Comisiei UE	

CORESPONDENȚA

dintre actele de studii și de formare profesională eliberate în sistemul național de învățământ, inclusiv până în anul 1991, nivelurile Clasificării Internaționale Standard a Educației, nivelurile Cadrului Național al Calificărilor și nivelurile de referință ale Cadrului European al Calificărilor

Actul de studii eliberat la absolvirea programului de studii	Seria actului de studii	Perioada de eliberare a actului de studii	Durata ¹ programului de studii absolvit	Nivelul de învățământ care poate fi accesat în baza actului de studii	Nivelul de referință al Clasificării internaționale standard a educației (ISCED 2011/2013)	Nivelul de calificare conform Cadrului Național al Calificărilor (CNC)	Nivelul de referință al Cadrului European al Calificărilor (EQF)
1	2	3	4	5	6	7	8
Nivelul 1. ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR							
Document de absolvire nu se eliberează	–	–	3-4 ani	Învățământ secundar, ciclul I: învățământ gimnazial	1	1	1
Nivelul 2. ÎNVĂȚĂMÂNT SECUNDAR, ciclul I: învățământ gimnazial sau echivalent							
Certificat de studii gimnaziale	ASG ASGR	1995-prezent	5 ani	Învățământ secundar, ciclul II: învățământ liceal; învățământ profesional tehnic secundar; învățământ profesional tehnic postsecundar	2	2	2
Diplomă de absolvire a învățământului mediu general incomplet	A Z	1993-1995	5 ani	Învățământ secundar, ciclul II: învățământ liceal; învățământ profesional tehnic secundar;	2	2	2

				învățământ profesional tehnic postsecundar			
Certificat de studii medii incomplete	A AO	1990-1992	5 ani	Învățământ secundar, ciclul II: învățământ liceal; învățământ profesional tehnic secundar; învățământ profesional tehnic postsecundar	2	2	2
Adeverință de absolvire a școlii medii incomplete	A AO Fără serie	1986-1989	5 ani	Învățământ secundar, ciclul II: învățământ liceal; învățământ profesional tehnic secundar; învățământ profesional tehnic postsecundar	2	2	2
Adeverință de absolvire a școlii medii necomplete	A AO Fără serie	1986-1989	5 ani	Învățământ secundar, ciclul II: învățământ liceal; învățământ profesional tehnic secundar; învățământ profesional tehnic postsecundar	2	2	2
Adeverință de absolvire a școlii de opt ani	A Fără serie	Până în 1989	5 ani	Învățământ secundar, ciclul II: învățământ liceal; învățământ profesional	2	2	2

				tehnice secundare; învățământ profesional tehnice postsecundare			
Nivelul 3. ÎNVĂȚĂMÂNT SECUNDAR, ciclul II: învățământ liceal sau echivalent							
Diplomă de bacalaureat	AB	2007-prezent	3 ani	Învățământ superior, ciclul I: învățământ superior de licență; învățământ profesional tehnic	3	4	4
Diplomă de bacalaureat (cu tabel de note generale pentru clasele X–XII)	AB	1999-2006	3 ani	Învățământ superior, ciclul I: învățământ superior de licență; învățământ profesional tehnic	3	4	4
Diplomă de bacalaureat al învățământului secundar general	AB	1995-1999	3 ani	Învățământ superior, ciclul I: învățământ superior de licență; învățământ profesional tehnic	3	4	4
Diplomă de bacalaureat	J	1993-1994	3 ani	Învățământ superior, ciclul I: învățământ superior de licență; învățământ profesional tehnic	3	4	4
Atestat de studii medii de cultură generală	ACG	2012-prezent (unitățile administrativ-teritoriale din stânga)	2 ani	Învățământ secundar, ciclul II: învățământ liceal;	3	3	3

		Nistrului)		învățământ profesional tehnic			
Atestat de studii medii de cultură generală	ACG ACGR	1995-2011	2 ani	Învățământ superior, ciclul I: învățământ superior de licență; învățământ profesional tehnic	3	3	3
Diplomă de absolvire a liceului	L	1993 1994	3 ani	Învățământ superior, ciclul I: învățământ superior de licență; învățământ profesional tehnic	3	3	3
Certificat de absolvire a liceului (fără susținerea examenului național de bacalaureat)	AB	1993	3 ani	Învățământ profesional tehnic postsecundar; învățământ profesional tehnic secundar	3	3	3
Diplomă de absolvire a învățământului mediu general	B X	1993-1995	2 ani	Învățământ superior, ciclul I: învățământ superior de licență; învățământ profesional tehnic	3	3	3
Atestat de studii medii	A	1990-1994	2 ani	Învățământ superior, ciclul I: învățământ superior de licență; învățământ profesional tehnic	3	3	3
Atestat de absolvire a școlii medii	A Fără serie	Până în 1990	2 ani	Învățământ superior, ciclul I:	3	3	3

				învățământ superior de licență; învățământ profesional tehnic			
ÎNVĂȚĂMÂNT PROFESIONAL TEHNIC SECUNDAR							
Certificat de calificare (învățământ profesional tehnic secundar)	PTS	2016–prezent	1-3 ani	Învățământ profesional tehnic postsecundar la specialități conexe meseriei inițiale	3	3	3
Certificat de absolvire a școlii de meserii	ACM	2005-2015	1 an	Învățământ profesional tehnic postsecundar la specialități conexe meseriei inițiale	3	3	3
Certificat de absolvire a școlii profesionale polivalente de treapta a II-a	APSM-II	2001 2006	1-2 ani sau 3 ani	Învățământ profesional tehnic postsecundar la specialități conexe meseriei inițiale	3	3	3
Certificat de absolvire a școlii de meserii (în baza studiilor gimnaziale)	AMG ABM	2000-2004	0,5-2 ani	Învățământ profesional tehnic postsecundar la specialități conexe meseriei inițiale	3	3	3
Certificat de absolvire a școlii profesionale polivalente de treapta I	ASPP-I	1999–2004	2 ani	Învățământ profesional tehnic postsecundar la specialități conexe meseriei inițiale	3	3	3
Certificat de	ASP,	2007-2015	1-3 ani	Învățământ	3	3	3

studii secundare profesionale	ASPR	1995-1998		profesional tehnic postsecundar la specialități conexe meseriei inițiale			
Diplomă	C	1992-1996	1-2 ani	Învățământ profesional tehnic postsecundar	3	3	3
Diplomă	C	1992-1996	3 ani	Învățământ superior, ciclul I: învățământ superior de licență; învățământ profesional tehnic postsecundar la specialități conexe meseriei inițiale	3	3	3
Certificat	H	1992-1994	3 ani	–	3	3	3
Atestat	F	1992-1994	2 ani	–	3	3	3
Diplomă (cu anexă – extrasul notelor finale a reușitei)	A, Б, В, Г, Д, Е, Р	Până în 1992	3 ani	Învățământ superior, ciclul I: învățământ superior de licență; învățământ profesional tehnic postsecundar la specialități conexe meseriei inițiale	3	3	3
Diplomă	A, Б, В, Г, Д, Е, Р	Până în 1992	1 an	–	3	3	3
Diplomă	Fără serie	Până în 1986	1 an	–	3	3	3
Diplomă	Fără serie	Până în 1979	3 ani	Învățământ superior, ciclul I: învățământ superior de licență;	3	3	3

				învățământ profesional tehnic postsecundar la specialități conexe meseriei inițiale			
Atestat	Fără serie	1971 - 1978 1990 - 1993	1-2 ani	–	3	3	3
Nivelul 4. ÎNVĂȚĂMÂNT PROFESIONAL TEHNIC POSTSECUNDAR							
Diplomă de studii profesionale (învățământ profesional tehnic postsecundar)	PTP	2016-prezent	3-5 ani sau 2-3 ani	Învățământ superior, ciclul I: învățământ superior de licență la o specialitate din domeniul studiat	4	4	4
Diplomă de studii medii de specialitate	AMS	2005-2016	2-3 ani sau 4-5 ani	Învățământ superior, ciclul I: învățământ superior de licență la o specialitate din domeniul studiat	4	4	4
Diplomă de absolvire a școlii profesionale polivalente de treapta III (tehnician-tehnolog)	AT	2003-2005	4 ani	Învățământ superior, ciclul I: învățământ superior de licență la o specialitate din domeniul studiat; învățământ profesional tehnic postsecundar nonterțiar la o specialitate din domeniul studiat	4	4	4
Diplomă	D	1992-1995	2 ani sau	Învățământ superior,	4	4	4

			4 ani	ciclul I: învățământ superior de licență			
Diplomă	A, AT, B, BT, BT-I, BT, BT-I, ГТ, Д, ДТ, ЕТ, ЕТ-I, ЕШ, Ж, ЖТ, ЗТ, ЗТ-I, И, ИТ, ИТ-I, К, КТ, Л, ЛТ, ЛТ-I, МТ, МТ-I, НТ, НТ-I, ПТ, ПТ-I, Р, С, Т, ТИ, Ф, Ц, Ч, Ш, Щ, Э, Э-I, Ю, Я, Я-I	Până în 1992	2 ani sau 3-4 ani	Învățământ superior, ciclul I: învățământ superior de licență	4	4	4

Nivelul 5². ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL TEHNIC POSTSECUNDAR NONTERȚIAR

Diplomă de studii profesionale (învățământ profesional tehnic postsecundar nonterțiar)	PTN	2017- prezent	2-3 ani sau 4-5 ani	Învățământ superior, ciclul I: învățământ superior de licență la o specialitate din domeniul studiat		5	5
Diplomă de studii superioare scurte Diplomă de studii superioare de scurtă durată	AC, ACR	1995-2007	2-3 ani sau 4-5 ani	Învățământ superior, ciclul I: învățământ superior de licență la o specialitate din domeniul studiat	5	5	5

Nivelul 6. ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR, ciclul I: licență sau echivalent

Diplomă de studii superioare de	ALI	2017-prezent	4 ani (240 credite)	Învățământ superior, ciclul II:	6	6	6
---------------------------------	-----	--------------	------------------------	---------------------------------	---	---	---

licență				învățământ superior de master			
Diplomă de studii superioare de licență	ALII	2017-prezent	3 ani (180 credite)	Învățământ superior, ciclul II: învățământ superior de master	6	6	6
Diplomă de licență învățământ superior	ALII	2009-2016	4-5 ani (Atestat)	Învățământ superior, ciclul II: învățământ superior de master	6	6	6
Diplomă de licență învățământ superior	ALII	2008-2016	3-4 ani (BAC)	Învățământ superior, ciclul II: învățământ superior de master	6	6	6
Diplomă de studii superioare Diplomă de studii superioare universitare	AS	1995-2008	5 ani (Atestat) sau 4 ani (BAC)	Acces la învățământ superior, ciclul II: învățământ superior de master, urmare a susținerii tezei de licență și obținerii Diplomei de studii superioare de licență	6	6	6

Nivelul 7. ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR, ciclul II: master sau echivalent

Diplomă de studii superioare de master	MP, MS	2017-prezent	1-2 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat	7	7	7
Diplomă de master învățământ superior	AMP, AMC	2010-2016	1-2 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ	7	7	7

				superior de doctorat			
Diplomă de magistru Diplomă de master	AM	1999-2010	1-2 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat	7	7	7
Diplomă de licență învățământ superior	ALI	2008-2010	4-5 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat	7	7	7
Diplomă de licență învățământ superior	AL	2007	4-5 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat	7	7	7
Diplomă de licență învățământ superior universitar	AL	2002-2006	4-5 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat	7	7	7
Diplomă de studii superioare universitare de licență	AL	2001	4-5 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat	7	7	7
Diplomă de licență	AL	1997-2000	4-5 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat	7	7	7
Diplomă de studii superioare	AL ALR	1995-1996	4-5 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat	7	7	7
Diplomă	E	1992-1994	4-5 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat	7	7	7

Diplomă	Б, Б-І, БМ, В-І, Е, Ж, З, И, ИВ, КВ, Н, ПВ, Р, РВ, ТВ-І, У, УВ-І, ФБ-І, Ц, ЦВ, Ш, Э, Ю, Я, ДИ – diplome eliberate doar cetățenilor străini	Până în 1994	5-6 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat	7	7	7
---------	--	--------------	---------	--	---	---	---

**ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR – PROGRAME INTEGRATE (ciclurile I și II) în domeniile
MEDICINĂ, FARMACIE și STOMATOLOGIE**

Diplomă de studii superioare integrate (Licență și Master) – Medicină	LMI	Începând cu 2024	6 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat; studii de rezidențiat	7	7	7
Diplomă de studii superioare integrate (Licență și Master) – Stomatologie, Farmacie	LMI	Începând cu 2024	5 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat; studii de rezidențiat	7	7	7
Diplomă de licență în medicină studii superioare integrate (Licență și Master) – Medicină	LMM	2017-2023	6 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat; studii de rezidențiat	7	7	7
Diplomă de licență în medicină studii superioare	LMM	2017-2023	5 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de	7	7	7

integrate (Licență și Master) – Stomatologie				doctorat; studii de rezidențiat			
Diplomă de licență în farmacie studii superioare integrate (Licență și Master)	LMF	2017-2023	5 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat; studii de rezidențiat	7	7	7
Diplomă de licență învățământ superior studii integrate (Ciclul I – Licență și Ciclul II – Master) – Medicină	ALM	2015-2016	6 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat; studii de rezidențiat	7	7	7
Diplomă de licență, învățământ superior, studii integrate (Ciclul I – Licență și Ciclul II – Master) – Stomatologie, Farmacie	ALM	2015-2016	5 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat; studii de rezidențiat	7	7	7
Diplomă de studii superioare –Medicină	ASM	2008-2014	6 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat; studii de rezidențiat	7	7	7
Diplomă de studii superioare – Stomatologie, Farmacie	ASM	2008-2014	5 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat; studii de rezidențiat	7	7	7
Diplomă de	ASM	2004-2007	6 ani	Învățământ	7	7	7

studii superioare universitare – Medicină				superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat; studii de rezidențiat			
Diplomă de studii superioare universitare – Farmacie, Stomatologie	ASM	2004-2007	5 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat; studii de rezidențiat	7	7	7
Diplomă de studii superioare universitare – Medicină	AS	1997-2003	6 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat; studii de rezidențiat	7	7	7
Diplomă de studii superioare universitare – Farmacie, Stomatologie	AS	1997-2003	5 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat; studii de rezidențiat	7	7	7
Diplomă de studii superioare – Medicină	AL	1995-1996	6 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat; studii de rezidențiat	7	7	7
Diplomă de studii superioare – Farmacie, Stomatologie	AL	1995-1996	5 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat; studii de rezidențiat	7	7	7
Diplomă – Medicină	E	1992-1994	6 ani	Învățământ superior, ciclul III:	7	7	7

				învățământ superior de doctorat; studii de rezidențiat			
Diplomă – Farmacie, Stomatologie	E	1992-1994	5 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat; studii de rezidențiat	7	7	7
Diplomă	Б, Б-І, БМ, В-І, Е, Ж, З, И, ИВ, КВ, Н, ПВ, Р, РВ, ТВ-І, У, УВ-І, ФБ-І, Ц, ЦВ, Ш, Э, Ю, Я, ДИ – diplome eliberate doar cetățenilor străini	Până în 1994	5-6 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat; studii de rezidențiat	7	7	7

**ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR – PROGRAME INTEGRATE (ciclurile I și II) în domeniul
MEDICINĂ VETERINARĂ**

Diplomă de studii superioare integrate (Licență și Master)	LMI	2017-prezent	6 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat	7	7	7
Diplomă de master învățământ superior, studii integrate (Licență și Master)	AMC	2011-2016	6 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat	7	7	7
Diplomă de licență învățământ superior	ALI	2008-2010	5 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ	7	7	7

				superior de doctorat			
Diplomă de licență învățământ superior	AL	2007	5 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat	7	7	7
Diplomă de licență învățământ superior universitar	AL	2002-2006	5 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat	7	7	7
Diplomă de studii superioare universitare de licență	AL	2001	5 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat	7	7	7
Diplomă de licență	AL	1997-2000	5 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat	7	7	7
Diplomă de studii superioare	AL	1995-1996	5 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat	7	7	7
Diplomă	E	1992-1994	5 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat	7	7	7
Diplomă	Б, Б-І, БМ, В-І, Е, Ж, З, И, ИВ, КВ, Н, ПВ, Р, РВ, ТВ-І, У, УВ-І, ФБ-І, Ц, ЦВ, Ш, Э, Ю, Я, ДИ – diplome	Până în 1994	5 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat	7	7	7

	eliberate doar cetățenilor străini						
ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR – PROGRAME INTEGRATE (ciclurile I și II) în domeniul ARHITECTURĂ							
Diplomă de studii superioare integrate (Licență și Master)	LMI	2017-prezent	6 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat	7	7	7
Diplomă de master învățământ superior, studii integrate (Licență și Master)	AMC	2011-2016	6 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat	7	7	7
Diplomă de licență învățământ superior	ALI	2008-2010	5,5-6 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat	7	7	7
Diplomă de licență învățământ superior	AL	2007	5 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat	7	7	7
Diplomă de licență învățământ superior universitar	AL	2002-2006	5 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat	7	7	7
Diplomă de studii superioare universitare de licență	AL	2001	5 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat	7	7	7
Diplomă de licență	AL	1997-2000	5 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de	7	7	7

				doctorat			
Diplomă de studii superioare	AL	1995-1996	5 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat	7	7	7
Diplomă	E	1992-1994	5 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat	7	7	7
Diplomă	Б, Б-І, БМ, В-І, Е, Ж, З, И, ІВ, КВ, Н, ПВ, Р, РВ, ТВ-І, У, УВ-І, ФБ-І, Ц, ЦВ, Ш, Э, Ю, Я, ДИ – diplome eliberate doar cetățenilor străini	Până în 1994	5 ani	Învățământ superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat	7	7	7

Nivelul 8. ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR, ciclul III: doctorat sau echivalent

Diplomă de doctor (studii superioare de doctorat)	DR DRP	2020-prezent	3-4 ani	Programe de postdoctorat	8	8	8
Diplomă de doctor în științe		1994-2019	3-4 ani	Programe de postdoctorat	8	8	8
Diplomă de doctor habilitat		1994-2019	2-3 ani	–	8	8	8
Diplomă de candidat în științe		1944-1993	3 ani	Programe de postdoctorat	8	8	8
Diplomă de doctor în științe		1944-1993	2 ani	–	8	8	8

¹ Durata indicată a programului de studii se referă la învățământul cu frecvență. În cazul învățământului cu frecvență redusă, durata programului de studii este mai mare cu un an.

² Corespunde parțial nivelului 5 EQF.